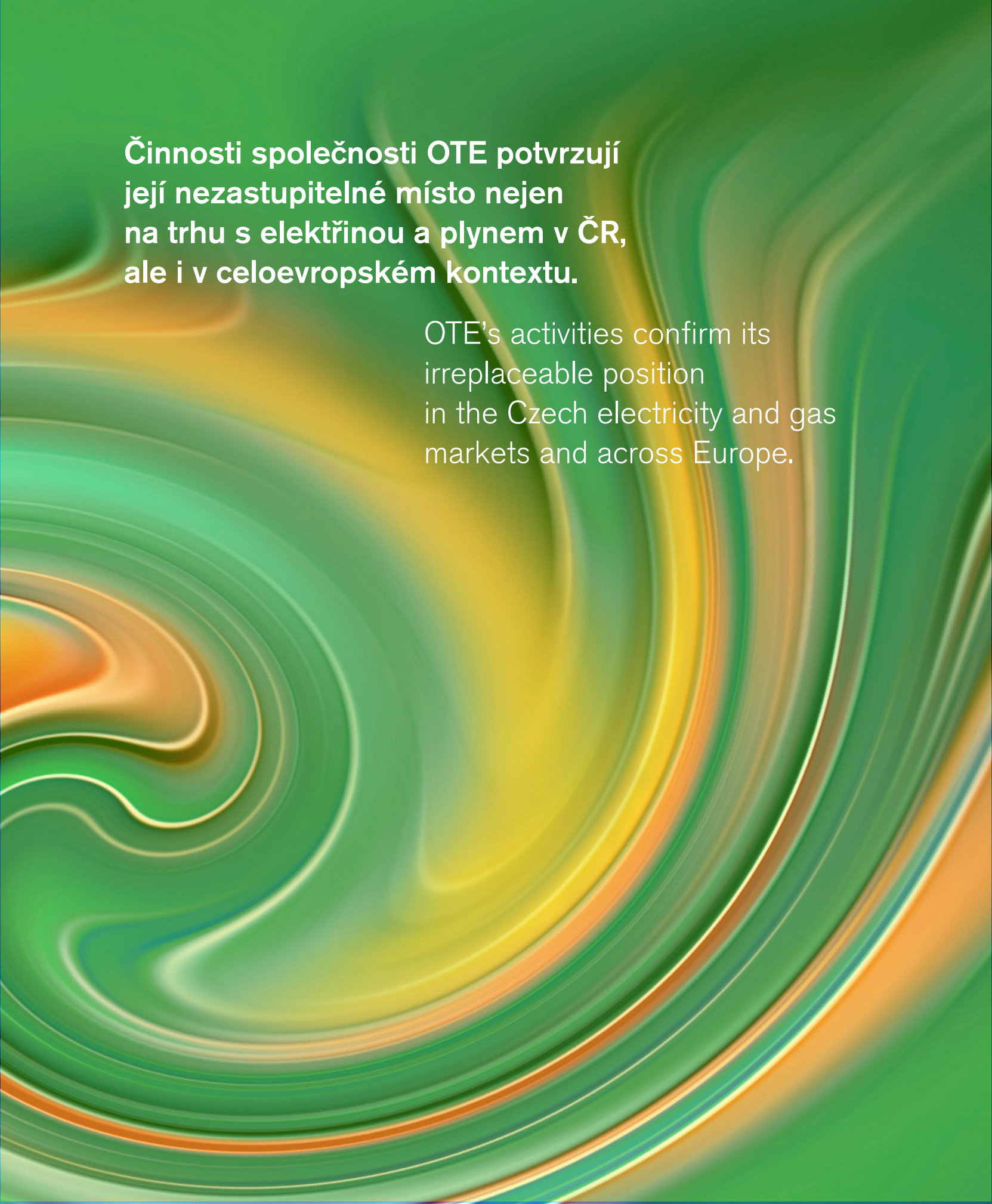

**Roční zpráva o trhu s elektřinou
a plynem v ČR v roce 2012**
**Year Report on the Electricity
and Gas Markets in the
Czech Republic for 2012**

2012

Činnosti společnosti OTE potvrzují
její nezastupitelné místo nejen
na trhu s elektřinou a plynem v ČR,
ale i v celoevropském kontextu.

OTE's activities confirm its
irreplaceable position
in the Czech electricity and gas
markets and across Europe.

Obsah

Contents

2	Použité zkratky	Abbreviations Used
4	Úvod	Introduction
6	Legislativa v roce 2012	Legislation in 2012
13	Trh s elektřinou	Electricity Market
32	Trh s plynem	Gas Market
55	Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem	Organized Short-Term Electricity and Gas Markets
77	Provoz rejstříku obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů	Operation of the Registry for Greenhouse Gas Emission Allowance Trading
82	Risk management	Risk Management
89	Příloha	Appendix

Note: Czech convention has been applied to all Czech/English figures and tables contained in this Year Report, which means that a decimal comma is used instead of decimal point and thousands are separated by a space instead of a comma.

Použité zkratky
Abbreviations Used

Použité zkratky

Abbreviations Used

Zkratka	Význam
ACER	EU Agency for the Cooperation of Energy Regulators
BT	Blokový trh s elektřinou, část organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou
CER	Jednotka Mechanismu čistého rozvoje (Certified Emission Reduction)
CDS	Centrum datových služeb operátora trhu
CR	Cenové rozhodnutí ERÚ
CS OTE	Centrální systém operátora trhu, CS OTE zahrnuje CDS i IS OTE
CWE	Central West Europe
ČEPS	Společnost ČEPS, a.s., provozovatel přenosové soustavy v ČR
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
D	Den realizace uzavřených kontraktů na dodávku elektřiny nebo plynu
DPH	Daň z přidané hodnoty
DT	Denní trh s elektřinou, část organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou
DVS	Dvoustranná vnitrostátní smlouva na dodávku elektřiny mezi SZ
EEX	The European Energy Exchange AG
EPEX	EPEX SPOT
ERU	Jednotka Společně zaváděných opatření (Emission Reduction Unit)
ERÚ	Energetický regulační úřad
ES / ES ČR	Elektrizační soustava České republiky
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity
EU	Evropská unie
Europex	Association of European Energy Exchanges
EU ETS	Evropské schéma pro emisní obchodování (European Union Emission Trading Scheme)
EUA	Jednotka emisní povolenky obchodovatelná v rámci EU ETS (EU Allowance)
EXAA	Energy Exchange Austria
EX/IM	Export/import
EZ	Energetický zákon, zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
FZ	Finanční zajištění poskytnuté subjektem (subjekty) zúčtování
HPS	Hraniční předávací stanice
IS OTE	Informační systém (infrastruktura) operátora trhu
IS	Informační systém (obecně)
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu

Abbreviation	Description
ACER	EU Agency for the Cooperation of Energy Regulators
AS	Ancillary services
BDS	Border delivery station
BM	Electricity block market, part of the organized short-term electricity market
BMR	Balancing market with regulating energy, organized by OTE in cooperation with ČEPS
BRP	Balance Responsible Party as defined in the Energy Act (EA)
CDS	Centre of Data Services of the Market Operator
CER	Certified Emission Reduction
CGD	Cross-border gas duct
CNB	Czech National Bank
CR	Czech Republic
CS OTE	Central System of the Market Operator; CS OTE is comprised of CDS and IS OTE
CWE	Central West Europe
ČEPS	ČEPS, a.s., Transmission System Operator in the Czech Republic
ČHMÚ	Czech Hydrometeorologic Institute
D	Day of execution of contracts for electricity or gas supply i.e. Delivery Day
DM	Day-ahead spot electricity market, part of the organized short-term electricity market
DVS	Bilateral intra-state contract for electricity supply between balance responsible parties
EA	Energy Act, act No. 458/2000 Coll., on Business Conditions and Public Administration in the Energy Sectors and on amending certain acts, as amended
EEX	European Energy Exchange AG
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity
EPEX	EPEX SPOT
ERO	Energy Regulatory Office
ERU	Emission Reduction Unit
ES / ES CR	Electric Power System/Electric Power System of The Czech Republic
EU	European Union
EU ETS	European Union Emission Trading Scheme
EUA	EU allowance, an allowance unit tradable within EU ETS
Europex	Association of European Energy Exchanges
EXAA	Energy Exchange Austria
EX/IM	Export/import
FS	Financial security provided by subject/s of settlement
GS	Gas storage

Použité zkratky
Abbreviations Used

Zkratka	Význam
NCG	Obchodní zóna pro zemní plyn v Německu
NET4GAS	Společnost NET4GAS, s.r.o. – provozovatel přepravní plynárenské soustavy v České republice
OBA	Alokační režim na vstupních a výstupních bodech, ve kterém platí, že množství plynu nominované SZ na těchto bodech je považováno za dodané
OKT	Operátorem trhu organizovaný krátkodobý trh s elektřinou (blokový trh, denní spotový trh a vnitrodenní trh)
OKTE	Společnost OKTE, a.s., organizátor krátkodobého trhu s elektřinou v SR
OPM	Odběrné/předávací místo
OTE	Společnost OTE, a.s.
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PPL	Přeshraniční plynovod
PPS	Provozovatel přenosové soustavy (ČEPS, a.s.) nebo Provozovatel přepravní soustavy (NET4GAS, s.r.o.)
PpS	Podpůrné služby
Pro Rata	Alokační režim na vstupních a výstupních bodech, ve kterém platí, že SZ jsou přidělena množství dodaného plynu na základě skutečně naměřených údajů v poměru jejich nominací
PXE	Power Exchange Central Europe, a. s.
RE+/RE-	Regulační energie kladná/záporná
Rejstřík	Rejstřík obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů
RM OTE	Risk Management společnosti OTE, a.s.
RÚT	Registrovaný účastník trhu s elektřinou (registrovaný u OTE)
SBA	Alokační režim na vstupních a/nebo výstupních bodech, ve kterém platí, že množství nominovaná SZ na těchto bodech jsou považována za dodaná
SO	Systémová odchylka
SR	Slovenská republika
SZ	Subjekt zúčtování (subjekty zúčtování) dle vymezení daného energetickým zákonem (EZ)
TDD	Typové diagramy dodávek
Typ měření (A, B, C)	Definovaný typ měření
VDT	Vnitrodenní trh s elektřinou – část organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou
VT	Vyrovnávací trh s regulační energií organizovaný OTE ve spolupráci s ČEPS
VPB	Virtuální prodejní bod
VZP	Virtuální zásobník plynu
ZD	Závazek dodat
ZO	Závazek odebrat
ZP	Zásobník plynu

Abbreviation	Description
IM	Intra-day electricity market, part of the organized short-term electricity market
IS	Information system (in general)
IS OTE	Information system (infrastructure) of the Market Operator
LP	Load profiles
MPO	Ministry of Industry and Trade
NCG	Virtual trading point for Germany
NET4GAS	NET4GAS, s.r.o. – operator of the gas transmission system in the Czech Republic
OBA	Allocation regime at entry and exit points under which gas volumes nominated by balance responsible parties at these points is deemed delivered
OKT	Short-term electricity market organized by the Market Operator (block market, day-ahead spot market and intra-day market)
OKTE	OKTE, a.s., Short-term electricity market operator in Slovakia
OPM	Point of delivery/transfer
OS	Obligation to supply
OT	Obligation to take
OTE	OTE, a.s.
Pro Rata	Allocation regime at entry and/or exit points, under which volumes of supplied gas are allocated to balance responsible parties according to metered data and pro rata nominations
PXE	Power Exchange Central Europe, a. s.
Registry	Registry for Greenhouse Gas Emission Allowance Trading
RES	Renewable energy sources
RE+/RE-	Positive/negative regulating energy
RM OTE	Risk management of OTE, a.s.
RMP	Registered participant on the electricity market (registered with OTE)
SI	System imbalance
SR	Slovak Republic
TSO	Transmission system operator (ČEPS, a.s. or NET4GAS, s.r.o.)
Type of Metering (A, B, C)	Defined type of metering
VAT	Value added tax
VGS	Virtual gas storage
VTP	Virtual trading point

Úvod

Introduction

Akciová společnost OTE prošla od doby svého založení v roce 2001 mnoha významnými milniky, ať již to byla podpora otevírání trhu s elektřinou v ČR v letech 2002 až 2006, zahájení provozu rejstříku povolenek na emise skleníkových plynů v roce 2005, propojení českého a slovenského trhu s elektřinou v roce 2009 nebo rozšíření činností OTE do plynárenství v roce 2010. Rok 2012 byl dalším z přelomových roků majících dopad na činnosti společnosti OTE. Mezi nejdůležitější události lze bezesporu řadit zahájení obchodování na propojeném česko-slovensko-maďarském denním trhu s elektřinou v září 2012, schválení Zákona č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích energie a s tím spojená implementace nových funkcionalit v systému OTE, zapojení do společného projektu významných evropských burz a operátorů trhu pro výběr řešení vnitrodenního implicitního přeshraničního obchodování nebo přechod národního rejstříku pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů na Rejstřík Unie.

Zatímco propojený česko-slovensko-maďarský trh s elektřinou již přináší výsledky a Rejstřík Unie vedl ke sjednocení informačního systému pro EU ETS, novou roli administrace systému podpory obnovitelných zdrojů bude možné vyhodnotit až v průběhu roku 2013. Nové aktivity a činnosti společnosti OTE tak potvrzují její nezastupitelné místo nejen na liberalizovaném trhu s elektřinou a plynem v České republice, ale i v celoevropském kontextu.

V roce 2012 se, stejně jako v minulých letech, rozšiřoval počet registrovaných účastníků trhu a subjektů zúčtování v systému OTE nejen o účastníky trhu z České republiky, ale i z Evropy, což potvrzuje atraktivitu českého trhu s elektřinou a plynem pro nové účastníky. Na druhou stranu někteří účastníci rovněž trh s elektřinou a plynem opustili.

Český trh s elektřinou a s plynem reflektuje v mnoha směrech situaci na jiných evropských trzích, což je dáno zejména silnou provázaností s těmito trhy. Společnost OTE svými výsledky potvrzuje, že není pouze lokální, ale i mezinárodní společností nabízející bezpečné, nediskriminační a neutrální prostředí pro podnikání v energetice, a to i nad rámec daný energetickou legislativou a poskytující transparentní cenové signály na trhu s elektřinou a plynem.

I pro rok 2013 stojí před námi úkoly, které mají rozvíjet transparentní a tržní prostředí a implementovat nové funkcionality vyvolané změnami v národní i evropské legislativě. Na činnosti OTE budou významně dopadat zejména integrace trhů a rozšíření činností do oblasti podporovaných zdrojů energie. I nadále sledujeme vývoj na liberalizovaném trhu s energiemi

Since its founding in 2001, the joint stock company OTE has achieved a number of milestones, such as support for opening the electricity market in the Czech Republic in the course of 2002–2006, the launch of the Registry for greenhouse gas emission allowance trading in 2005, coupling of the Czech and Slovak electricity markets in 2009, and expansion of OTE's operation to include the gas market in 2010. 2012 was another breakthrough year with multiple impacts on OTE's activities. Major events comprised the start of trading on the integrated Czech-Slovak-Hungarian electricity day-ahead markets in September of 2012, passing of Act No. 165/2012 Coll., on Supported Energy Sources and the subsequent implementation of new functionalities in the OTE system, participation in a joint project of major European exchanges and market operators aimed to seek a solution to intra-day implicit cross-border trading, and transition of the national Registry for greenhouse gas emission allowance trading to the Union Registry.

Whereas the Czech-Slovak-Hungarian integrated market has already brought benefits and the Union Registry helped integrate the information system for EU ETS, the new role of administration of the supported renewable sources system can be evaluated only in the course of 2013. OTE's new activities and operations reaffirm its irreplaceable role on the liberalized electricity and gas markets in the Czech Republic and across Europe.

Similarly to previous years, the number of registered market participants and balance responsible parties in OTE's system grew in 2012, including both Czech and European entities, which testifies to the attractiveness of the Czech electricity and gas markets for new participants. Conversely, some market participants also left both electricity and gas markets.

The Czech electricity and gas markets in many respects reflect the conditions on other European markets, stemming from strong interconnection of these markets. OTE's results confirm that it is not just a local operator, but an international company providing a secure, non-discriminatory and neutral environment for conducting business in the energy sector above the legislative framework, along with transparent price signals on the electricity and gas markets.

In 2013, the Company is again faced with the task of developing a transparent and competitive environment and implementing new functionalities required by changes in national and European legislation. OTE's upcoming operations will be significantly impacted by the process of market integration and engagement in the segment of supported energy sources in particular. We continue to monitor the trends in the liberalized energy market from the Europe-wide perspective, heading toward forming a single market with all its

také z celoevropského pohledu, který jednoznačně směřuje k vytvoření jednotného trhu se všemi jeho přínosy. Věříme proto, že vývoj v oblasti liberalizovaného trhu s elektřinou a trhu s plynem v ČR bude probíhat v souladu s národní a evropskou legislativou a trendy rozvoje obchodování.

Cílem této zprávy o trhu s elektřinou a plynem je shrnout vybrané výsledky a informace o trhu s elektřinou a plynem v České republice za rok 2012, které v rámci svých kompetencí zpracovává systém operátora trhu. Další data a informace, které zde nemohly být z důvodu přehlednosti uvedeny, prezentuje OTE na svých webových stránkách <http://www.ote-cr.cz> a jsou dostupné volně ke stažení. Tam, kde je to z pohledu lepší informovanosti vhodné, jsou informace doplněny o informace či data z počátku roku 2013.

V případě dotazů, připomínek nebo návrhů se prosím obraťte na adresu společnosti, případně na adresy uvedené na webu společnosti OTE.

Zaměstnanci společnosti OTE, a.s., vám přejí mnoho obchodních úspěchů.

benefits. We believe that growth in the Czech liberalized electricity and gas markets will comply with national and European legislation and trends in business development.

This Report on the electricity and gas markets aims to summarize selected results and information on the electricity and gas markets in the Czech Republic for 2012 that the Market Operator gathers and processes in its system within the scope of its powers. More detailed information that could not be included in the report is available and can be downloaded on OTE's website <http://www.ote-cr.cz>. Where appropriate to provide a clearer picture of OTE's activity, selected 2013 events were included in this Report.

If you have any questions or need more information or have suggestions, please contact the Company at its registered office or at addresses posted on OTE's website.

All staff of OTE, a.s., wishes you many business successes.

Legislative in 2012

Legislation in 2012

Základní právní rámec pro regulaci a pro podnikání v energetických odvětvích na území ČR vytvářel v roce 2012 opět **Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (energetický zákon)**, který upravuje práva a povinnosti jednotlivých účastníků trhu s energií a stanoví pravidla pro uplatňování státní správy.

Dalším důležitým zákonem, který definoval další rozvoj podnikání v energetických odvětvích na území ČR, byl nový zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, který transponoval do českého práva směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. V tomto zákoně nastavený nový model podpory platný od 1. 1. 2013 zahrnuje kromě podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů (OZE), druhotných zdrojů a vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET) též decentralní výrobu elektřiny a také podporu biometanu a podporu tepla z OZE. V elektroenergetice nově upravuje způsob výplaty podpory formou zelených bonusů přes operátora trhu (do roku 2011 veškerou podporu elektřiny vyplácel v ČR výrobcům elektřiny z OZE provozovatel přenosové soustavy nebo místně příslušný provozovatel distribuční soustavy) a nově se zavádí tzv. hodinový zelený bonus. Podporu formou výkupní ceny při povinném výkupu elektřiny z OZE nově vyplácí výrobcům elektřiny tzv. povinně vykupující, kterým se stává do jeho určení Ministerstvem průmyslu a obchodu příslušný dodavatel poslední instance. OTE bude vyplácet (kompenzovat) povinně vykupujícím rozdíl mezi tržní cenou elektřiny a pevně stanovenou výkupní cenou. V souvislosti s tímto zákonem byl novelizován i energetický zákon.

PRÁVNÍ PŘEDPISY PRO ELEKTROENERGETIKU

Důležitým právním předpisem sekundární legislativy pro elektroenergetiku je vyhláška ERÚ č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení Energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů (Pravidla trhu s elektřinou).

Novela Pravidel trhu s elektřinou pro rok 2013 – vyhláška ERÚ č. 438/2012 Sb. – právně zakotvila změnu procesních pravidel při změně dodavatele elektřiny. Další změny ve vyhlášce vyplývaly z praktických zkušeností účastníků trhu s aplikací ustanovení původního znění vyhlášky ve stávajících procesech a směřovaly ke zlepšení systému v rámci technických i administrativních požadavků. Další změny byly vyvolány novým zákonem

Similarly to prior years, the energy sectors in the Czech Republic were in 2012 primarily governed by **Act No. 458/2000 Coll., on Business Conditions and Public Administration in the Energy Sectors and on amending certain acts, as amended (hereinafter the “Energy Act”)**, which stipulates the rights and obligations of energy market participants, and the rules of state administration.

Another new law defining business development in the energy sectors in the Czech Republic was the new Act No. 165/2012 Coll., on Supported Energy Sources, which transposed into Czech legislation Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council on the promotion of the use of energy from renewable sources. The new support model defined in the new law and effective as of 1 January 2013 includes, in addition to subsidizing energy from renewable sources (RES), secondary sources, and high-efficiency combined production of electricity and heat (KVET), also decentralized electricity generation and support for biomethane and heat produced from renewable sources. For the energy sector, the legislation stipulates new methods of support payments in the form of green bonus distributed by the Market Operator (until 2011 all subsidies for producers of energy from renewable sources in the Czech Republic were paid by the respective transmission system operator or the distribution system operator according to the site), and a new hourly green bonus has been introduced. According to the new legislation, support in the form of purchase price in compulsory purchase of energy from renewable sources (i.e. feed-in tariff) is paid to energy producers by the “compulsory buyer”, i.e. currently the last instance supplier until the Ministry of Industry and trade determines a new buyer. OTE will pay (compensate for) to compulsory buyers the difference between electricity market prices and fixed purchase prices. The enactment of this law required an amendment to the Energy Act.

LEGAL REGULATIONS GOVERNING THE POWER SECTOR

The essential legal regulation within secondary legislation for the power sector is the ERO Decree **No. 541/2005 Coll., on the Rules of the Electricity Market**, the pricing principles related to prices charged for the Electricity Market Operator's activities, and on implementing some other provisions of the Energy Act, as amended (Electricity Market Rules).

An amendment to the Electricity Market Rules for 2013 – ERO Decree No. 438/2012 Coll. – laid down changes in the procedural rules for change of electricity supplier. Other changes in the Decree reflected practical experience of the market participants in the application of the previous provisions in pertinent processes and aimed to improve the system in terms of technical

o podporovaných zdrojích energie, kdy byla např. ustanovena změna informačních toků mezi operátorem trhu a ostatními účastníky trhu s elektřinou.

Mezi důležité vyhlášky v oblasti elektroenergetiky, které v roce 2012 z důvodu zmocnění v novém zákonu o podporovaných zdrojích energie znovu novelizovaly platné legislativní předpisy, patřily:

- Vyhláška ERÚ č. 445/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 426/2005 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích.
- Vyhláška ERÚ č. 348/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 140/2009 Sb., o způsobu regulace cen v energetických odvětvích a postupech pro regulaci cen.
- Vyhláška MPO č. 476/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny. Do vyhlášky byly doplněny ustanovení navazující jak na zmocňovací ustanovení v energetickém zákoně, tak i na změny vyvolané změnou podpory výroby elektřiny z podporovaných zdrojů. Pro různé způsoby připojení výroben elektřiny určené novým zákonem o podporovaných zdrojích energie vyhláška upravuje typ měření elektřiny. Dále vyhláška v nově vložených paragrafech stanoví rozsah a termíny, v nichž provozovatelé předávají operátorovi trhu údaje o výrobních elektřinách, které operátor trhu nezbytně potřebuje pro vyjádření se k vydávání státních autorizací na výstavbu výroben elektřiny a pro zprávu o budoucí očekávané spotřebě elektřiny a plynu a zabezpečení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou elektřiny a plynu dle energetického zákona.

Dalšími důležitými legislativními dokumenty v oblasti elektroenergetiky, které byly v roce 2012 vydány, byly:

- Zákon č. 318/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, který transponoval do české legislativy směrnici EP a Rady č. 2010/31/EU o energetické náročnosti budov.
- Vyhláška MPO č. 387/2012 Sb., o státní autorizaci na výstavbu výroby.
- Vyhláška MPO č. 388/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 79/2010 Sb., o dispečerském řízení elektrizační soustavy a o předávání údajů pro dispečerské řízení.
- Vyhláška č. 441/2012 Sb., o stanovení minimální účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a tepelné energie (zrušila vyhlášku č. 349/2010 Sb.). Nová vyhláška je koncipována tak, že jde o předpis jak k novelizovanému zákonu o hospodaření energií, tak také k novému zákonu o podporovaných zdrojích energie. Zpřehlednila tak právní prostředí v oblasti problematiky

and administrative requirements. Yet other changes were required by the new Act on Supported Energy Sources, such as change of information flows between the Market Operator and other electricity market participants.

Other important Decrees pertaining to the power sector, amending applicable legislation governed by the new Act on Supported Energy Sources, in 2012 comprised:

- ERO Decree No. 445/2012 Coll., amending Decree No. 426/2005 Coll., on the details of licensing undertakings in the energy sectors.
- ERO Decree No. 348/2012 Coll., amending Decree No. 140/2009 Coll., on the method of price regulation in the energy sectors and price regulation procedures.
- MPO Decree No. 476/2012 Coll., amending Decree No. 82/2011 Coll., on electricity metering and the method of determining compensation for damage arising from unauthorized consumption, unauthorized supply, unauthorized transmission or unauthorized distribution. The Decree was extended in that new provisions were added related to the competency provision in the Energy Act and reflecting changes arising from the modified system of subsidies for energy generated from supported sources. The Decree defines the type of electricity metering for various types of connection of energy generating installations pursuant to the new Act on Supported Energy Sources. In addition, newly added sections of the Decree stipulate the scope and timeframes for the operators to provide information on energy generating installations to the Market Operator that are indispensable for the Market Operator to issue opinions regarding state authorization for construction of power generating installations and for a report on future expected electricity and gas consumption and ensuring balance between electricity and gas supply and demand pursuant to the Energy Act.

Other key legislation pertaining to the power sector promulgated in 2012 comprised:

- Act No. 318/2012 Coll., amending Act No. 406/2000 Coll., on Energy Management, as amended, which transposed into Czech legislation Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council on the energy performance of buildings.
- MPO Decree No. 387/2012 Coll., on state authorization for the construction of a power generating installation.
- MPO Decree No. 388/2012 Coll., amending Decree No. 79/2010 Coll., on the electricity grid supervisory control and data transmission for supervisory control.
- Decree No. 441/2012 Coll., on determining minimum efficiency of energy use in the production of electricity and thermal energy (repealed Decree No. 349/2010 Coll.). The new Decree is conceived as a regulation for the amended Act on Energy Management and the new Act on Supported Energy Sources.

Legislative in 2012
Legislation in 2012

stanovení způsobu výpočtu a stanovení četnosti a způsobu vyhodnocování účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a při výrobě tepelné energie jedním prováděcím předpisem. V rámci zákona o hospodaření energií stanoví vyhláška požadavky na minimální účinnost užití energie pro výstavbu nové výroby elektřiny nebo tepla nebo pro výrobu elektřiny a tepla, u které se provádí změna dokončené stavby. Nové výroby elektřiny nebo tepla mají dále splňovat hodnoty účinnosti uvedené ve směrnici EP a Rady 2010/75/EU, o průmyslových emisích. V rámci nového zákona o podporovaných zdrojích energie stanoví požadavky na minimální účinnost užití energie pro splnění nároku na podporu elektřiny vyrobené z OZE nebo z druhotných zdrojů a nároku na podporu tepla z OZE a stanovuje tzv. referenční parametry vztahující se ke kvalitě paliv.

PŘÁVNÍ PŘEDPISY PRO PLYNÁRENSTVÍ

Důležitým právním předpisem sekundární legislativy pro plynárenství byla vyhláška **č. 365/2009 Sb., o Pravidlech trhu s plynem** (Pravidla trhu s plynem), která definovala základní povinnosti subjektů na trhu s plynem včetně operátora trhu. V pořadí třetí novela Pravidel trhu s plynem – vyhláška č. 436/2012 Sb., mimo jiné právně zakotvila změnu procesních pravidel při změně dodavatele plynu, umožňuje přístup k zásobníkům plynu pro zahraniční fyzické nebo právnické osoby, které nejsou subjekty zúčtování, reaguje na nový zákon o podporovaných zdrojích a také upravuje ustanovení, která v účinném znění nabízejí nejednoznačný nebo nepřesný výklad.

Dalšími legislativními dokumenty v oblasti plynárenství, které byly v roce 2012 vydány, byly:

- vyhláška ERÚ č. 30/2012 Sb., o náležitostech žádostí o schválení jmenování, volby, jiného ustanovení do funkce a odvolání orgánů nezávislého provozovatele přepravní soustavy,
- vyhláška MPO č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu,
- vyhláška MPO č. 345/2012 Sb., o dispečerském řízení plynárenské soustavy a o předávání údajů pro dispečerské řízení,
- vyhláška MPO č. 452/2012 Sb., o náležitostech žádosti o udělení, změnu, prodloužení a zrušení autorizace na výstavbu vybraných plynových zařízení.

It streamlined the legal environment for determining the method of calculation and determining the frequency and method of energy use efficiency assessment in power generation and heat generation in the form of a single implementing regulation. Within the framework of the Energy Management Act the Decree sets forth the requirements for minimum efficiency of energy use for construction of a new power or heat generating installation or for a power or heat generating installation where the completed structure is modified. In addition, new power or heat generating installations must meet the efficiency standards under Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council on industrial emissions. Within the framework of the new Act on Supported Energy Sources, the Decree sets forth the requirements for minimum efficiency of energy use to meet the conditions to claim support for power generated from renewable energy sources or from secondary sources and the conditions to claim support of heat generated from RES, and it defines so-called reference values related to the quality of fuels.

LEGAL REGULATIONS GOVERNING THE GAS SECTOR

An essential legal regulation within secondary legislation for the gas sector is Decree **No. 365/2009 Coll., on Rules of the Gas Market** (Gas Market Rules), as amended by Decree No. 370/2010 Coll., which for the first time defined key obligations of entities on the gas market, including the Market Operator. A third amendment to the Gas Market Rules – Decree No. 436/2012 Coll., Sb., laid down, among other, changes in the procedural rules for change of gas supplier; it provides access to gas storage facilities for foreign natural and legal persons that are not balance responsible parties, reacts to the new Act on Supported Energy Sources and modifies provisions in applicable legislation that allow unambiguous or inaccurate interpretation.

Other key legislation pertaining to the gas sector promulgated in 2012 comprised:

- ERO Decree No. 30/2012 Coll., on the particulars of applications for approval of the appointment, election, other appointment and recalling of the independent transmission system operator bodies,
- MPO Decree No. 344/2012 Coll., on state of emergency in the gas sector and the method of ensuring meeting safety standards for gas supply,
- MPO Decree 345/2012 Coll., on the gas system supervisory control and data transmission for supervisory control,
- MPO Decree No. 452/2012 Coll., on the particulars of applications for granting, change, extension and cancellation of authorization for construction of selected gas facilities.

PRÁVNÍ PŘEDPISY PRO PODPOROVANÉ ZDROJE ENERGIE

Přijetím nového **zákona o podporovaných zdrojích**

č. 165/2012 Sb., a tím i nového systému vyplácení podpor, zejména změnou registračního a výplatního místa, se staly stávající prováděcí právní předpisy definující stávající metodiky a postupy v praxi neaplikovatelné. Důležitými legislativními dokumenty v oblasti podporovaných zdrojů energie, které byly v roce 2012 vydány k zákonu o podporovaných zdrojích energie, patří:

- Nařízení vlády č. 351/2012 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv,
- Vyhláška ERÚ č. 346/2012 Sb., o termínech a postupech výběru formy podpory, postupech registrace podpor u operátora trhu, termínech a postupech výběru a změn režimů zeleného bonusu na elektřinu a termínu nabídnutí elektřiny povinně vykupujícímu (registrační vyhláška). Cílem vyhlášky je sjednocení všech procesů vyplácení podpory, včetně toho, že v rámci ČR bude jedno cílové místo sloužící pro registraci výrobců z podporovaných zdrojů, dále pro registraci jimi uplatňované formy podpory a její případné změny a rovněž místo, které prostřednictvím informačního systému umožní komunikaci mezi jednotlivými účastníky trhu s elektřinou, plynem a výrobcí tepla za účelem řádného a včasného plnění jejich povinností ve smyslu nového zákona o podporovaných zdrojích energie.
- Vyhláška ERÚ č. 347/2012 Sb., kterou se stanoví technicko-ekonomické parametry OZE pro výrobu elektřiny a doba životnosti výroben elektřiny z podporovaných zdrojů.
- Vyhláška ERÚ č. 439/2012 Sb., o stanovení způsobu a termínů účtování a hrazení složky ceny za přenos elektřiny, přepravu plynu, distribuci elektřiny a plynu, na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny, decentralní výroby elektřiny a biometanu a o provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie (vyhláška o zúčtování).
- Vyhláška MPO č. 440/2012 Sb., o zárukách původu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie (zrušila vyhlášku č. 343/2008 Sb.).
- Vyhláška MPO č. 453/2012 Sb., o elektřině z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a elektřině z druhotných zdrojů (zrušila vyhlášku č. 344/2009 Sb.).
- Vyhláška MPO č. 459/2012 Sb., o požadavcích na biometan, způsob měření biometanu a kvality biometanu dodávaného do přepravní soustavy, distribuční soustavy nebo podzemních zásobníků plynu.

REGULATIONS FOR SUPPORTED ENERGY SOURCES

Passing of the new **Act No. 165/2012 Coll., on Subsidized**

Energy Sources, comprising a new system of support distribution, in particular change of the registration and payment place, has rendered the regulations defining current methodology and procedures non-applicable. Key legislation in the area of supported energy sources promulgated in 2012 in conjunction with the Act on Supported Energy Sources comprised:

- Government Regulation No. 351/2012 Coll., on sustainability criteria for biofuel,
- ERO Decree No. 346/2012 Coll., on the timeframes and procedures of the selection of forms of support, procedures of registration of support with the Market Operator, timeframes and procedures for selection of changes in the green bonus for electricity, and deadlines for offering electricity to the compulsory buyer (Registration Decree). The Decree is aimed to unify all processes of support payment in that there will be one target place in the Czech Republic for registration of producers of energy from supported sources and for registration of the forms of support claimed by the producers and its changes, and also a place enabling through the information system communication among electricity and gas market participants and heat producers to facilitate meeting their obligations in a timely fashion pursuant to the new Act on Supported Energy Sources.
- ERO Decree No. 347/2012 Coll., providing technical and financial criteria of renewable energy sources for electricity production and the life of installations generating electricity from supported sources.
- ERO Decree No. 439/2012 Coll., determining the method and target dates of billing and payment of the price component charged for electricity and gas transmission, electricity and gas distribution, covering the costs related to support for electricity, decentralized production of electricity and biomethane and the implementation of certain other provisions of the Act on Supported Energy Sources. (Settlement Decree).
- MPO Decree No. 440/2012 Coll., on guarantees of origin of electricity from renewable energy sources (repealed Decree No. 343/2008 Coll.).
- MPO Decree No. 453/2012 Coll., on electricity from high-efficiency cogeneration of electricity and heat and electricity from secondary sources (repealed Decree No. 344/2009 Coll.).
- MPO Decree No. 459/2012 Coll., on requirements for biomethane, the method of measuring biomethane and the quality of biomethane supplied to the transmission system, distribution system or underground gas storage.

Legislative in 2012 Legislation in 2012

- Vyhláška MPO č. 477/2012 Sb., o stanovení druhů a parametrů podporovaných obnovitelných zdrojů pro výrobu elektřiny, tepla nebo biometanu a o stanovení a uchování dokumentů upřesňujících problematiku a vymezení pojmů souvisejících s podporovanou výrobou elektřiny, tepla nebo biometanu z biomasy a podmínek pro jejich podporu.
- Vyhláška MPO č. 478/2012 Sb., o vykazování a evidenci elektřiny a tepla z podporovaných zdrojů a biometanu, množství a kvality skutečně nabytých a využitých zdrojů a k provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie stanovující mimo jiné postupy a způsoby měření a výpočtu elektřiny, vyrobené společným spalováním OZE, druhotného nebo neobnovitelného zdroje a vykazování jejího množství.

Důležitými dokumenty jsou i vydávaná **Cenová rozhodnutí ERÚ** pro elektroenergetiku a plynárenství (aktuální znění dostupné na <http://www.eru.cz>). Tato cenová rozhodnutí stanovují:

- podporu pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných energetických zdrojů,
- ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny,
- ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítí nízkého napětí,
- ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou plynu.

LEGISLATIVE EU

Primární snahou EU je zajistit vytvoření otevřeného, konkurenceschopného trhu s energiemi, jenž by měl fungovat ve prospěch spotřebitelů. Mimo definované nástroje v rámci třetího liberalizačního balíčku, jehož znění lze stáhnout na webu <http://eur-lex.europa.eu/>, bylo dne 25. 10. 2011 schváleno Nařízení EP a Rady (EU) č. 1227/2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií – tzv. REMIT, které postihuje veškerý energetický velkoobchod včetně kontraktů a derivátů na dodávky a přepravu elektřiny a plynu.

Toto Nařízení vstoupilo v platnost 28. 12. 2011 a jeho účelem je především:

- Zabránit manipulaci s trhem prostřednictvím šíření nepřesných informací, které dávají falešné nebo zavádějící signály.
- Zabránit používání informací zasvěcených osob při prodeji nebo nákupu na velkoobchodních energetických trzích.
- Zvýšit transparentnost energetického trhu zavedením povinnosti zveřejňovat důvěrné informace, které mohou ovlivnit ceny energetických produktů.
- Nastavit celoevropský monitoring transakcí na velkoobchodním trhu.

- MPO Decree No. 477/2012 Coll., on determining the types and specifics of supported renewable sources for production of electricity, heat or biomethane, and on determining and preservation of documents specifying the issue and definition of terms related to supported production of electricity, heat or biomethane from biomass and the conditions for their support.
- MPO Decree No. 478/2012 Coll., on reporting and recording electricity and heat from supported sources and biomethane, quantity and quality of actually acquired and used sources, and implementing certain other provisions of the Act on Supported Energy Sources stipulating, among other, procedures and methods of metering and calculating electricity generated by joint incineration of renewable energy sources, secondary or non-renewable sources, and reporting their volumes.

Key documents include **Price Decisions issued by the ERO** for the power and gas sectors (the latest versions of the documents are posted on <http://www.eru.cz>). The price decisions determine:

- support for electricity generation from renewable energy sources, combined production of electricity and heat and secondary energy sources,
- prices of regulated services related to electricity supply,
- prices of regulated services related to electricity supply to consumers from the low-voltage grid,
- prices of regulated services related to gas supply.

EU LEGISLATION

The primary goal of the EU is to ensure establishing an open, competitive energy market operating for the benefit of consumers. Aside from defined instruments within the scope of the third energy liberalization package (the current version can be downloaded at <http://eur-lex.europa.eu/>), on 25 October 2011 Regulation (EU) No. 1227/2011 of the European Parliament and of the Council on wholesale energy market integrity and transparency (REMIT) was approved covering the entire energy wholesale market, including contracts and derivatives pertaining to supply and transmission of electricity and gas.

The Regulation, which came into force as of 28 December 2011, primarily aims to:

- Prevent market manipulations by means of disseminating inaccurate information sending out false or misleading signals.
- Prevent using insider information for sale and purchase transactions on wholesale energy markets.
- Enhance the transparency of the energy market by imposing an obligation to disclose confidential information that can affect prices of energy products.
- Implement monitoring of transactions on the wholesale markets.

Kompetentním orgánem pro implementaci REMIT na evropské úrovni byla stanovena Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER) se sídlem v Lublani na Slovinsku a na národní úrovni Energetický Regulační Úřad (ERÚ). Agentura ACER je rovněž oprávněna provádět monitoring transakcí, kontrolu nad dodržováním nařízení REMIT a analyzovat možná podezření na zneužití energetického trhu.

V průběhu roku 2012 se OTE, a.s., zapojovalo společně s ostatními evropskými organizátory trhu sjednocenými v asociaci Europex do veřejných konzultací vyhlášených agenturou ACER a Evropskou komisí k vydání prováděcích aktů, vztahujících se k nařízení REMIT, které mají vyjít v roce 2013.

PROJEKT „OČEKÁVANÁ ROVNOVÁHA MEZI NABÍDKOU A POPTÁVKOU ELEKTŘINY A PLYNU“

Na základě povinnosti plynoucí z EZ, §20a, odst. 4, písm. f) zpracoval OTE, a.s., pro Ministerstvo průmyslu a obchodu, ERÚ, ČEPS a NET4GAS pravidelnou zprávu o budoucí očekávané spotřebě elektřiny a plynu a o způsobu zabezpečení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou elektřiny a plynu. Ve výstupech byl podán základní obraz o očekávaném stavu ES ČR a plynárenství z pohledu výroby, přenosu, přepravy a distribuce a obchodu s elektřinou a plynem. Součástí jsou také predikce budoucí spotřeby elektřiny a plynu. Výběr z této zprávy je také k dispozici účastníkům trhu. Více na webových stránkách operátora trhu – <http://www.ote-cr.cz> v sekci dlouhodobé bilance.

The Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER) based in Ljubljana, Slovenia, is to oversee the REMIT implementation at the European level, and the Energy Regulatory Office (ERO) will be responsible for REMIT at the national level. In addition, ACER has the power to monitor transactions, supervise compliance with REMIT regulations, and analyse any suspicion of fraud related to the energy markets.

In the course of 2012 se OTE, a.s. participated, along with other European market organizers associated in Europex, in public consultations announced by ACER and the European Commission on the publication of REMIT-related implementing acts, scheduled for 2013.

PROJECT: “ANTICIPATED BALANCE BETWEEN ELECTRICITY AND GAS SUPPLY AND DEMAND”

Pursuant to obligations arising from the Energy Act under Section 20a (4) (f), the Market Operator prepared for the Ministry of Industry and Trade, the ERO, ČEPS and NET4GAS a regular report on the expected electricity and gas consumption and the method of provision of balance between electricity and gas supply and demand. The report presented a basic overview of the anticipated operation of the Czech Republic's power supply system (ES) and the gas industry in terms of generation, transmission, distribution and trading of electricity and gas. The document also comprised predictions of future electricity and gas consumption. A digest of the report is available for market participants. For more information, visit the Market Operator's website <http://www.ote-cr.cz>, Long-term balances section.

**Nárůst počtu změn dodavatele
elektriny a plynu se nezastavil
ani v roce 2012, a potvrdil tak
transparentní a liberalizované
prostředí v ČR.**

Growth in the number of changes
of electricity and gas supplier
continued in 2012, testifying
to the transparent and liberalized
market environment in the CR.

Trh s elektřinou

Electricity Market

Obchodování s elektřinou v ČR probíhá prostřednictvím:

- dvoustranného obchodování,
- organizovaného krátkodobého trhu,
 - blokového trhu (BT),
 - denního spotového trhu (DT),
 - vnitrodenního trhu (VDT).

Electricity is traded in the Czech Republic through:

- bilateral trading,
- organized short-term market,
 - block market (BM),
 - day-ahead spot market (DM),
 - intra-day market (IM).

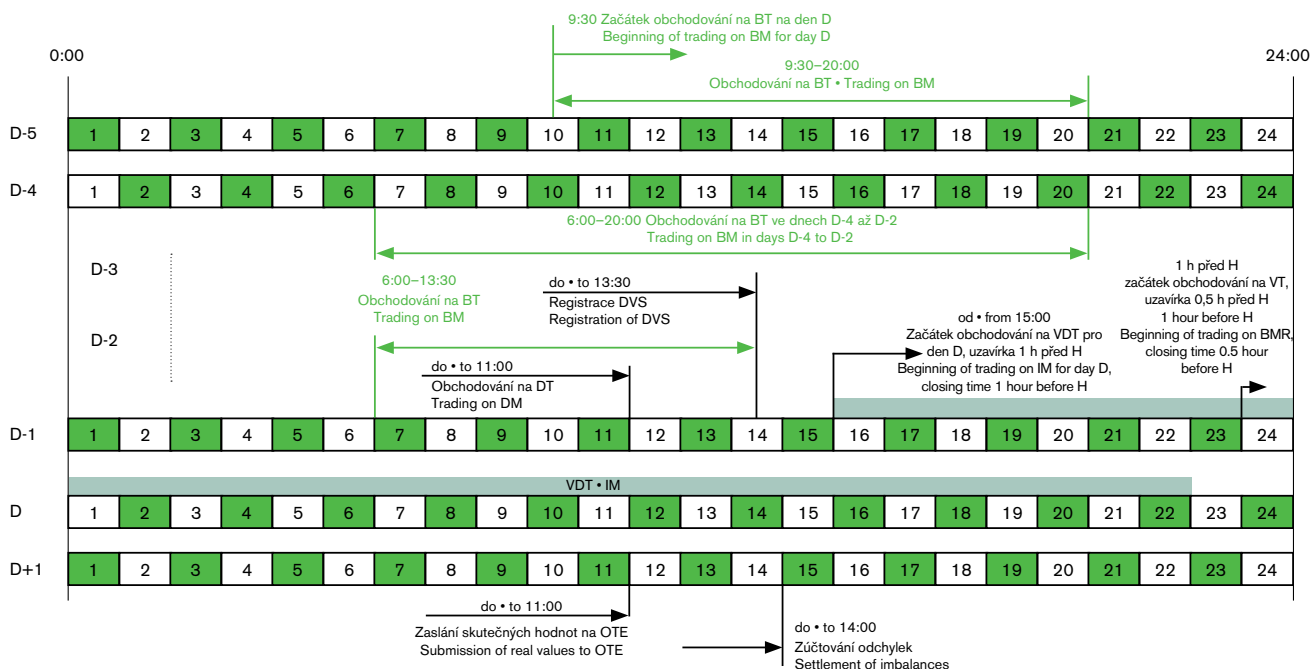
Součástí obchodování s elektřinou v ČR je i zúčtování odchylek (obchodování s regulační energií a vyrovnávací trh s regulační energií).

Časové úseky jednotlivých činností jsou uvedeny na obrázku 1.

Electricity trading in the CR comprises also settlement of imbalances (regulating energy trading and the balancing market with regulating energy). Timeframes of specific activities are presented in Figure 1.

OBRÁZEK 1: ČASOVÉ USPOŘÁDÁNÍ TRHU S ELEKTŘINOU

FIGURE 1: ELECTRICITY MARKET SCHEDULE

Poznámka: Do 10. 9. 2012 byla uzavírka pro příjem pokynů na denní trh s elektřinou v 11:15 dne D-1

Note: Up to 10 September 2012, closing time for acceptance of orders for day-ahead spot electricity market was 11:15 on Day D-1

DVOUSTRANNÉ OBCHODOVÁNÍ

V systému OTE bylo v roce 2012 prostřednictvím dvoustranných kontraktů registrováno přes 92 % zobchodované elektřiny.

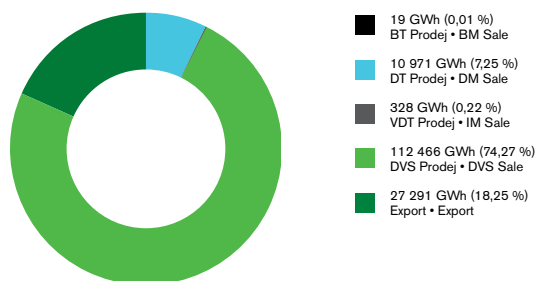
Do dvoustranných kontraktů se započítávají:

- dvoustranné vnitrostátní smlouvy (DVS klasické, burzovní¹),
- dvoustranné smlouvy na dodávku pro vývoz elektřiny do zahraničí (export) a pro dovoz elektřiny ze zahraničí (import)².

Objemy registrovaných obchodů v IS OTE za rok 2012 v GWh a v % jsou znázorněny na obrázcích 2 a 3.

OBRÁZEK 2: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY – PRODEJ – (GWh; %) ZPRACOVANÉ V SYSTÉMU OTE V ROCE 2012

FIGURE 2: VOLUMES OF TRADED ELECTRICITY – SALE – (GWh; %) PROCESSED IN OTE SYSTEM IN 2012

Dvoustranné vnitrostátní obchody na dodávku elektřiny byly jednotlivými SZ předkládány operátorovi trhu k registraci nejpozději do 13:30 hodin den před začátkem dne, kdy měla být dodávka uskutečněna, přičemž tento čas byl uzávěrkou dvoustranného obchodování. V systému OTE se u registrace dvoustranných smluv kontroluje mimo jiné i splnění podmínky finančního zajištění SZ pro tyto obchody z pohledu možných odchylek SZ. Toto je prováděno pouze pro účely zajištění případné odchylky a v systému OTE je tak registrováno pouze množství dvoustranně obchodované elektřiny bez uvedení její ceny. Finanční vyrovnání dvoustranných obchodů je prováděno přímo mezi stranami obchodu, mimo systém OTE, přičemž společnost OTE není centrální protistranou těchto obchodů. Obrázky 4 a 5 ukazují statistiku těchto registrovaných dvoustranných vnitrostátních obchodů.

BILATERAL TRADING

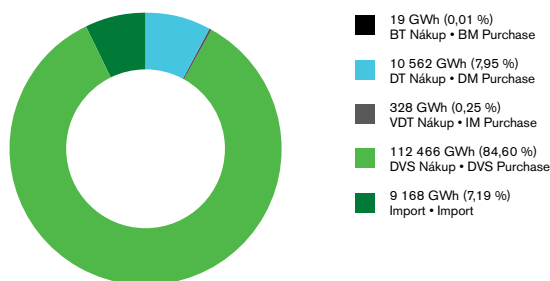
In 2012, more than 92% of traded electricity was registered in the OTE system through bilateral contracts. Bilateral contracts include the following contract types:

- bilateral intra-state contracts (traditional DVS, exchange DVS¹),
- bilateral contracts for electricity export and import².

Figures 2 and 3 show volumes of transactions registered in IS OTE for 2012 in GWh and in %.

OBRÁZEK 3: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY – NÁKUP – (GWh; %) ZPRACOVANÉ V SYSTÉMU OTE V ROCE 2012

FIGURE 3: VOLUMES OF TRADED ELECTRICITY – PURCHASE – (GWh; %) PROCESSED IN OTE SYSTEM IN 2012

Bilateral intra-state transactions for the supply of electricity were submitted by balance responsible parties to the Market Operator for registration by 13:30 on the day preceding the beginning of the day on which the delivery was to be executed; this time was also the closing time for bilateral trading. Upon registration of bilateral contracts in the OTE system, a check is run whether the terms of the balance responsible party's financial security for these transactions are met in respect of potential imbalances of the BRP. This is performed only for the purpose of imbalance evaluation and therefore OTE registers only technical data from these contracts, i.e. the quantity of traded electricity, without any price indication. Financial settlement of these transactions is carried out between specific entities, whereby OTE is not the central counterparty in this case. Figures 4 and 5 show statistics of the registered bilateral intra-state transactions.

¹ Pojmem burzovní DVS zde rozumíme obchody zobchodované na PXE a zadané tímto subjektem do systému OTE za jednotlivé účastníky obchodování pro zúčtování odchylek.

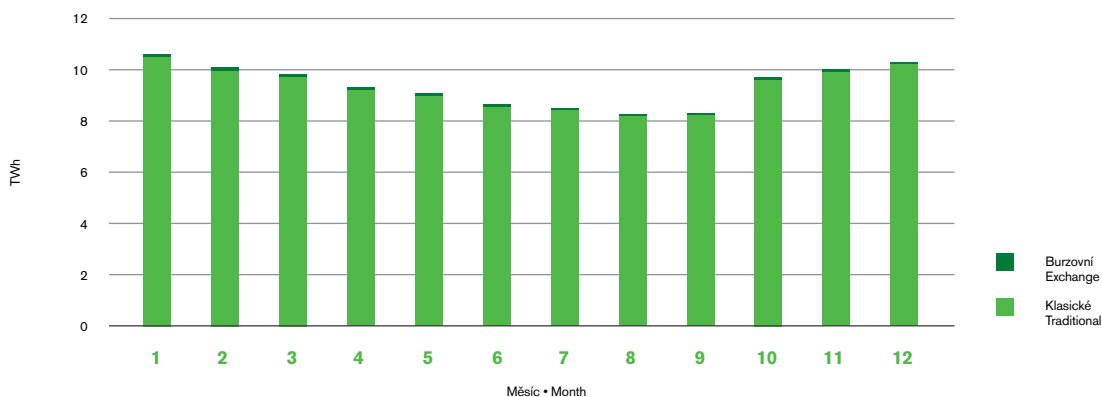
² Do exportu a importu jsou v tomto případě zahrnuty i exporty a importy vyplývající z organizování propojeného denního trhu s elektřinou (Market Coupling).

¹ The term "Exchange DVS" (BUR) means transactions executed on PXE and submitted to the OTE system by PXE on behalf of specific participants in trading for settlement of imbalances.

² Export and import includes volumes of export and import ensuing from organized day-ahead electricity market coupling.

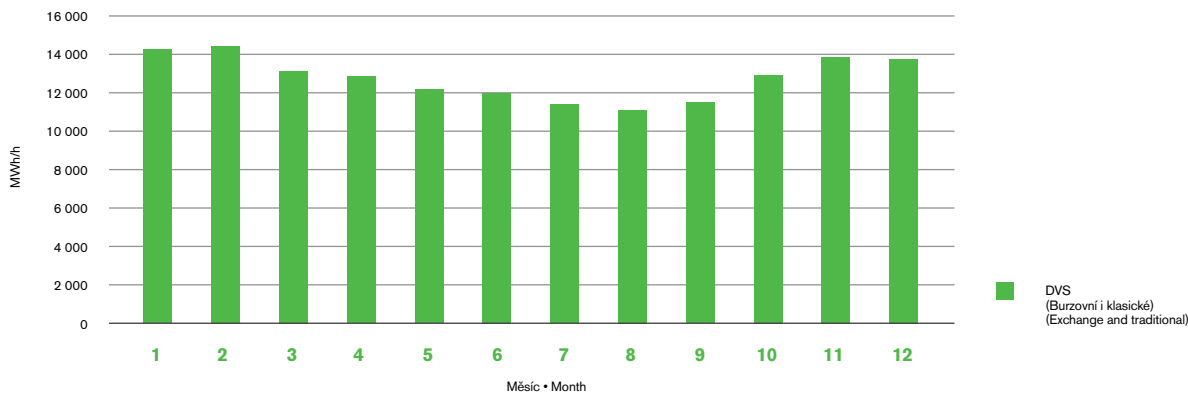
OBRÁZEK 4: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY PROSTŘEDNICTVÍM KLASICKÝCH DVS A BURZOVNÍCH OBCHODŮ PO JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2012

FIGURE 4: VOLUMES OF ELECTRICITY TRADED THROUGH TRADITIONAL DVS AND EXCHANGE TRANSACTIONS IN SPECIFIC MONTHS OF 2012

OBRÁZEK 5: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY PROSTŘEDNICTVÍM DVOUSTRANNÝCH VNITROSTÁTNÍCH SMLUV (KLASICKÉ I BURZOVNÍ) V PRŮMĚRNÉ HODINĚ JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCŮ ROKU 2012

FIGURE 5: VOLUMES OF ELECTRICITY TRADED THROUGH BILATERAL INTRA-STATE CONTRACTS (TRADITIONAL AND EXCHANGE) AT AVERAGE HOURS OF SPECIFIC MONTHS IN 2012

Technická pravidla pro zadávání údajů z dvoustranných smluv na vývoz nebo dovoz byla nastavena odlišně od vnitrostátního obchodování. Při vyhodnocování odchylek SZ se zohledňovaly hodnoty diagramů přeshraničních obchodů odsouhlasených a předaných provozovatelem přenosové soustavy.

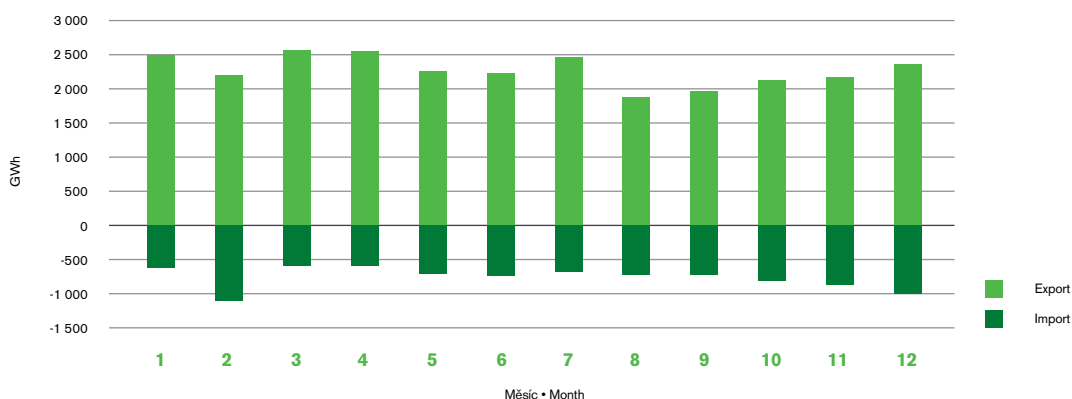
Obrázek 6 ukazuje množství vyvezené a dovezené elektřiny po jednotlivých měsících roku 2012. Hodnoty exportu/importu nerespektují skutečné fyzické toky elektřiny, ale odpovídají hodnotám smluvně uzavřených přeshraničních obchodů.

Technical rules for the submission of data from bilateral contracts for export or import varied from intra-state trading. In the evaluation of imbalances of the balance responsible parties, the values of cross-border transactions, matched and handed over by the transmission system operator, were taken into account.

Figure 6 shows volumes of exported and imported electricity in each month of 2012. The export/import values do not correspond to the actual physical electricity flows, but match the values of contracted cross-border exchanges.

OBRÁZEK 6: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY PROSTŘEDNICTVÍM EXPORTU A IMPORTU V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2012

FIGURE 6: VOLUMES OF ELECTRICITY TRADED THROUGH EXPORT AND IMPORT IN SPECIFIC MONTHS OF 2012

ZÚČTOVÁNÍ ODCHYLEK

Popis modelu

Jednou ze základních činností, které operátor trhu provádí, je vyhodnocování a finanční ocenění odchylek. Každý odběr elektřiny ze soustavy a každá dodávka elektřiny do soustavy musí být přiřazeny k některému z účastníků trhu. Účastníky trhu s elektřinou, pro něž OTE zúčtovává a finančně vypořádává odchylky, legislativa definuje jako tzv. subjekty zúčtování. Legislativa rovněž definuje i postup výpočtu velikosti odchylek subjektů zúčtování a způsob stanovení ceny, kterou subjekty zúčtování za odchylky mají zaplatit, nebo obdržet.

Základní pravidlo pro zpoplatnění všech odchylek určuje, že každý účastník trhu je buď sám odpovědný za odchylku, tedy je subjektem zúčtování, nebo předává odpovědnost za odchylku jinému subjektu zúčtování. V současné době je v CS OTE rovněž umožněno subjektu zúčtování převést svou výši odchylky na jiný subjekt zúčtování, což znamená, že po stanovení odchylky subjektu zúčtování (v technických jednotkách) je tato odchylka automaticky převedena na zvolený SZ. U tohoto SZ je pak odchylka vyhodnocena celkově za sebe samého i za subjekty zúčtování, kteří na něho převádějí svou vlastní výši odchylky.

Odchylkou SZ pro každou obchodní hodinu je součet odchylek za závazek dodat elektřinu do elektrizační soustavy a odchylky za závazek odebrat elektřinu z elektrizační soustavy. Odchylkou SZ za závazek dodat elektřinu do soustavy je rozdíl mezi skutečně dodaným množstvím a sjednaným množstvím pro dodávku. Odchylkou SZ za závazek odebrat elektřinu ze soustavy je rozdíl mezi skutečně odebraným množstvím a sjednaným množstvím k odběru. Sjednaná množství dodat elektřinu do soustavy a odebrat elektřinu ze soustavy jsou pro každou obchodní

SETTLEMENT OF IMBALANCES

Model Description

One of the Market Operator's key activities is evaluation and settlement of imbalances. Each electricity consumption from and supply to the power system must be assigned to a market participant. Legislation defines market participants for which OTE settles imbalances as "balance responsible parties" (BRP). It stipulates the method of calculation of the volume of imbalances of balance responsible parties and lays down the method of fixing the prices that BRP should pay or receive for the imbalances.

The basic rule applied to payment for all imbalances stipulates that either each market participant is responsible for its imbalances, i.e. is deemed a balance responsible party, or it transfers imbalance responsibility to another BRP. Currently CS OTE also allows for subjects of settlements to transfer their imbalances to another balance responsible party, meaning that after the BRP's imbalance is determined (in technical units), it is transferred to another BRP. For the receiving BRP, the total imbalance is then evaluated, including itself and all BRPs that transferred their imbalances to it.

The balance responsible party's imbalance for every trading hour is a sum of imbalances for the obligation to supply electricity to the power system and for the obligation to take electricity from the system. The BRP's imbalance for the obligation to supply electricity to the power system is the difference between actually supplied and contracted volumes of electricity. The BRP's imbalance for the obligation to take electricity from the power system is the difference between actually consumed and contracted volumes of electricity. Contracted electricity volumes to supply to the electric power system and take from the electric power system are determined by the Market Operator for each trading hour of the balance

hodinu subjektu zúčtování stanovena operátorem trhu na základě zaregistrovaných domácích a zahraničních (export/import) realizačních diagramů a výsledků organizovaného krátkodobého trhu. Skutečná množství dodané nebo odebrané elektřiny jsou evidována na základě dat obchodního měření, která operátorovi trhu poskytují provozovatelé distribučních soustav a provozovatelé přenosové soustavy.

Účastníci trhu s elektřinou mohou vyrábět elektřinu, dodávat ji konečným zákazníkům, prodávat jiným účastníkům trhu nebo ji nakupovat od jiných účastníků, a to buď formou dvoustranných obchodů uvnitř ČR, formou přeshraničních obchodů, na organizovaném krátkodobém trhu anebo na vyrovnávacím trhu s regulační energií. Další možností dodávky elektřiny do soustavy je poskytování regulační energie zdroji poskytujícími podpůrné služby za podmínek stanovených Pravidly provozování přenosové soustavy.

Princip zúčtování odchylek je nastaven tak, že není příjmově neutrální, ale generuje v hodinách s příjmem z odchylek vyšší, než jsou náklady na regulační energii, přebytek finančních prostředků, které OTE poskytuje provozovateli přenosové soustavy (společnosti ČEPS, a.s.) na úhradu části nákladů na systémové služby. Z tohoto přebytku jsou hrazeny náklady na regulační energii i v těch hodinách, které negenerují dostatečný příjem z odchylek. Na stanovení velikosti zúčtovací ceny se vedle ceny regulační energie ze zdrojů poskytujících podpůrné služby a opatření na VT a v zahraničí podílí limitní cena stanovená ERÚ. Regulační elektřina ze zdrojů poskytujících podpůrné služby je ohodnocena nabídkovými cenami. Ohodnocení regulační energie pořízené na vyrovnávacím trhu s regulační energií je závislé na směru poskytnuté regulační energie a na směru systémové odchylky.

Systémovou odchylkou v každé obchodní hodině se rozumí saldo všech dodávek a odběrů SZ. Je rovna součtu odchylek SZ a je kryta regulační energií. Velikost výsledné zúčtovací ceny odchylky SZ je závislá na systémové odchylce. Stejně jako v předchozím roce byla i v roce 2012 zúčtovací cena odchylky stanovena takto:

- byla-li systémová odchylka záporná nebo rovna nule, byla zúčtovací cenou odchylky ve směru systémové odchylky nejvyšší nabídková cena regulační elektřiny dodaná v této obchodní hodině pro vyrovnání záporné systémové odchylky a uhrazená operátorem trhu poskytovateli regulační elektřiny; byla-li takto stanovená cena nižší než cena stanovená cenovým rozhodnutím ERÚ, použila se cena stanovená ERÚ,
- byla-li systémová odchylka kladná, byla zúčtovací cenou odchylky ve směru systémové odchylky nejvyšší nabídková cena regulační elektřiny dodaná v této obchodní hodině pro vyrovnání kladné systémové odchylky a uhrazená operátorem trhu poskytovateli regulační elektřiny; byla-li takto stanovená cena nižší než cena stanovená cenovým rozhodnutím ERÚ, použila se cena stanovená ERÚ,

responsible party on the basis of registered domestic and foreign (export/import) schedules and results of the organized short-term electricity market. Actual volumes of supplied or consumed electricity are determined on the basis of business metering data provided to the Market Operator by distribution system operators and the transmission system operator.

Electricity market participants may generate electricity, supply it to end customers, sell it to other market participants or purchase it from other market participants, either in the form of bilateral trading within the Czech Republic, or in the form of cross-border exchanges, or on the organized short-term market or the balancing market with regulating energy. Another way of supplying electricity to the system is to supply regulating energy from sources providing ancillary services under the terms defined in the Grid Code.

The method of the settlement of imbalances is designed in a way that is not income neutral, but generates a surplus at hours with income from imbalances exceeding the costs of regulating energy. OTE then provides the surplus to the transmission system operator (ČEPS, a.s.) to cover part of the system services. The surplus has also been used to cover the costs of regulating energy at hours which do not generate sufficient income from imbalances. The settlement price is derived from the price of regulating energy from sources providing ancillary services, from the price of regulating energy acquired on BMR or acquired from abroad, and also from the limit price set by the ERO. Regulating energy from sources providing ancillary services is assessed against prices of sale bids. The assessment of regulating energy acquired on the balancing market with regulating energy depends on the direction of provided regulating energy and on the direction of the system imbalance.

The system imbalance at each trading hour is defined as the balance of all supplies and overall consumption of all balance responsible parties. It equals the sum of BRP's imbalances and is covered by regulating energy. The resulting settlement price of the BRP's imbalances is derived from system imbalances. Similarly to the previous year, in 2012 the settlement price of imbalances is calculated as follows:

- in the event the system imbalance is negative or equals zero, the settlement price is the highest sale bid price of regulating energy supplied at the respective trading hour to offset the negative system imbalance and paid by the Market Operator to the regulating energy provider; if the resulting price is lower than the price set by the ERO price decision, the ERO price shall apply,
- in the event the system imbalance is positive, the settlement price is the highest sale bid price of regulating energy supplied at the respective trading hour to offset the positive system imbalance and paid by the Market Operator to the regulating energy provider; if the resulting price is lower than the price set by the ERO price decision, the ERO price shall apply,

- v případě, že pro některou obchodní hodinu nebyla obstarána žádná elektřina jako regulační energie prostřednictvím aktivací podpůrných služeb, ani na vyrovnávacím trhu s regulační energií nebo ze zahraničí na základě smlouvy, použila se zúčtovací cena podle cenového rozhodnutí ERÚ.

Zároveň je stanovována i cena protiodchylky, kde se protiodchylkou rozumí taková odchylka SZ, která jde proti směru systémové odchylky. Zúčtovací cena této protiodchylky je pro každou obchodní hodinu stanovena operátorem trhu následovně:

- byla-li systémová odchylka záporná nebo rovna nule, zúčtovací cenou protiodchylky byl vážený průměr cen z aktivované kladné regulační energie (včetně vyrovnávacího trhu); nebyla-li v této obchodní hodině dodána žádná elektřina pro zajištění rovnováhy, byla použita cena podle cenového rozhodnutí ERÚ,
- byla-li systémová odchylka kladná, zúčtovací cenou protiodchylky byl vážený průměr cen z aktivované záporné regulační energie (včetně vyrovnávacího trhu); nebyla-li v této obchodní hodině dodána žádná elektřina pro zajištění rovnováhy, byla použita cena podle cenového rozhodnutí ERÚ.

Křivka závislosti ceny odchylky na velikosti systémové odchylky je vždy znovu potvrzována cenovým rozhodnutím ERÚ pro příslušný rok. Nejinak tomu bylo pro rok 2012 a stejné je to i pro rok 2013.

Zúčtovací cena odchylky (C) je dle rozhodnutí ERÚ pro každou obchodní hodinu stanovena následujícím vzorcem:

- v případě, že je v dané obchodní hodině systémová odchylka (SO) záporná nebo rovna nule:

$$C = 2\,350 + 5,5 \cdot |SO| \text{ [Kč/MWh; MWh]},$$
- v případě, že v dané obchodní hodině je systémová odchylka (SO) kladná:

$$C = 1 + 3,5 \cdot |SO| \text{ [Kč/MWh; MWh]}.$$

Průběh průměrných měsíčních cen kladné a záporné odchylky a průměrné měsíční ceny z denního trhu v letech 2002 až 2012 dokumentuje obrázek 7. Obrázek 8 zachycuje podíly jednotlivých SZ na spotřebě elektřiny v ČR v roce 2012.

- in the event no electricity was provided at some of trading hours as regulating energy through activation of ancillary services, or on the balancing market with regulating energy, or from abroad under a contract, the settlement price set in the ERO price decision shall apply.

The price of the counter-imbalance is also determined, where counter-imbalance is deemed an imbalance of the balance responsible party that is in opposite direction than the system imbalance. The Market Operator sets the settlement price of the counter-imbalance for each trading hour as follows:

- if the system imbalance is negative or equals zero, the settlement price of the counter-imbalance is the weighted average of prices of enabled positive regulating energy (including the balancing market); if no electricity is supplied at the relevant trading hour to ensure balance, the price stipulated in the ERO price decision shall apply,
- if the system imbalance is positive, the settlement price of the counter-imbalance is the weighted average of prices of enabled negative regulating energy (including the balancing market); if no electricity is supplied at the relevant trading hour to ensure balance, the price stipulated in the ERO price decision shall apply.

The correlation curve of the imbalance price with the system imbalance volume is determined every year by the ERO's price decision applicable for the relevant year. The same method was used for 2012 and 2013.

The settlement price of imbalances (C) set by ERO for each trading hour is calculated as follows:

- for a negative or zero system imbalance (SI) using the following formula

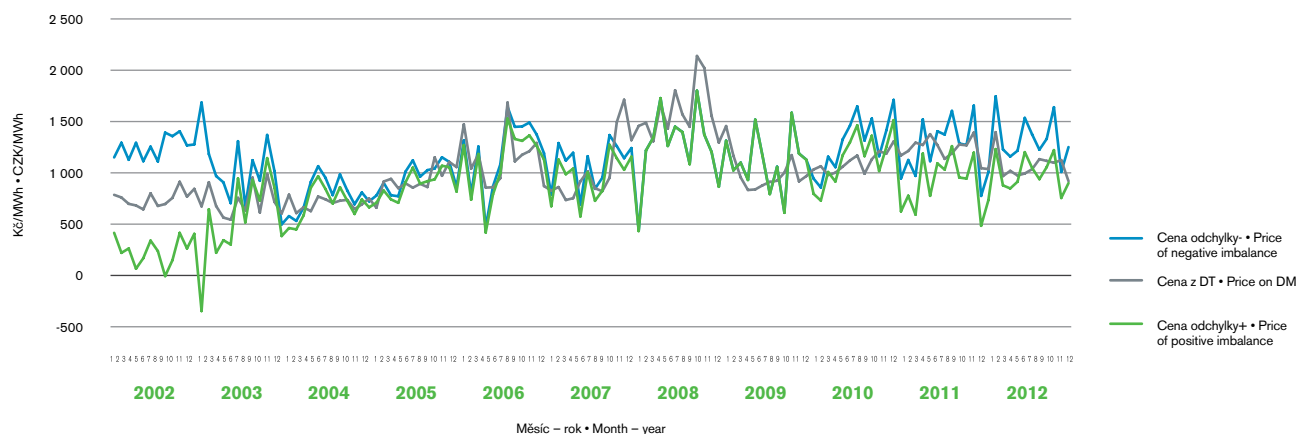
$$C = 2,350 + 5.5 \cdot |SI| \text{ [CZK/MWh; MWh]},$$
- for a positive system imbalance (SI) using the following formula

$$C = 1 + 3.5 \cdot |SI| \text{ [CZK/MWh; MWh]}.$$

Figure 7 below documents the trend in average monthly prices of positive and negative imbalances and average monthly prices on the day-ahead spot market in 2002–2012. Figure 8 documents shares of specific balance responsible parties in electricity consumption in CR in 2012.

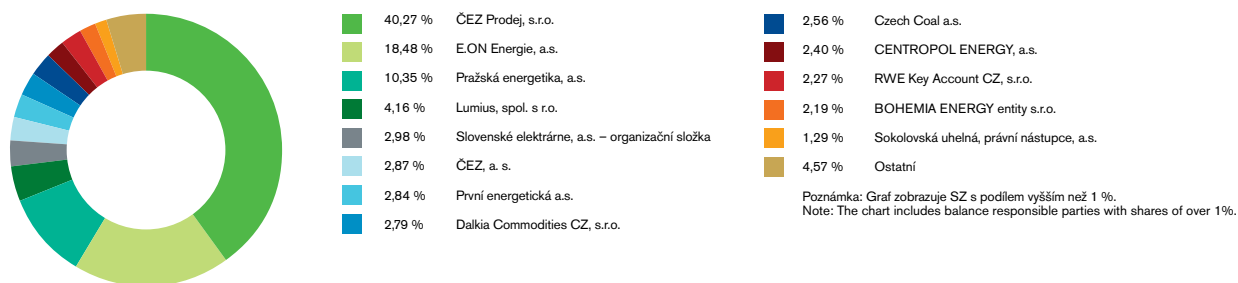
OBRÁZEK 7: PRŮMĚRNÉ MĚSÍČNÍ CENY Kladné a záporné odchylky a průměrné měsíční ceny z denního trhu v letech 2002–2012

FIGURE 7: AVERAGE MONTHLY PRICES OF POSITIVE AND NEGATIVE IMBALANCES AND AVERAGE MONTHLY PRICES ON THE DAY-AHEAD SPOT MARKET IN 2002–2012

OBRÁZEK 8: PODÍLY JEDNOTLIVÝCH SZ NA SPOTŘEBĚ ELEKTRINY V ČR V ROCE 2012

FIGURE 8: SHARES OF SPECIFIC BALANCE RESPONSIBLE PARTIES IN ELECTRICITY CONSUMPTION IN CR IN 2012

Finanční ohodnocení odchylek

Zúčtování a finanční vypořádání odchylek prováděné operátorem trhu zajišťuje mezi účastníky trhu s elektrinou úhradu elektřiny, která byla dodána do elektrizační soustavy nebo odebrána z elektrizační soustavy nad rámec sjednaného množství, nebo nebyla dodána do elektrizační soustavy či nebyla odebrána z elektrizační soustavy, přestože byla ve smlouvách sjednána.

Způsob stanovení zúčtovacích cen odchylky a protiodchylky pro jednotlivé obchodní hodiny je popsán v předchozí kapitole. Na základě zúčtování odchylek prováděného pro každý subjekt zúčtování v každé obchodní hodině určuje operátor trhu výši platby subjektu zúčtování za odchylku. Platba subjektu zúčtování za odchylku se stanoví jako součin velikosti odchylky a zúčtovací ceny.

Settlement of Imbalances

The Market Operator carries out settlement of imbalances to ensure that electricity market participants pay for electricity supplied to the power system or consumed from the power system outside the scope of the contracted volume, or was not supplied to or consumed from the power system in breach of contracts.

The method of determining settlement prices of imbalance and counter-imbalance for specific trading hours is described in the previous chapter. Based on the settlement of imbalances performed for each balance responsible party at each trading hour, the Market Operator determines the balance responsible party's payment for the imbalance. The BRP's payment for the imbalance is set as a product of the imbalance volume and settlement price.

Výpočet velikosti odchylek všech SZ a jejich ocenění je v systému OTE prováděn každý kalendářní den vždy za předcházející den. Jelikož toto denní vyhodnocení obsahuje skutečná měřená data pouze z odběrných míst s měřením typu „A“ – u ostatních typů měření legislativa umožňuje použít předběžná data – provádí operátor trhu po skončení měsíce tzv. měsíční vyhodnocení odchylek, v němž již jsou zahrnuty došlé opravy skutečných měřených dat a předběžných hodnot použitých v rámci denního vyhodnocení. Na základě vyřízení případných reklamací měsíčního vyhodnocení pak provádí operátor trhu závěrečné měsíční vyhodnocení, a to ve 4. měsíci po skončení měsíce, jehož se vyhodnocení týká.

Obdobně i finanční vypořádání odchylek provádí operátor trhu ve 3 etapách:

- denní vypořádání ve formě zálohové platby,
- měsíční vypořádání, které se provádí po skončení kalendářního měsíce a na které se vystavuje daňový doklad a zúčtovávají zálohy z denního vypořádání,
- závěrečné měsíční vypořádání, které se provádí pro všechny dotčené subjekty zúčtování po uplynutí lhůty pro podávání reklamací podle obchodních podmínek operátora trhu.

Výsledky výpočtu jsou pro každý SZ dostupné přes internetovou adresu <https://portal.ote-cr.cz> a souhrnné hodnoty jsou zveřejňovány i na veřejném webu OTE.

Dosažené hodnoty zúčtovací ceny odchylky a ceny protiodchylky v roce 2012 v závislosti na velikosti systémové odchylky jsou graficky znázorněny na obrázku 9. Progresivní cena odchylky závislá na velikosti systémové odchylky i rozdíl mezi cenou odchylky a cenou protiodchylky jsou dostatečným impulsem pro subjekty zúčtování k minimalizaci jejich odchylek i k poskytnutí případného přebytku či nedostatku elektřiny na vyrovnávacím trhu s regulační energií.

The calculation of imbalances of all balance responsible parties and their evaluation is carried out in the OTE system each calendar day for the preceding day. Since the daily evaluation comprises actual metered data only from type "A" points of consumption – legislation allows to use preliminary data for other types of metering – the Market Operator carries out monthly evaluation of imbalances at the end of the month, including received adjustments of actual metered data and preliminary values used for daily evaluations. After settling any claims pertaining to monthly evaluation, the Market Operator performs final monthly evaluation in the fourth month after the end of the month subject to evaluation.

The Market Operator carries out settlement of imbalances in a similar manner in 3 stages:

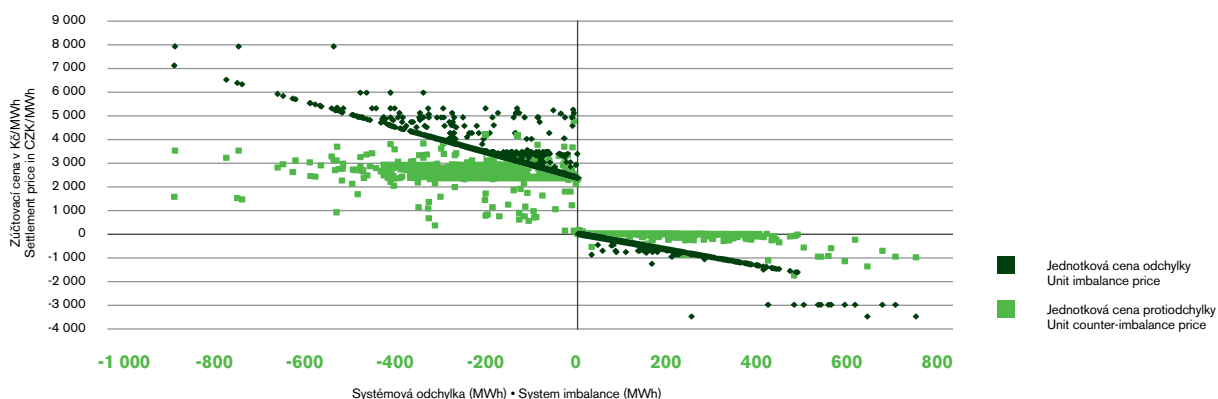
- daily settlement in the form of an advance payment,
- monthly settlement carried out after the end of the calendar month for which tax documents are issued and advance payments from daily settlement are settled,
- final monthly settlement carried out for all involved balance responsible parties after the expiry of the period for filing claims under the Market Operator's Business Terms.

Each BRP can access the results of the calculation at <https://portal.ote-cr.cz>, whereas summarized values are posted on OTE's public website.

Settlement prices of imbalances and counter-imbalances in 2012 in relation to the volume of system imbalances are illustrated in Figure 9. Progressive imbalance prices in relation to the volume of system imbalances and the difference between the imbalance price and the counter-imbalance price provide a sufficient incentive for balance responsible parties to minimize their imbalances and to put any electricity excess or shortage thereof on the balancing market with regulating energy.

OBRÁZEK 9: ZÚČTOVACÍ CENA ODCHYLKY A PROTIODCHYLKY V ROCE 2012

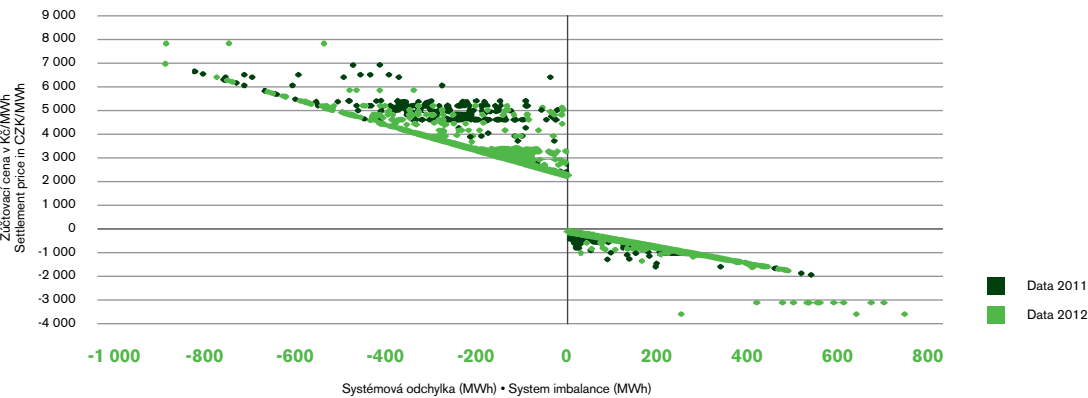
FIGURE 9: SETTLEMENT PRICES OF IMBALANCES AND COUNTER-IMBALANCES IN 2012

Pro porovnání jsou na obrázku 10 zobrazeny hodnoty zúčtovací ceny odchylky za uplynulé 2 roky (2011 a 2012). Z grafu je zřejmá stále těsnější závislost zúčtovací ceny na systémové odchylce odpovídající nastavení omezující křivky ERÚ.

For comparison, Figure 10 shows imbalance settlement prices for the past two years (2011 and 2012). The chart illustrates a growing correlation between settlement prices and system imbalances corresponding to the ERO's limit curve.

OBRÁZEK 10: ZÚČTOVACÍ CENA ODCHYLKY V LETECH 2011 A 2012
FIGURE 10: SETTLEMENT PRICES OF IMBALANCES IN 2011 AND 2012

Průměrná cena odchylek v letech 2008 až 2012 je vyjádřena jak v tabulce 1, tak v grafické podobě na obrázku 11. V porovnání s předchozím rokem je patrné, že cena kladné odchylky se mírně zvýšila při systémové odchylce kladné. Naopak cena záporné odchylky při systémové odchylce záporné mírně klesla. Zbývající sledované průměrné ceny se stabilizovaly na takřka stejné výši jako v roce 2011, kdy se naposledy projevily výrazný propad zejména ceny záporné odchylky SZ v případě kladné systémové odchylky způsobený změnou stanovení ceny protiodchylky. Trend těsnější závislosti ceny protiodchylky na ceně regulační energie pokračuje. Opět se projevuje provázanost ceny protiodchylky a cen použité regulační energie na vyrovnání odchylky.

Table 1 and Figure 11 show average prices of imbalances in 2008–2012. There is a slight year-on-year increase in prices of positive imbalances for positive system imbalances. Conversely, prices of negative imbalances in the event of positive system imbalances fell. The remaining monitored average prices stabilized at nearly the same level as 2011 prices when there was a significant drop in the price of the BRP's negative imbalances in the event of a positive system imbalance due to the modified method of determining the counter-imbalance price. The trend of close correlation of counter-imbalance prices and prices of regulating energy has continued, again showing the intertwined counter-imbalance prices and prices of regulating energy used to offset imbalances.

TABULKA 1: PRŮMĚRNÁ PLATBA SUBJEKTU ZÚČTOVÁNÍ ZA ODCHYLKU (Kč/MWh)
TABLE 1: AVERAGE PAYMENTS OF BALANCE RESPONSIBLE PARTIES FOR IMBALANCES (CZK/MWh)

	Sys+ • SI+		Sys- • SI-	
	Odchylka SZ+ Positive BRP's imbalance	Odchylka SZ- Negative BRP's imbalance	Odchylka SZ+ Positive BRP's imbalance	Odchylka SZ- Negative BRP's imbalance
2008	-602,66	-435,10	2 800,65	3 213,24
2009	-522,26	-386,42	2 997,59	3 382,30
2010	-400,09	-269,08	2 577,87	3 141,33
2011	-355,85	-10,81	2 386,45	3 187,80
2012	-371,87	-7,20	2 361,71	3 106,90

OBRÁZEK 11: PRŮMĚRNÁ ZÚČTOVACÍ CENA ODCHYLKY V ZÁVISLOSTI NA ZNAMÉNKU SYSTÉMOVÉ ODCHYLKY V LETECH 2008–2012

FIGURE 11: AVERAGE SETTLEMENT PRICE OF IMBALANCES DEPENDING ON THE SIGN OF THE SYSTEM IMBALANCE IN 2008–2012

Obrázky 12 a 13 prezentují statistické ukazatele kladných a záporných odchylek SZ za roky 2008 až 2012. Pro posouzení vývoje odchylek SZ, a tím i vývoje celkového chování subjektů zúčtování jsou použity následující statistické ukazatele:

Střední hodnota – parametr rozdělení náhodné veličiny, který je definován jako vážený průměr daného rozdělení.

Medián – hodnota, jež dělí řadu podle velikosti seřazených výsledků na dvě stejně početné poloviny.

Modus – hodnota, která se v daném statistickém souboru vyskytuje nejčastěji (je to hodnota znaku s největší relativní četností). Představuje jakousi typickou hodnotu sledovaného souboru a jeho určení předpokládá roztržení souboru podle obměn znaku.

Pro tyto ukazatele platí, že čím více se jejich hodnoty vzájemně blíží, tím je symetričtější rozdělení četností dané veličiny.

V případě velikosti kladných odchylek došlo v roce 2012 po nepatrném zvýšení v roce 2011 zpět k návratu na úroveň roku 2010. Symetričnost těchto ukazatelů se nemění a pokračuje tak v trendu z posledních let. Statistické ukazatele pro záporné odchylky jsou téměř totožné jako v přechodném roce.

Figures 12 and 13 present statistical indicators of positive and negative imbalances of balance responsible parties in 2008–2012.

To assess the trend in BRP's imbalances and overall behaviour of balance responsible parties, the following statistical indicators were used:

Arithmetic mean – the value of division of a random quantity defined as the weighted mean of the given division.

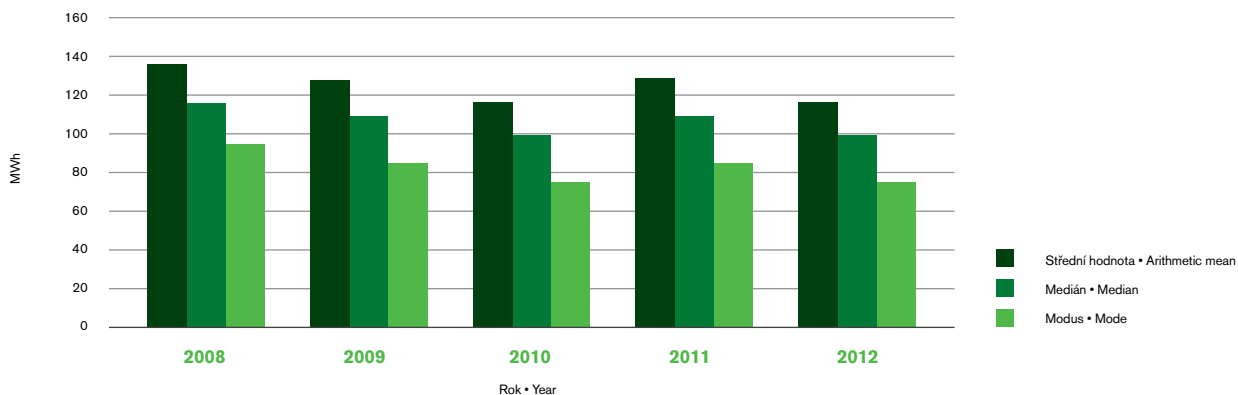
Median – the value separating a list of numbers arranged in the order of size into two equal halves.

Mode – the value that occurs the most frequently in a statistical data set (the value of the character with the highest relative frequency). It represents a kind of typical value of the observed population and its determination presumes classification of the population according to variations of the character.

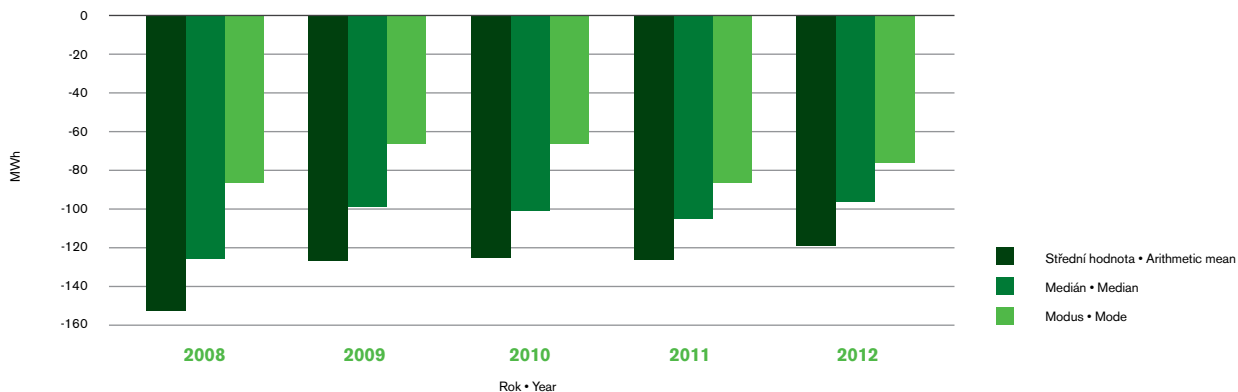
It applies that the more similar are the values of these indicators, the more symmetrical is the division of frequency of the specific indicator.

The volume of positive imbalances bounced back to the 2010 level after a slight increase in 2011, but their symmetry did not change, reflecting the trend over the past years. Statistical data of negative imbalances were nearly identical as in the previous year.

OBRÁZEK 12: STATISTICKÉ UKAZATELE PRO HODINOVÝ SOUČET Kladných ODCHYLEK SZ V MWh
 FIGURE 12: STATISTICAL INDICATORS OF THE HOURLY SUM OF BRP'S POSITIVE IMBALANCES IN MWh

OBRÁZEK 13: STATISTICKÉ UKAZATELE PRO HODINOVÝ SOUČET Záporných ODCHYLEK SZ V MWh
 FIGURE 13: STATISTICAL INDICATORS OF THE HOURLY SUM OF BRP'S NEGATIVE IMBALANCES IN MWh

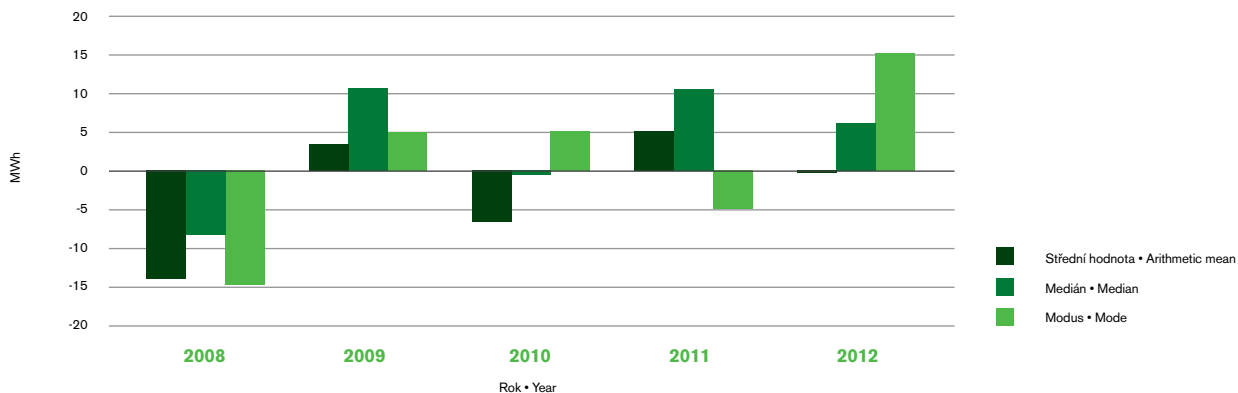

Vývoj symetrie u systémové odchylky je zobrazen na následujícím obrázku 14. Je z něj vidět pokračující trend minimalizace odchylek účastníky trhu.

Figure 14 shows the development of system imbalance symmetry. The described indicators correspond to the ongoing trend of imbalance minimization by market participants.

OBRÁZEK 14: STATISTICKÉ UKAZATELE SYSTÉMOVÉ ODCHYLKY V MWh

FIGURE 14: STATISTICAL INDICATORS OF SYSTEM IMBALANCES IN MWh

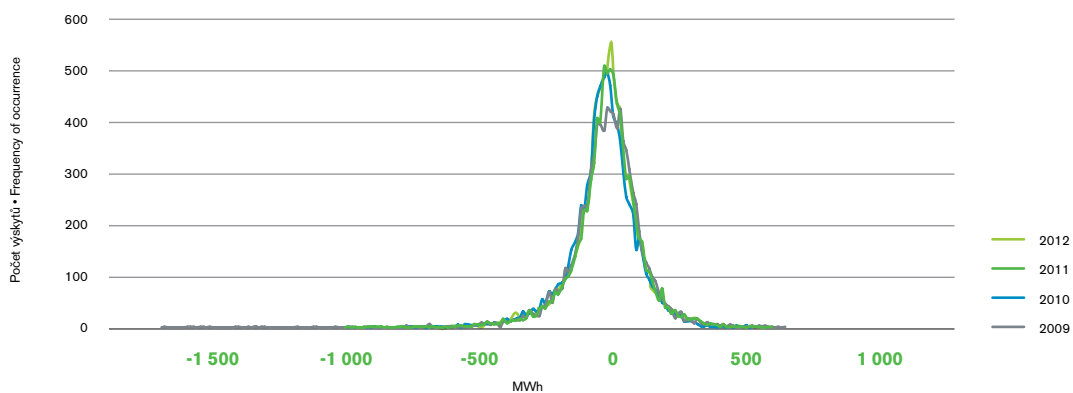

Vliv progresivní závislosti ceny odchylky na velikost systémové odchylky a její pozitivní dopad na chování subjektů zúčtování s cílem minimalizovat jejich odchylku je patrný na obrázku 15, kde je porovnávána četnost výskytu velikosti systémové odchylky za předcházející léta. V grafu je zřetelný nárůst četností velikosti systémové odchylky blížíící se hodnotě „0“ v roce 2012.

The impact of progressive correlation between the imbalance price and the volume of system imbalances and its positive impact on the behaviour of balance responsible parties with the aim to minimize their imbalances is illustrated in Figure 15, comparing the frequency of occurrence of system imbalance volumes in previous years. The graph shows a significant increase in frequency of system imbalance volumes nearing “0” in 2012.

OBRÁZEK 15: ČETNOST VELIKOSTI SYSTÉMOVÉ ODCHYLKY V LETECH 2009–2012

FIGURE 15: FREQUENCY OF SYSTEM IMBALANCE VOLUMES IN 2009–2012

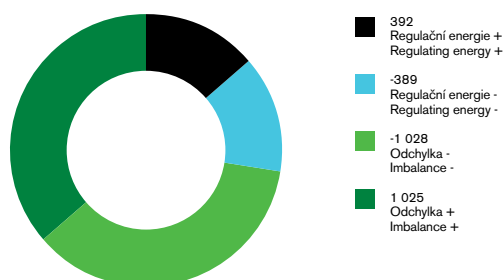

CELKOVÉ ROČNÍ OBJEMY ODCHYLEK A POSKYTNUTÉ REGULAČNÍ ENERGIE

Regulační energii opatřuje PPS aktivací PpS, nákupem na vyrovnávacím trhu s regulační energií a dále nákupem regulační energie ze zahraničí. Celkovou bilanci objemů odchylek a objemů regulační energie zúčtovaných na OTE v roce 2012 ukazuje obrázek 16, odpovídající platby jsou znázorněny na obrázku 17.

OBRÁZEK 16: CELKOVÉ ROČNÍ OBJEMY ODCHYLEK SZ A REGULAČNÍ ENERGIE (GWh) ÚČTOVANÉ V CS OTE V ROCE 2012

FIGURE 16: TOTAL ANNUAL VOLUMES OF BRP'S IMBALANCES AND REGULATING ENERGY (IN GWh) SETTLED IN CS OTE IN 2012

Porovnání s předcházejícími roky je v GWh na obrázku 18 a v Kč na obrázku 19.

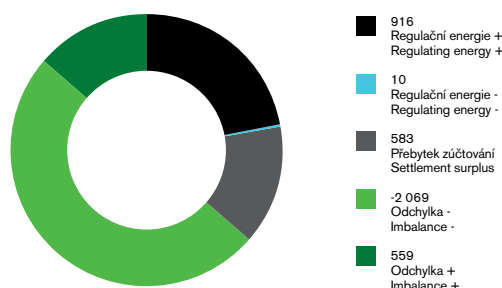
Zvýšení limitní křivky zúčtovací ceny pro rok 2009 a její fixace na stejných parametrech pro následující roky splnilo očekávání, neboť v období let 2008 až 2010 došlo meziročně k poklesu jak záporných, tak kladných odchylek subjektů zúčtování. V roce 2011 sice došlo u obou odchylek k mírnému nárůstu, ale výdaje za odchylky nadále klesaly. V roce 2012 odchylky SZ opět klesaly, platby hrazené subjekty zúčtování za odchylky se pohybovaly v obdobné výši jako v předchozích letech. Regulační energie použité pro vyrovnání záporné systémové odchylky a náklady na její pořízení se v roce 2012 vrátily na úroveň let 2009 a 2010, neopakoval se tak stav z roku 2011, kdy došlo ke snížení těchto hodnot. U regulační energie použité pro vyrovnání kladné systémové odchylky v roce 2011 došlo ke změně v toku plateb za zápornou regulační energii k jejím poskytovatelům a tento stav pokračoval i v roce 2012. Saldo subjektů zúčtování vydajů a příjmů za odchylku v roce 2012 bylo o 14,2 mil. Kč vyšší než v roce 2011. Poskytovatelům regulační energie bylo za regulační energii ve stejném období vyplaceno cca o 109,5 mil. Kč více. Přebytek zúčtování regulační energie se výrazně snížil, v roce 2012 dosáhl 583,1 mil. Kč a byl o 123,8 mil. Kč nižší než v roce 2011.

TOTAL ANNUAL VOLUMES OF IMBALANCES AND REGULATING ENERGY PROVIDED

The TSO acquires regulating energy by enabling ancillary services, purchases on the balancing market with regulating energy and purchases of regulating energy abroad. Figure 16 shows the total balance of volumes of imbalances and of regulating energy settled by OTE in 2012. The corresponding payments are documented in Figure 17.

OBRÁZEK 17: CELKOVÉ ROČNÍ OBJEMY PLATEB ZAPLACENÉ NEBO INKASOVANÉ ZA ODCHYLKY A REGULAČNÍ ENERGII V ROCE 2012 (MIL. Kč)

FIGURE 17: TOTAL ANNUAL VOLUMES OF PAYMENTS EXECUTED OR COLLECTED FOR IMBALANCES AND REGULATING ENERGY IN 2012 (IN CZK MILLION)

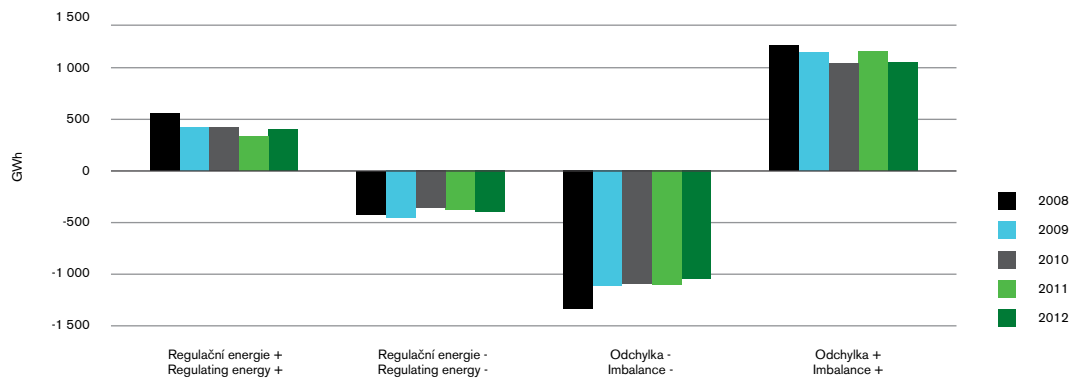

Comparison with previous years in GWh is illustrated in Figure 18 and in CZK in Figure 19.

The increase in the settlement price limit curve for 2009 and its fixation at the same parameters for the subsequent years met expectations since both positive and negative imbalances of balance responsible parties dropped year-on-year in the period of 2008–2010. Although 2011 saw a slight increase in both types of imbalances, expenses incurred for imbalances continued to fall. In 2012 imbalances of balance responsible parties kept declining, whereby payments of balance responsible parties remained stable. Regulating energy used for offsetting negative system imbalances and acquisition costs in 2012 fell to the 2009–2010 levels; the 2011 decrease was not repeated. In terms of regulating energy used for offsetting positive system imbalances, the flow of payments for negative regulating energy was reversed toward its providers in 2011 and this trend continued in 2012. The expense and income balance of imbalances of balance responsible parties rose by CZK 14.2 million year-on-year. Over the same period, regulating energy providers received payments that climbed by CZK 109.5 million, compared to 2011. The surplus of regulating energy settlement fell considerably by 123.8 million year-on-year to CZK 583.1 million in 2012.

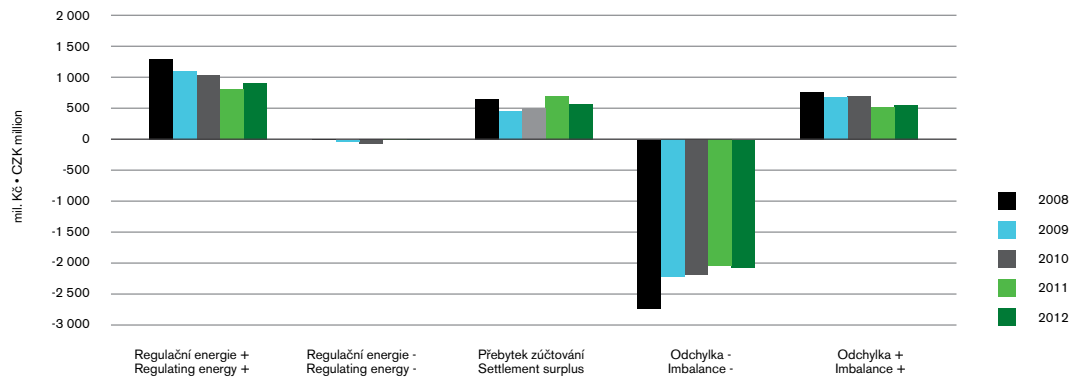
OBRÁZEK 18: CELKOVÉ ROČNÍ OBJEMY ODCHYLEK A REGULAČNÍ ENERGIE V LETECH 2008–2012

FIGURE 18: TOTAL ANNUAL VOLUMES OF IMBALANCES AND REGULATING ENERGY IN 2008–2012

OBRÁZEK 19: CELKOVÉ ROČNÍ OBJEMY PLATEB ZA ODCHYLKY A REGULAČNÍ ENERGII V LETECH 2008–2012

FIGURE 19: TOTAL ANNUAL VOLUMES OF PAYMENTS FOR IMBALANCES AND REGULATING ENERGY IN 2008–2012

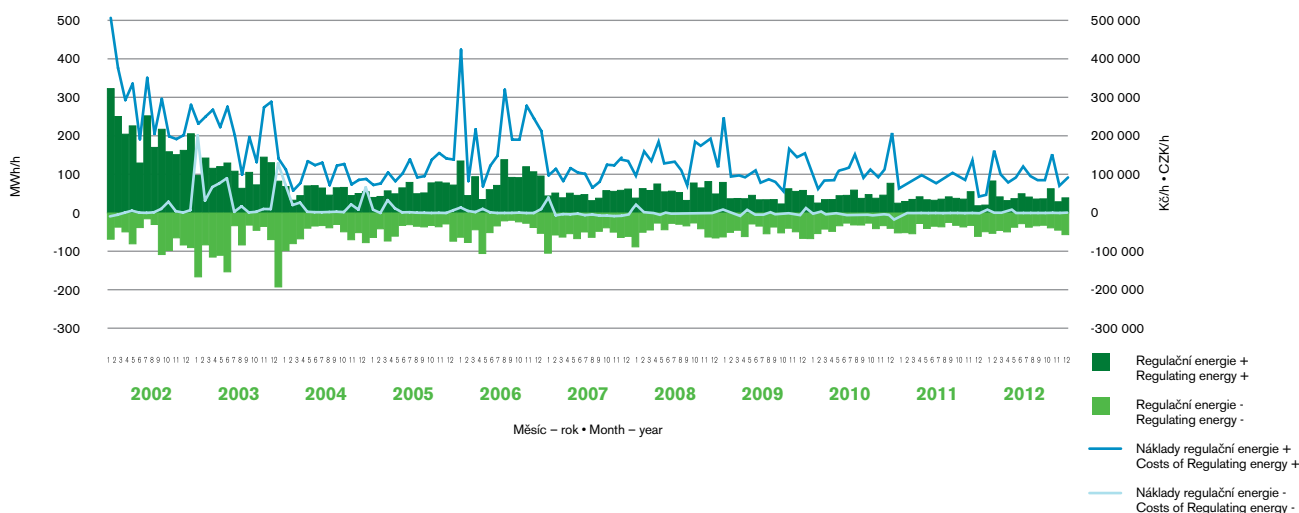

Vývoj průměrných hodinových plateb za poskytnutou kladnou a zápornou regulační energii ukazuje obrázek 20. Na pozadí tohoto obrázku je vidět hodinový průměr poskytnutého množství regulační energie v jednotlivých měsících let 2002 až 2012.

Figure 20 documents the trend in average hourly payments paid for positive and negative regulating energy rendered. The chart also shows average hourly volumes of provided regulating energy in specific months of 2002–2012.

OBRÁZEK 20: VÝVOJ PRŮMĚRNÝCH HODINOVÝCH PLATEB ZA POSKYTNUTOU REGULAČNÍ ENERGIÍ A PRŮMĚRNÉHO OBJEMU VYUŽITÉ REGULAČNÍ ENERGIIE V LETECH 2002–2012

FIGURE 20: AVERAGE HOURLY PAYMENTS PAID FOR REGULATING ENERGY RENDERED AND AVERAGE VOLUMES OF UTILIZED REGULATING ENERGY IN 2002–2012

ZMĚNA DODAVATELE

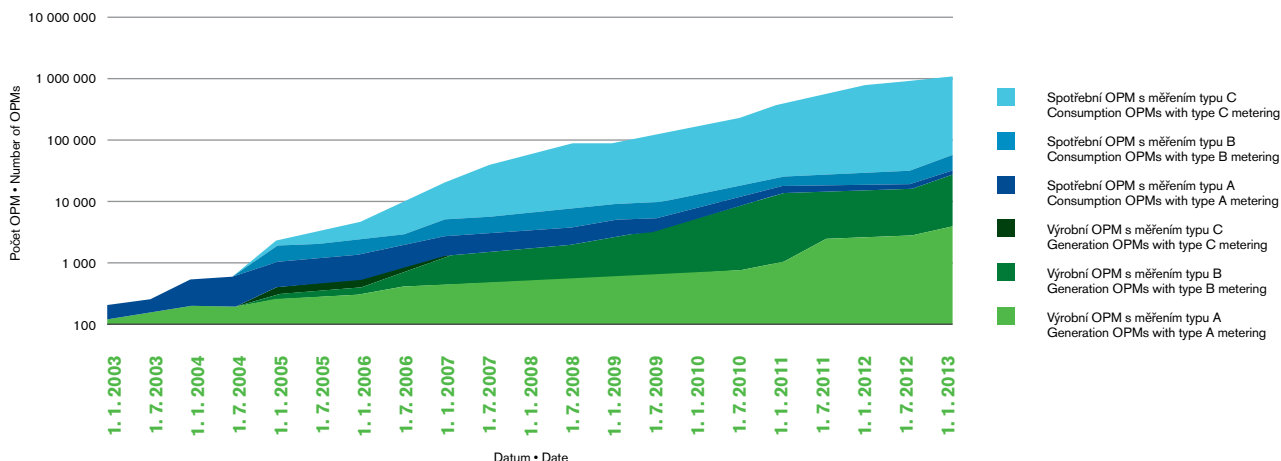
Od 1. 1. 2006 je trh s elektřinou v ČR otevřen pro všechny odběratele. Každý odběratel si tak může vybrat dodavatele elektřiny podle svého rozhodnutí. V systému OTE je každá změna dodavatele vztažena ke konkrétnímu odběrnému místu (OPM), tj. k měřenému místu, kde dochází k předání a převzetí elektřiny mezi dvěma účastníky trhu, resp. k odběru elektrické energie. Každá změna dodavatele, kterou je nahrazen obchodník vertikálně integrovaného podnikatele, si tak vynutí novou registraci odběrného místa v systému operátora trhu. Tím je zajištěna evidence měřených dodávek a odběrů elektrické energie jednotlivých dodavatelů do soustavy České republiky a jejich přiřazení subjektům zúčtování. Na trhu s elektřinou působí řada alternativních dodavatelů, jejichž obchodní kampaně či marketingové akce oslovují stále více konečných zákazníků, a tak počet odběrných míst, která změnila dodavatele, v posledních letech neustále roste. Vývoj počtu výrobních a spotřebních OPM dle jednotlivých typů měření je znázorněn na obrázku 21.

CHANGE OF SUPPLIER

Since 1 January 2006 the electricity market in the Czech Republic has been open for all consumers. Each consumer thus may choose a supplier of his decision. Each change of supplier in the OTE system is assigned to a specific point of delivery/transfer (OPM), i.e. to the place of metering electricity supplied and taken between two market participants, or electricity consumption. Each change of supplier, which results in the replacement of the trader of a vertically integrated entity, necessitates new registration of OPM in the Market Operator's system. This ensures recording of specific suppliers' metered electricity supplied to and taken from the power system of the Czech Republic and their allocation to the balance responsible parties. There are a number of alternative suppliers on the electricity market whose commercial campaigns and marketing events target an increasing number of end users; as a result, in the past year there has been consistent growth in OPMs that have changed their supplier. Figure 21 shows the numbers of generation and consumption OPMs according to types of metering.

OBRÁZEK 21: POČET VÝROBNÍCH A SPOTŘEBNÍCH OPM V SYSTÉMU OPERÁTORA TRHU

FIGURE 21: NUMBER OF GENERATION AND CONSUMPTION OPMS REGISTERED WITH OTE SYSTEM

Tabulka 2 udává počty OPM, na kterých v daném roce a měsíci došlo ke změně dodavatele. V roce 2012 se uskutečnilo téměř půl milionu změn dodavatele elektrické energie. Tradičně nejvíce změn dodavatele se uskutečňuje k 1. 1., ať už z důvodu ročních výběrových řízení či obchodní politiky jednotlivých dodavatelů, ale i v ostatních měsících je patrná snaha dodavatelů získat další zákazníky, což potvrzuje poměrně rovnoměrné rozložení počtu změn dodavatele během roku. Kumulovaný počet uskutečněných změn dodavatele registrovaných v systému operátora trhu od roku 2007 je znázorněn na obrázku 22.

Table 2 shows the number of OPMs where changes of supplier occurred in the specific year and month. Almost half a million changes of electricity supplier were registered in 2012. Traditionally, most changes occur as of 1 January due to annual tenders and business policies of suppliers. Nonetheless, suppliers endeavour to win over more customers in other months of the year as well, which is evidenced by a relatively even distribution of the change of supplier numbers during the year. The cumulated number of executed changes of supplier in the Market Operator's registered system since 2007 is documented in Figure 22.

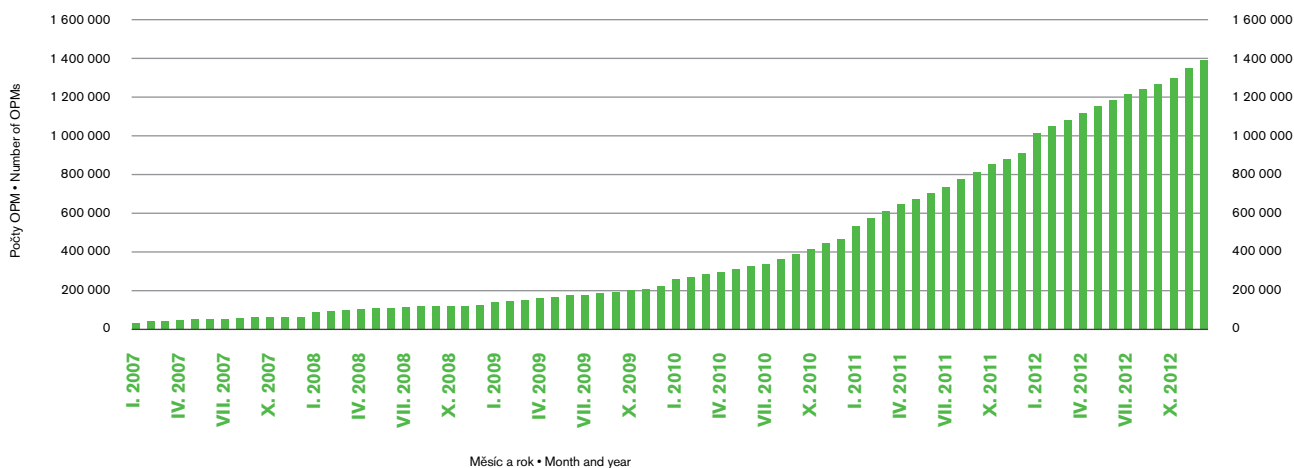
TABULKA 2: POČET USKUTEČNĚNÝCH ZMĚN DODAVATELE ELEKTŘINY

TABLE 2: NUMBER OF EXECUTED CHANGES OF ELECTRICITY SUPPLIER

Měsíc • Month	Počet uskutečněných změn dodavatele elektřiny • Number of executed changes of electricity suppliers						
	Rok • Year						
	2003–2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Leden • January	4 492	12 061	18 997	19 525	38 022	64 328	99 708
Únor • February	439	5 202	7 988	3 111	11 734	40 233	32 032
Březen • March	796	4 564	4 818	4 658	11 584	38 612	32 538
Duben • April	1 638	3 737	3 706	8 858	12 847	32 213	36 931
Květen • May	1 125	3 923	5 223	5 076	12 903	28 756	30 810
Červen • June	1 053	869	2 828	6 284	14 462	32 887	35 225
Červenec • July	1 193	2 237	4 120	6 614	13 556	34 056	30 726
Srpen • August	729	2 299	1 705	7 290	25 473	40 769	25 147
Září • September	849	3 166	1 735	6 860	24 428	33 000	28 736
Říjen • October	494	1 422	2 493	8 940	27 870	36 933	29 769
Listopad • November	1 445	3 505	1 542	8 614	28 637	30 048	52 287
Prosinec • December	2 823	3 031	2 534	10 914	27 665	37 025	39 219
Celkem • Total	17 076	46 016	57 689	96 744	249 181	448 860	473 128
Celkem 2003–2012 Total 2003–2012	1 388 694						

OBRÁZEK 22: KUMULOVANÝ NÁRŮST POČTŮ ZMĚN DODAVATELE (ÚDAJE K 31. 12. 2012)

FIGURE 22: CUMULATED NUMBER OF REGISTERED CHANGES OF SUPPLIER (DATA AS AVAILABLE AT 31 DECEMBER 2012)

ÚČASTNÍCI TRHU S ELEKTŘINOU

Na trhu s elektřinou působí aktivně tyto licencovaní účastníci:

- Subjekt zúčtování,
- Dodavatel,
- Účastník s přístupem na organizovaný krátkodobý trh (OKT),
- Účastník s přístupem na vyrovnávací trh (VT),
- Poskytovatel podpůrných služeb (PpS),
- Provozovatel distribuční soustavy,
- Provozovatel přenosové soustavy.

V roce 2012 se trh s elektřinou rozšířil o 14 subjektů zúčtování, 7 dodavatelů s přenesenou odpovědností za odchylku a 24 provozovatelů lokálních distribučních soustav, přičemž někteří provozovatelé lokálních distribučních soustav jsou zároveň dodavateli. Subjekty zúčtování mohou kromě dodávky konečným zákazníkům obchodovat na krátkodobých trzích.

PARTICIPANTS IN THE ELECTRICITY MARKET

The following licenced participants take an active part in the electricity market:

- Balance responsible party,
- Supplier,
- Participant with access to the organized short-term market (OKT),
- Participant with access to the balancing market (BMR),
- Provider of ancillary services (AS),
- Distribution system operator,
- Transmission system operator.

In 2012 the electricity market acquired 14 balance responsible parties, 7 traders with transferred imbalance responsibility, and 24 local distribution system operators, whereby some of the local distribution system operators are also traders. In addition to supplying electricity to end consumers, balance responsible parties can also trade on short-term markets.

Tabulka 3 ukazuje počet registrovaných účastníků trhu s elektřinou podle typu účastníka ke konci roku 2012 a meziroční změny vzhledem ke konci roku 2011.

Table 3 shows numbers of electricity market participants at the end of 2012 and year-on-year change.

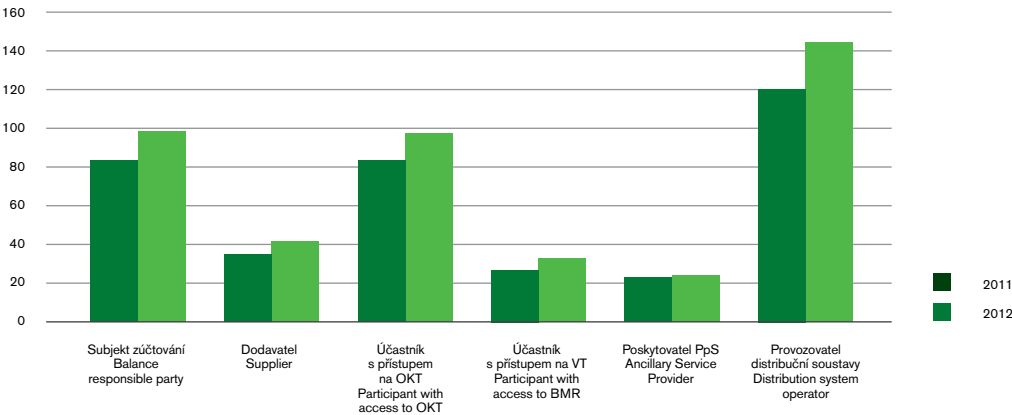
TABULKA 3: POČET ÚČASTNÍKŮ TRHU S ELEKTŘINOU KE KONCI ROKU 2012

TABLE 3: NUMBERS OF ELECTRICITY PARTICIPANTS AT THE END OF 2012

Typ účastníka • Type of participant	Počet k 31. 12. 2012 Number at 31 December 2012	Meziroční změna (změna vzhledem ke konci roku 2011) Year-on-year change (compared to end of 2011)
Subjekt zúčtování • Balance responsible party	98	14
Dodavatel • Supplier	42	7
Účastník s přístupem na OKT • Participant with access to OKT	98	14
Účastník s přístupem na VT • Participant with access to BMR	33	6
Poskytovatel PpS • Ancillary Service Provider	24	1
Provozovatel distribuční soustavy • Distribution system operator	145	24
Provozovatel přenosové soustavy • Transmission system operator	1	0

OBRÁZEK 23: POČET LICENCOVANÝCH ÚČASTNÍKŮ NA TRHU S ELEKTŘINOU V LETECH 2011 A 2012

FIGURE 23: NUMBER OF LICENCED ELECTRICITY MARKET PARTICIPANTS IN 2011–2012

**Rostoucí podíl produkce
z obnovitelných zdrojů energie
umocňuje význam krátkodobého
obchodování.**

The increasing share of energy
generation from renewable
sources enhances the importance
of short-term trading.

Trh s plynem

Gas Market

Rok 2012 byl třetím rokem, ve kterém operátor trhu prováděl vypořádání a zúčtování odchylek subjektů zúčtování působících na liberalizovaném trhu s plynem. Každý takový subjekt musí registrovat své požadavky na plyn dodaný do soustavy a odebraný ze soustavy. Odchýlení se od požadavků nebo nezohlednění přesné výše spotřeby zákazníků je přirozenou součástí procesu a vytváří odchylku, za kterou je subjekt zodpovědný, stejně jako na trhu s elektřinou. Princip stanovení odchylek a jejich vypořádání vyplývá z technického charakteru soustav – tj. z požadavku na vyvážení nabídky (dodávky) a poptávky (odběru) plynu za určité časové období.

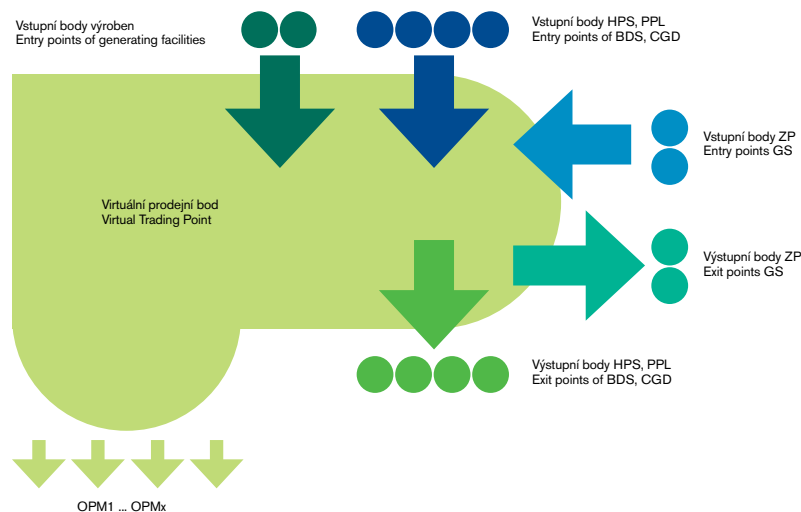
Celá ČR tvoří jednu bilanční zónu, tzv. virtuální prodejní bod, kde jsou všechny obchody s plynem registrovány (vyjma starých tranzitních smluv, pro které neplatí princip Entry–Exit), jak znázorňuje obrázek 24.

2012 was the third year for the Market Operator to provide settlement of imbalances for balance responsible parties operating on the liberalized gas market. Each balance responsible party (i.e. subject of settlement according to the Energy Act) must register its requests for gas supplied to and taken from the gas system. Any aberration from the requests or failure to factor in exact volumes of customer consumption is a natural part of the process, creating imbalances for which the balance responsible parties are responsible, similarly to the electricity market. The principle of calculation and settlement of imbalances ensues from the technical nature of the systems, i.e. from the principle of balancing offer (supply) and demand (consumption) of gas for a defined period.

The entire territory of the Czech Republic is one balancing zone, the so-called Virtual Trading Point (VTP), at which all gas transactions are registered (excluding old transit contracts, for which the Entry–Exit rule does not apply), as Figure 24 illustrates.

OBRÁZEK 24: BILANČNÍ ZÓNA ČR PRO TRH S PLYNEM

FIGURE 24: CZECH BALANCING ZONE FOR GAS TRADING

Obchodní jednotkou je jeden plynárenský den, který začíná v 6:00 hodin daného kalendářního dne a končí v 6:00 hodin následujícího kalendářního dne³.

Registrace obchodů a přepravovaných množství plynu se uskutečňuje zasláním tzv. nominací. Nominace se dělí na:

- nominace přepravy – příkaz k přepravě plynu na vstupních a výstupních bodech hraničních předávacích stanic (HPS), neboli export a import plynu z/do přepravní soustavy na území ČR,
- nominace uskladnění – příkaz k uskladnění, nebo čerpání uvedeného množství plynu ze zásobníku plynu (ZP),
- nominace distribuce – příkaz k distribuci plynu na vstupních bodech výroby plynu a na vstupních a výstupních bodech přeshraničních plynovodů (PPL), neboli export a import plynu z/do dané distribuční soustavy na území ČR⁴,
- nominace závazku dodat a závazku odebrat – obchody, které jsou uskutečňované přes tzv. virtuální prodejní bod (VPB) mezi jednotlivými obchodníky (předání plynu na VPB), přičemž na VPB platí, že co je nominováno, to je dodáno/odebráno.

Veškeré nominace subjekt zúčtování registruje u operátora trhu nebo u příslušných provozovatelů do 14:00 hodin dne před začátkem plynárenského dne, kdy má být dodávka uskutečněna. Po tomto čase dochází k párování (matchingu) nominací přepravy se sousedními provozovateli přepravních soustav, nominací distribuce se sousedními provozovateli distribučních nebo přepravních soustav, nominací uskladňování mezi provozovatelem přepravní soustavy a provozovatelem zásobníku plynu a nominací na virtuálním prodejním bodě mezi jednotlivými subjekty zúčtování. Tímto ale možnost úpravy obchodní pozice pro účastníky trhu nekončí. Až téměř do konce plynárenského dne „D“ může subjekt zúčtování upravit svou pozici zasláním renominace, neboli opravné nominace svých závazků. Nominuje se najednou množství na celý jeden plynárenský den⁵. Obrázek 25 ukazuje aktuální časové uspořádání trhu s plynem v ČR z pohledu vybraných činností OTE.

The trading unit is one gas day, which begins at 6:00 of the relevant calendar day and ends at 6:00 of the following calendar day³.

Registration of transactions and shipped quantities of gas is carried out through submission of nominations. Nominations are divided as follows:

- transmission nomination – a request for gas transmission at entry and exit points of Border Delivery Stations (BDS), i.e. gas export from and import to the transmission system in the Czech Republic;
- storage nomination – a request for injection or withdrawal of a specified quantity of gas into/from the Gas Storage (GS);
- distribution nomination – a request for gas distribution at entry points of gas generating facilities and entry and exit points of cross-border gas ducts (CGD), i.e. gas export from or import to the relevant distribution system in the Czech Republic⁴;
- nominations of obligation to supply and obligation to take – transactions executed through the Virtual Trading Point (VTP) between traders (gas delivery at VTP), whereby it applies that all that is nominated at VTP is actually supplied/taken.

Balance responsible parties (BRPs) register all nominations with the Market Operator or relevant operators by 14:00 on the day preceding the beginning of the gas day on which the gas is to be supplied. After the deadline, gas transmission nominations are matched between neighbouring transmission system operators, distribution nominations are matched between neighbouring distribution or transmission system operators, and storage nominations are matched between the transmission system operator and gas storage operators. However, market participants have more options to adjust their trading positions. Almost until the end of the gas day D, BRPs may adjust their positions by sending renominations, i.e. corrective nominations of their obligations. The quantity for one whole gas day shall be always nominated at once⁵. Figure 25 shows the current schedule of the gas market in the Czech Republic in terms of OTE's selected activities.

³ Tato definice odpovídá cílovému řešení modelu trhu s plynem v Evropě (Gas Target Model). Většina evropských zemí je tomu přizpůsobena již nyní, u ostatních adaptace probíhá nebo bude probíhat v blízké budoucnosti.

⁴ Nominace přepravy a distribuce plynu k zákazníkům není uplatňována vzhledem k tomu, že celá plynárenská soustava ČR tvoří jednu bilanční zónu.

⁵ Nominace přepravy na HPS je možné zadat též po jednotlivých hodinách plynárenského dne. Tyto hodnoty jsou využity pouze pro párování nominací přepravy mezi jednotlivými provozovateli.

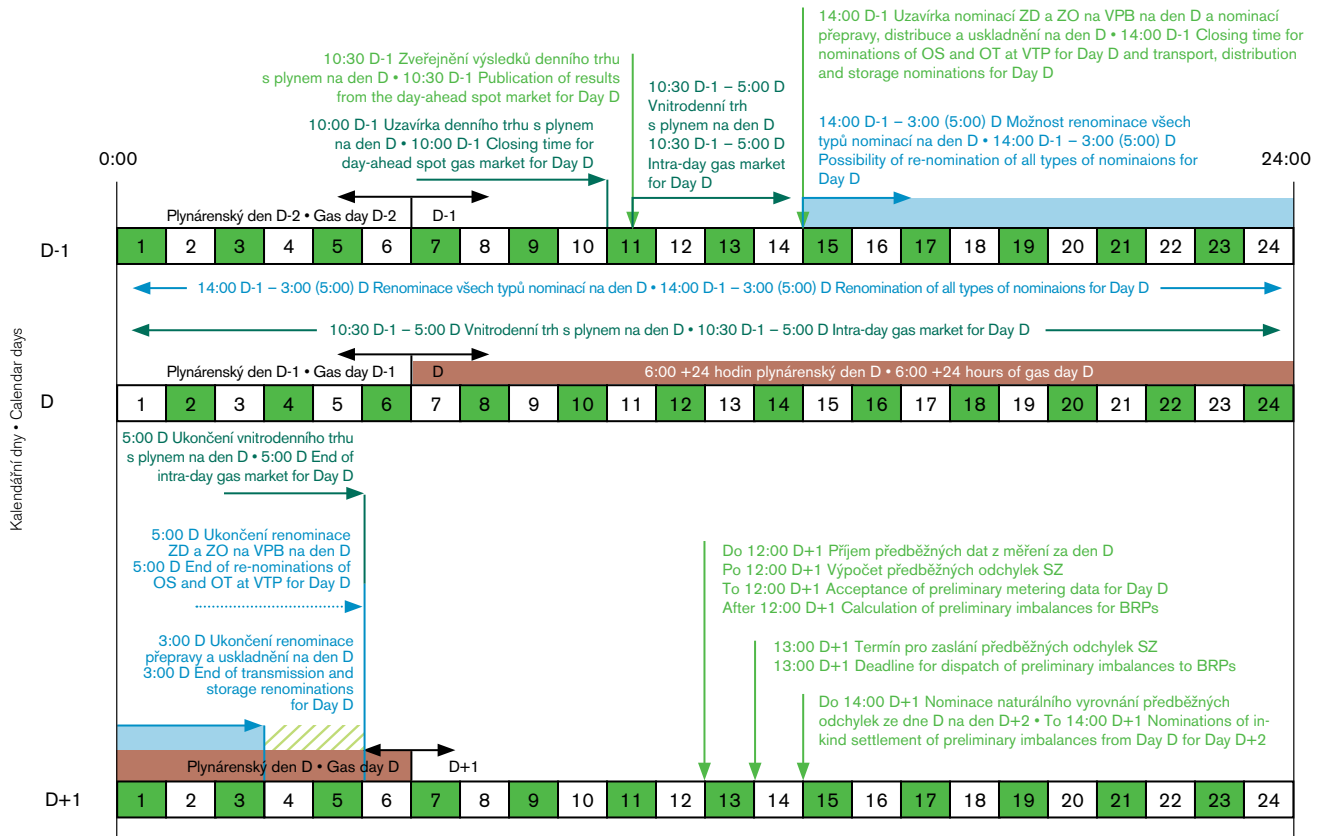
³ This definition corresponds to the Gas Target Model in Europe. Most European countries have already adapted to the model, in others the adaptation is under way or is planned in the near future

⁴ Nominations of gas transmission and distribution to customers do not apply as the entire gas system of the Czech Republic corresponds to one balancing zone.

⁵ Transmission nominations at BDS may be submitted for each separate hour of the gas day. These values are used solely for matching of transmission nominations between operators.

OBRÁZEK 25: AKTUÁLNÍ ČASOVÉ USPOŘÁDÁNÍ TRHU S PLYNEM

FIGURE 25: CURRENT SCHEDULE OF THE GAS MARKET

DVOUSTRANNÉ OBCHODOVÁNÍ

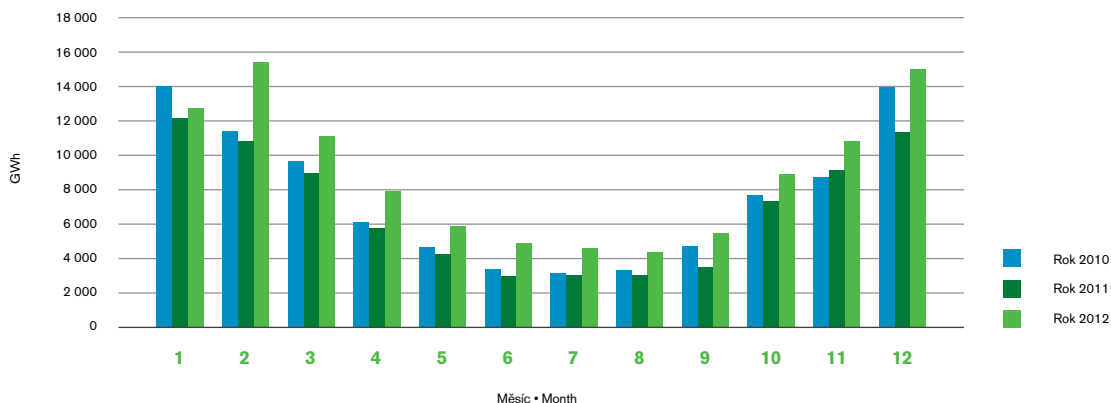
Pro výměnu plynu mezi subjekty zúčtování byly i v roce 2012 nejvíce využívány dvoustranné kontrakty – závazky dodat či odebrat. Dvoustranné kontrakty, stejně jako obchody na krátkodobých trzích s plynem, nemají fyzikální odraz v soustavě – nedochází při jejich realizaci k toku plynu, jen se virtuálně změní jeho vlastník (resp. vlastník energie v plynu obsaženém). OTE z dvoustranných kontraktů registruje pro účely vyhodnocení odchylek pouze technické údaje, tj. množství zobchodovaného plynu v energetických jednotkách, bez udání ceny. Finanční vypořádání těchto obchodů probíhá mezi jednotlivými subjekty a OTE v tomto případě není centrální protistranou. Obchodování prostřednictvím krátkodobých trhů s plynem v roce 2012 se podrobněji věnuje kapitola Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem. Objemy registrovaných dvoustranných kontraktů realizovaných na virtuálním prodejním bodě v CS OTE za roky 2010 až 2012 jsou znázorněny po jednotlivých měsících na obrázku 26. Celkové množství takto zobchodovaného plynu v roce 2012 bylo 107 051 GWh (rok 2011: 82 412 GWh).

BILATERAL TRADING

In 2012, most gas exchanges between BRPs were executed through bilateral contracts – obligations to supply or obligations to take. Similarly to trading on short-term gas markets, bilateral contracts do not have any physical impact on the system – their performance does not encompass any gas flow as the owner of the gas changes only virtually (or the owner of the energy contained in gas). For the purpose of imbalance evaluation, OTE registers only technical data from these contracts, i.e. the quantity of traded gas in energy units, without any price indication. Financial settlement of these transactions is carried out between specific entities, whereby OTE is not the central counterparty in this case. Trading on the short-term gas market in 2012 is described in more detail in the chapter Organized Short-Term Electricity and Gas Markets. Volumes of registered bilateral contracts executed at the Virtual Trading Point in CS OTE in 2010–2012 are shown for specific months in Figure 26. The total volume of gas traded in this way in 2012 was 107,051 GWh (82,412 GWh in 2011).

OBRÁZEK 26: OBJEM DVOUSTRANNÝCH KONTRAKTŮ (GWh) REGISTROVANÝCH V SYSTÉMU OTE V LETECH 2010 AŽ 2012

FIGURE 26: VOLUMES OF BILATERAL CONTRACTS (IN GWh) REGISTERED IN OTE SYSTEM IN 2010–2012

V případě nominace závazku dodat (prodej plynu) se kontroluje v systému OTE při uzavírce nominací a v rámci daného renominačního okna mimo jiné i splnění podmínky finančního zajištění SZ pro tyto obchody z pohledu možných odchylek SZ.

Export a import plynu realizuje SZ prostřednictvím nominace přepravy plynu přes hraniční předávací stanice v přepravní soustavě nebo prostřednictvím nominace distribuce plynu přes přeshraniční plynovody, které se nachází v distribučních soustavách. Nominace přepravy či distribuce na rozdíl od nominace závazku dodat a odebrat znamená tok plynu v soustavě. Nominace přepravy nebo distribuce na výstupní bod plynárenské soustavy je zkontrolována v systému OTE na finanční zajištění a teprve poté je odeslána na příslušného provozovatele k matchingu se sousedními provozovateli.

Přeprava plynu se realizuje prakticky dvěma způsoby – modelem Point-to-Point a modelem Entry-Exit. Přeprava plynu modelem Point-to-Point vychází ze starých tranzitních kontraktů a v současnosti již nelze tento model v souladu se směrnicemi EU aplikovat na nové smlouvy – v praxi bude tento model uplatňován tak dlouho, dokud budou účinné tranzitní smlouvy typu Point-to-Point, nebo dokud se tyto staré smlouvy nepřevědou na model Entry-Exit. Přeprava plynu modelem Entry-Exit je realizována buď subjekty zúčtování, nebo zahraničními právníky nebo fyzickými osobami, které nejsou subjekty zúčtování ve smyslu energetického zákona (tzv. čistí tranzitéři). Systém OTE registroval v roce 2012 pouze přepravu plynu subjektů zúčtování modelem Entry-Exit. V průběhu roku 2012 však došlo k převězení několika starých tranzitních kontraktů z modelu Point-to-Point na model Entry-Exit. Statistiky exportů a importů plynu v průběhu roku 2012 jsou proto ovlivněny touto skutečností. Předpokládáme, že trend převádění starých tranzitních smluv na nové smlouvy typu Entry-Exit bude postupně pokračovat i nadále. Od roku 2013 systém OTE registruje též množství přepraveného a uskladněného plynu čistých tranzitéřů.

In the event of obligation to supply (sale of gas), the OTE system checks, at the time of the nomination close and within the specific renomination window, whether the condition of the BRP's financial security is met for such transactions in terms of possible imbalances of the relevant BRP.

BRPs carry out gas export and import through gas transmission nominations via border delivery stations in the transmission system or through gas distribution nominations via cross-border gas ducts within the distribution systems. Unlike nominations of obligation to supply or take, transmission or distribution nominations refer to the gas flow in the system. Transmission or distribution nominations for gas system exit points are checked in the OTE system for financial security and then sent to the respective operator for matching with neighbouring operators.

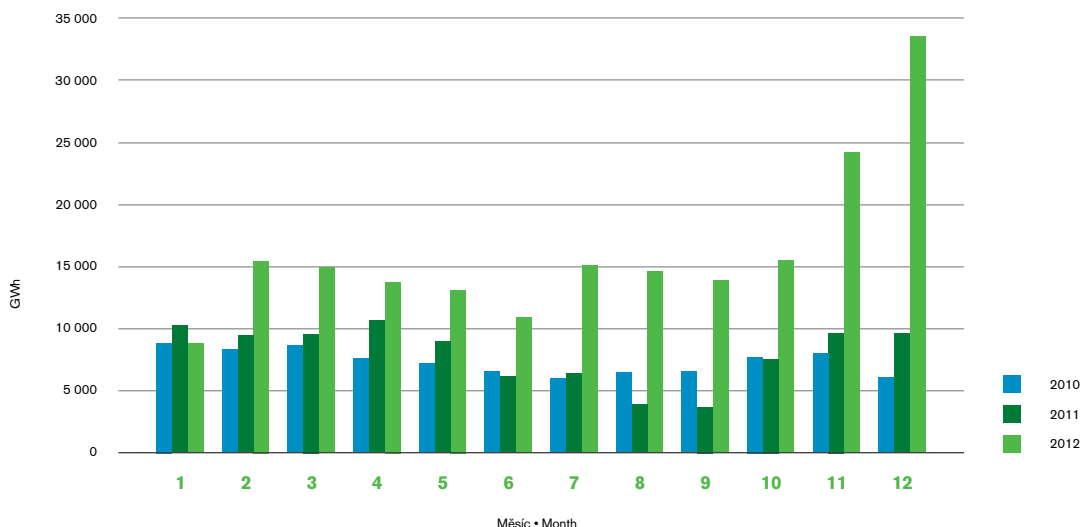
Gas transmission is carried out in two ways, using either the Point-to-Point model or the Entry-Exit model. The former Point-to-Point model is executed under old transit contracts and, according to EU directives, it can no longer be applied for new contracts. In practice this model will be used as long as the Point-to-Point transit contracts stay in effect or until the old contracts are transformed into the Entry-Exit model. Gas transmission via the Entry-Exit model is carried out either by balance responsible parties pursuant to the Energy Act or by foreign legal entities (gas traders with transit contracts only). In 2012, the OTE system registered only gas transmission executed by BRPs under the Entry-Exit model, but in the course of the year some old transit contract were transformed from the Point-to-Point model to the Entry-Exit model. As a result, statistics of gas exports and imports were affected by the transition. We assume that the trend of transforming old contracts into Entry-Exit type of agreements will continue. Since 2013 OTE has been registering also volumes of transmitted and stored gas of gas traders with transit contracts only.

Obrázky 27 a 28 ukazují množství dovezeného (importovaného) a vyvezeného (exportovaného) plynu po jednotlivých měsících roku 2012 v porovnání s roky 2010 a 2011. Hodnoty importu a exportu odpovídají hodnotám uzavřených přeshraničních obchodů a nemusí respektovat skutečné fyzické toky plynu. Celkové množství importovaného plynu v roce 2012 bylo 194 009 GWh (rok 2011: 96 271 GWh), celkové množství exportovaného plynu bylo 116 608 GWh (rok 2011: 1 772 GWh).

Figures 27 and 28 show volumes of imported and exported gas in specific months of 2012 in comparison with 2010 and 2011. The import/export values correspond to the values of contracted cross-border transactions and may not reflect the actual physical gas flows. The total volume of imported gas in 2012 was 194,009 GWh (96,271 GWh in 2011), and the total volume of exported gas was 116,608 GWh (1,772 GWh in 2011).

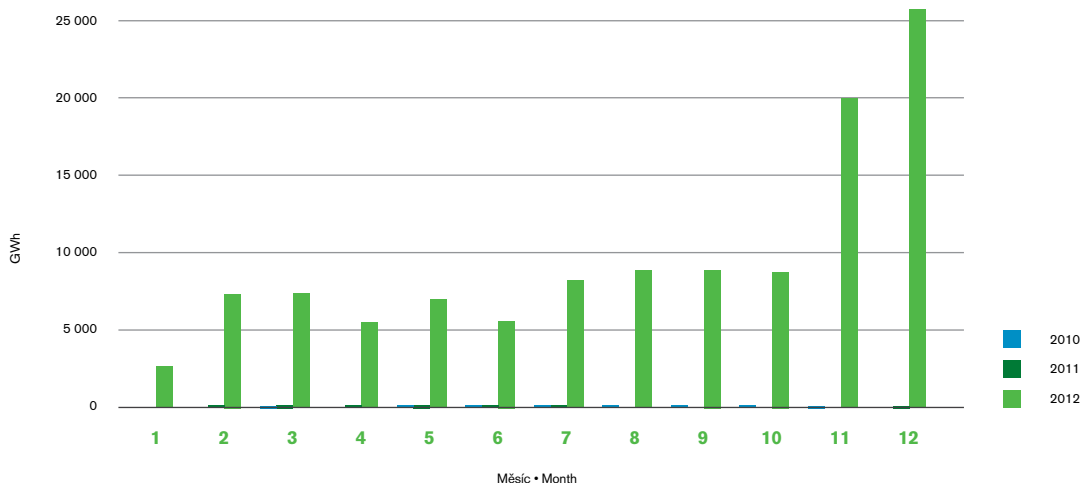
OBRÁZEK 27: MNOŽSTVÍ IMPORTOVANÉHO PLYNU V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH LET 2010 AŽ 2012

FIGURE 27: VOLUMES OF IMPORTED GAS IN SPECIFIC MONTHS OF 2010–2012

OBRÁZEK 28: MNOŽSTVÍ EXPORTOVANÉHO PLYNU V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH LET 2010 AŽ 2012

FIGURE 28: VOLUMES OF EXPORTED GAS IN SPECIFIC MONTHS OF 2010–2012

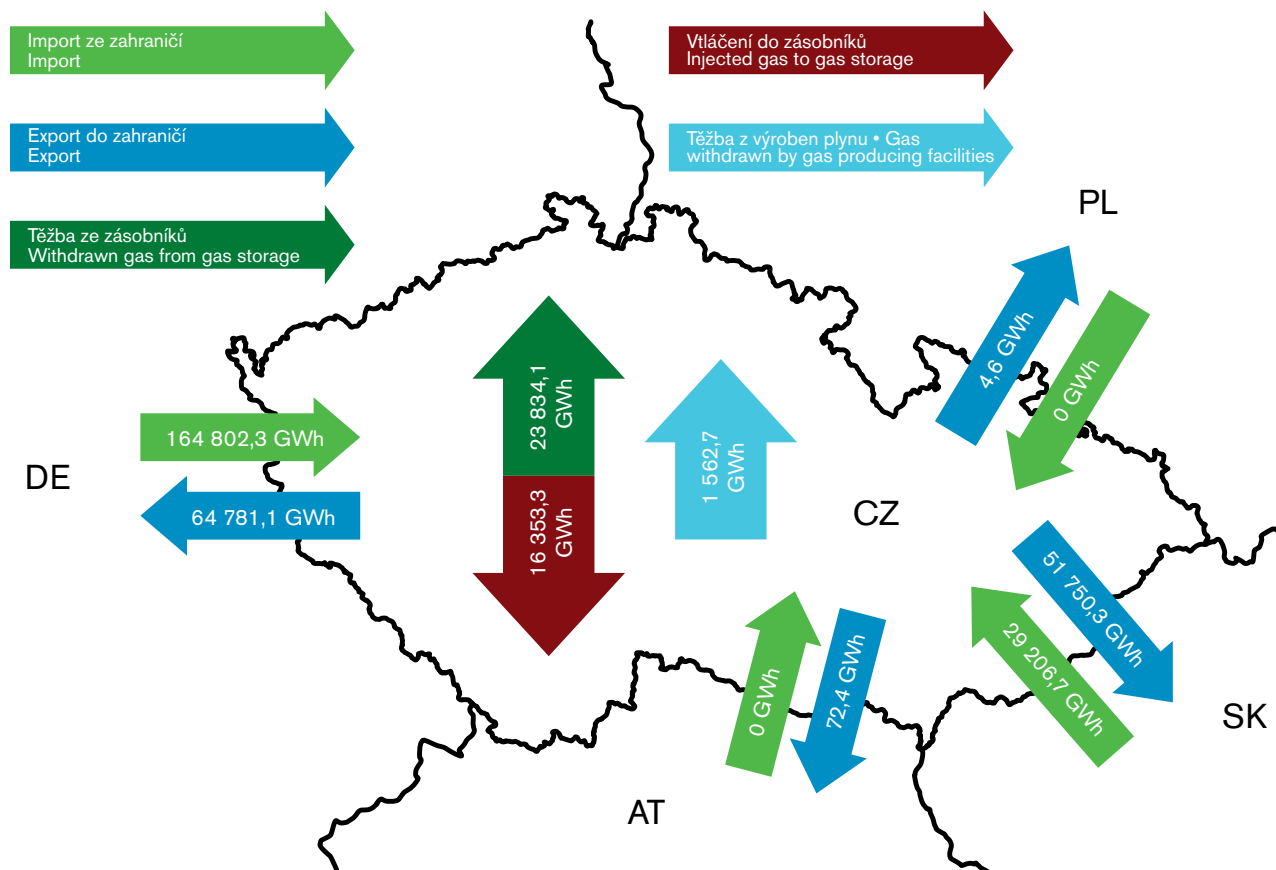

Obrázek 29 ukazuje množství plynu vstupujícího a vystupujícího do/z plynárenské soustavy ČR prostřednictvím hraničních předávacích stanic a přeshraničních plynovodů, množství vtačeného a vytěženého plynu do/ze zásobníků plynu a množství plynu vytěženého výrobami plynu za celý rok 2012. Z obrázku je zřejmé, že největší objemy plynu jsou realizovány na hranicích s Německem (profil CZ-DE) a významné množství plynu je subjekty zúčtování dodáno též na území Slovenska (profil CZ-SK).

Figure 29 shows volumes of gas supplied to and taken from the Czech gas system through border delivery stations and cross-border gas ducts, volumes of injected and withdrawn gas from/to gas storage, and volumes of gas withdrawn by gas production facilities in 2012. The chart demonstrates the largest volumes of gas at the border with Germany (CZ-DE profile); a substantial volume of gas is also delivered to Slovak territory (CZ-SK profile).

OBRÁZEK 29: MNOŽSTVÍ PLYNU VSTUPUJÍCÍHO/VYSTUPUJÍCÍHO DO/Z PLYNÁRENSKÉ SOUSTAVY ČR V ROCE 2012

FIGURE 29: VOLUMES OF GAS SUPPLIED TO/TAKEN FROM THE CZECH GAS SYSTEM IN 2012

TĚŽBA A VTLÁČENÍ

Plyn lze na rozdíl od elektřiny efektivně skladovat. Ke konci roku 2012 byla celková technická kapacita zásobníků plynu na území ČR 2,9 mld. m³. Stav zásob plynu ke konci prosince 2012 byl 1 921 526 tis. m³, tj. 20 428 587 MWh. Subjekty zúčtování, které mají zajištěnou kapacitu v zásobnících plynu, realizovaly těžbu a vtláčení plynu z/do zásobníků prostřednictvím nominací uskladňování. Souběžně s těmito nominacemi musí subjekty předkládat nominace přepravy, aby mohlo dojít k matchingu mezi provozovatelem zásobníku plynu a provozovatelem přepravní soustavy. Pro zasílání a zpracování nominací přepravy a uskladnění proto platí podobná pravidla.

Obrázek 30 ukazuje množství vytěženého a vtláčeného plynu do zásobníků plynu po jednotlivých měsících let 2010 až 2012. Z obrázku je patrný typický průběh obou řad, tj. téměř výhradní vtláčení plynu do zásobníků v letních měsících a téměř výhradní čerpání plynu v zimním období. Celkové množství vtláčeného plynu v roce 2012 bylo 16 353 GWh (rok 2011: 19 192 GWh), celkové množství vytěženého plynu bylo 23 834 GWh (rok 2011: 8 964 GWh).

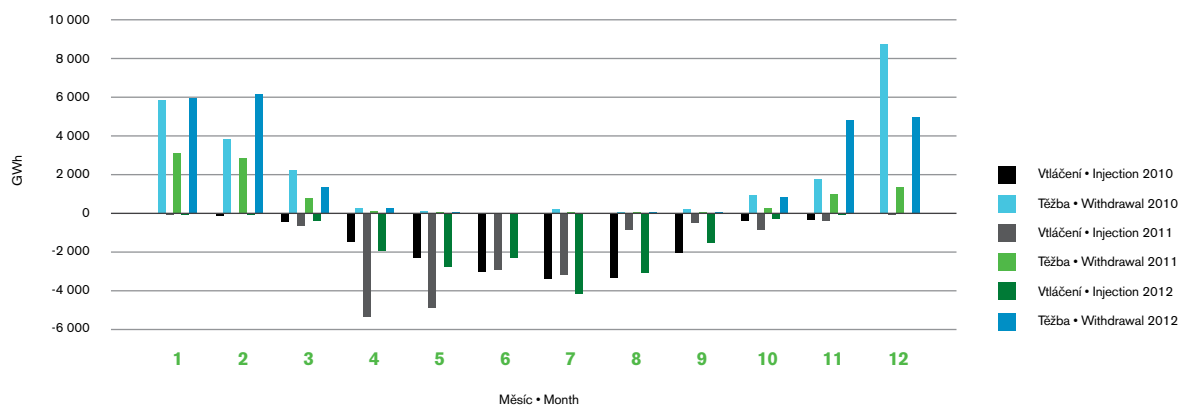
WITHDRAWAL AND INJECTION

Unlike electricity, gas can be effectively stored. At the end of 2012, the total technical capacity of gas storage facilities in the Czech Republic was 2.9 billion m³. The gas reserve at the end of December 2012 was 1,921,526 thousand m³, i.e. 20,428,587 MWh. BRPs with a secured capacity in storage facilities carried out withdrawals and injections of gas from/to gas storage through storage nominations. In parallel with the storage nominations, BRPs shall submit transmission nominations to allow matching between gas storage operators and transmission system operators. As a result, similar rules apply for sending and processing transmission and storage nominations.

Figure 30 documents volumes of withdrawn and injected gas from and into gas storage facilities in specific months of 2010–2012. The figure shows a typical trend in both lines, i.e. almost exclusive injection of gas into storage facilities in summer months and almost exclusive withdrawal of gas in winter months. In 2012, the total volume of injected gas was 16,353 GWh (19,192 GWh in 2011), and the total volume of withdrawn gas was 23,834 GWh (8,964 GWh in 2011).

OBRÁZEK 30: MNOŽSTVÍ VYTĚŽENÉHO A VTLÁČENÉHO PLYNU Z/DO ZÁSObNÍKŮ PLYNU V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH LET 2010 AŽ 2012

FIGURE 30: VOLUMES OF WITHDRAWN AND INJECTED GAS FROM/TO GAS STORAGE FACILITIES IN SPECIFIC MONTHS OF 2010–2012

ZÚČTOVÁNÍ ODCHYLEK

Popis modelu

Vyhodnocení a vypořádání odchylek na trhu s plynem v roce 2012 prováděl OTE na základě energetického zákona již třetím rokem.

Odchylky účastníků trhu s plynem se vyhodnocují:

- každý den za předcházející plynárenský den (denní předběžné odchylky),
- po skončení měsíce za předchozí plynárenský měsíc (měsíční skutečné odchylky),
- po skončení příjmu reklamací dat, tedy ve 4. měsíci po vyhodnocovaném měsíci (závěrečné měsíční odchylky).

Odchylka jednoho obchodníka v jednom plynárenském dni se vypočítá podle následujícího vzorce:

$$O = \sum AlokaceENTRY - \sum ZD + \sum ZO - \sum AlokaceEXIT,$$

kde

AlokaceENTRY	je součet změřeného množství plynu vstupujícího do plynárenské soustavy z HPS, PPL, ZP a z výroby plynu v plynárenském dni,
ZD	je součet všech závazků dodat v daném plynárenském dni na VPB, tedy např. prodej plynu druhému obchodníkovi, prodej na krátkodobém trhu či naturální vyrovnání záporné odchylky,
ZO	je součet všech závazků odebrat v daném plynárenském dni na VPB, tedy např. nákup plynu od druhého obchodníka, nákup na krátkodobém trhu či naturální vyrovnání kladné odchylky,
AlokaceEXIT	je součet změřeného množství plynu vystupujícího z plynárenské soustavy přes HPS, PPL, ZP a spotřebované množství plynu zákazníky daného obchodníka v plynárenském dni.

Systémová odchylka (SO) celé plynárenské soustavy v daném plynárenském dni je pak rovna součtu odchylek všech obchodníků v tomto dni. Výsledky výpočtu jsou pro každý SZ dostupné přes internetovou adresu <https://portal.ote-cr.cz> a souhrnné hodnoty jsou zveřejňovány i na veřejném webu OTE. Obrázek 31 ukazuje vývoj součtu skutečných kladných a záporných odchylek a skutečné systémové odchylky v průběhu roku 2012.

SETTLEMENT OF IMBALANCES

Model Description

OTE performed evaluation and settlement of imbalances on the gas market in 2012 pursuant to the Energy Act for the third year. Market participants' imbalances are evaluated as follows:

- daily for each preceding gas day (daily preliminary imbalances);
- after the end of the month for the previous gas month (monthly real imbalances);
- after the end of the receipt of data-related claims, i.e. the fourth month following the evaluated month (final monthly imbalances).

Any trader's imbalance for one gas day is calculated according to the following formula:

$$O = \sum AllocationENTRY - \sum OS + \sum OT - \sum AllocationEXIT,$$

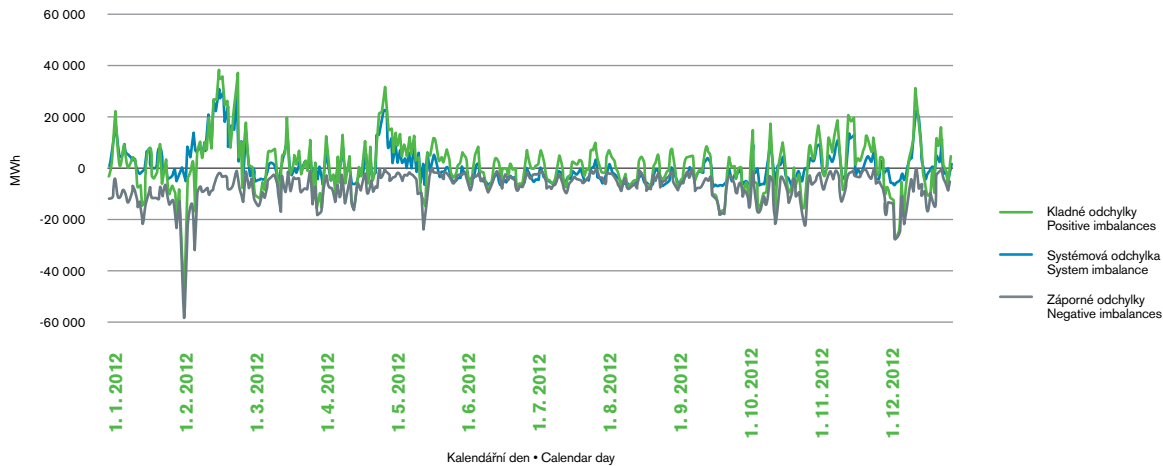
where:

Allocation ENTRY	is the sum of metered volumes of gas entering the gas system from BDS, CGD, GS and gas producing facilities on the relevant gas day;
OS	is the sum of all obligations to supply at VTP on the relevant gas day, such as sale of gas to another trader, sale on the short-term gas market, or in-kind settlement of negative imbalances;
OT	is the sum of all obligations to take at VTP on the relevant gas day, such as purchase of gas from another trader, purchase on the short-term gas market, or in-kind settlement of positive imbalances;
Allocation EXIT	is the sum of metered volumes of gas exiting the gas system through BDS, CGD, GS, and volumes of gas consumed by the trader's customers on the relevant gas day;

The system imbalance (SI) of the entire gas system on the relevant gas day equals a sum of all traders' imbalances on the same gas day. Results of the calculation are available for each balance responsible party at <https://portal.ote-cr.cz>, and summarized values are also posted on OTE's public website. Figure 31 provides an overview of the sum of real positive and negative imbalances and the real system imbalance in the course of 2012.

OBRÁZEK 31: VÝVOJ Kladných a záporných odchylek a systémové odchylky v průběhu roku 2012

FIGURE 31: OVERVIEW OF POSITIVE AND NEGATIVE IMBALANCES AND SYSTEM IMBALANCE IN 2012

Spotřeba plynu v celé ČR je značně závislá na teplotě vzduchu. Obrázek 32 ukazuje tuto závislost na konkrétních hodnotách spotřeby plynu, které byly stanoveny v rámci agregace měřených dat a následně vyhodnocení odchylek jednotlivých SZ v průběhu roku 2012. Zvláště v zimních měsících je zřejmý prudký nárůst spotřeby při propadu teplot. Naopak v letních měsících je závislost spotřeby na teplotě minimální a ustaluje se na hodnotě kolem 100 000 MWh, kterou lze považovat za denní technologickou spotřebu. V tomto období lze rovněž pozorovat vliv pracovního týdne na průběh spotřeby. Obrázek poskytuje též srovnání skutečných a normálových teplot⁶. Celková skutečná spotřeba všech subjektů zúčtování dosáhla v roce 2012 hodnoty 86 189 928 MWh, tj. po zaokrouhlení 86,2 TWh, což je o 0,7 TWh více než v roce 2011 (a o téměř 9 TWh méně než v roce 2010). Na obrázku 33 jsou znázorněny podíly jednotlivých SZ na spotřebě plynu v ČR za celý rok 2012 po zohlednění předání zodpovědnosti za odchylky na odběrných místech mezi jednotlivými dodavateli a příslušnými SZ.

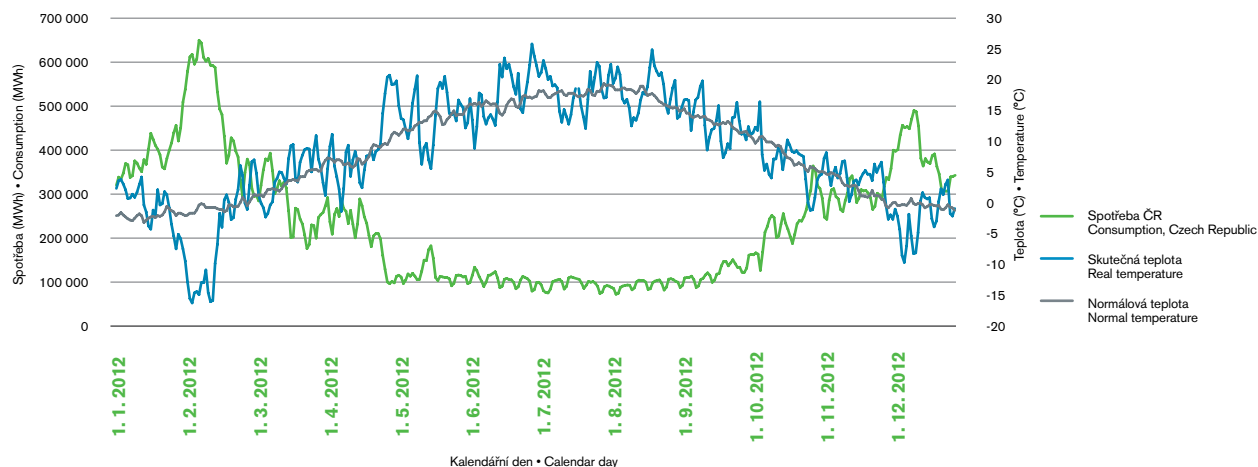
Gas consumption in the Czech Republic largely depends on air temperature. Figure 32 illustrates this dependence on the specific values of gas consumption determined within the framework of metered data aggregation and subsequent evaluation of imbalances of particular BRPs in 2012. Notably in winter there is demonstrably rapid growth in consumption when temperatures decline. Conversely, in summer months the dependence of consumption on temperature is very low at around 100,000 MWh, which can be considered daily technological consumption. During this period the effect of business week on the consumption trend may also be observed. In addition, the chart provides a comparison of actual and normal temperatures⁶. The total consumption of all BRPs in 2012 amounted to 86,189,928 MWh, rounded to 86.2 TWh, representing an increase of 0.7 TWh year-on-year (and a decrease of nearly 9 TWh compared to 2010). Figure 33 shows shares of specific BRPs in gas consumption in the Czech Republic in 2012, taking into account transfer of imbalance responsibility at points of delivery between individual suppliers and respective BRPs.

⁶ Normálovou teplotou v plynárenství se rozumí průměr denních teplot vzduchu z let 1971–2000, vypočítaný z údajů všech měřicích stanic ČHMÚ položených v nadmořské výšce do 700 m n. m.

⁶ Normal temperature in the gas industry means an average of daily air temperatures in 1971–2000, calculated from data of all ČHMÚ measuring stations located at altitudes of up to 700 metres above sea level.

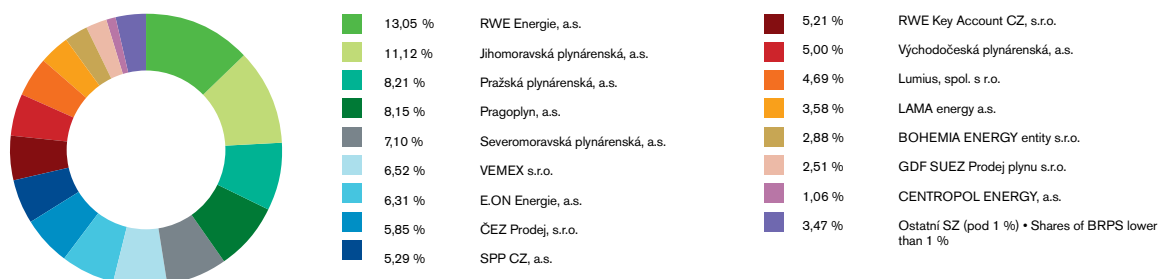
OBRÁZEK 32: SPOTŘEBA PLYNU V POROVNÁNÍ S TEPLOTAMI V PRŮBĚHU ROKU 2012

FIGURE 32: GAS CONSUMPTION COMPARED TO TEMPERATURES IN 2012

OBRÁZEK 33: PODÍLY JEDNOTLIVÝCH SZ NA SPOTŘEBĚ PLYNU V ČR ZA ROK 2012

FIGURE 32: SHARES OF BRPS IN GAS CONSUMPTION IN CR FOR 2012

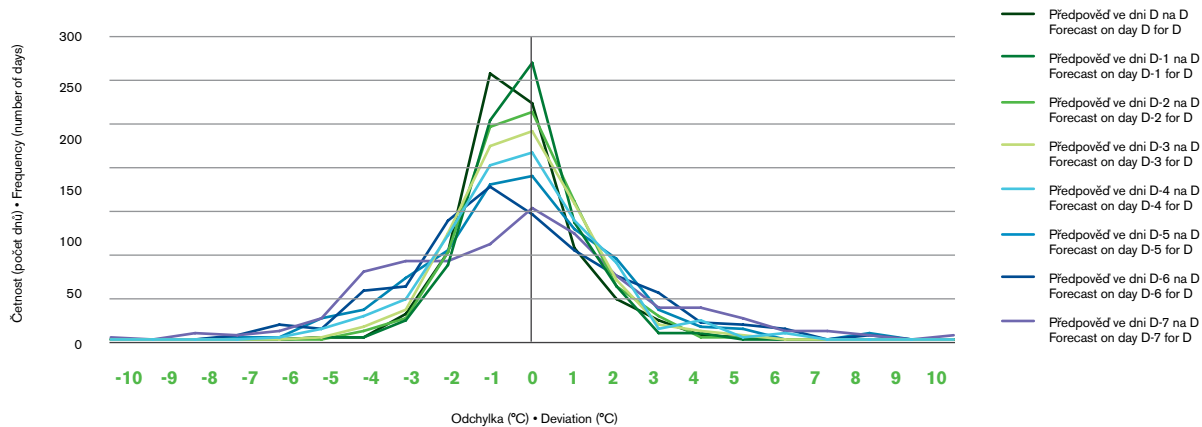
Od roku 2011 přijímá OTE každý den od Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) předpověď teplot vzduchu pro celé území ČR na následujících 7 dnů. Obrázek 34 ukazuje statistiku přesnosti těchto předpovědí vzhledem ke skutečným teplotám. Graf respektuje normální (Gaussovo) rozdělení se střední hodnotou kolem nuly⁷ a s klesajícím rozptylem s přibližujícím se dnem, pro který je předpověď provedena. Výjimku lze spatřit při předpovědi ve dni „D“ na den „D“ (předpověď dnes na dnešek), kdy byla předpověď ve více než 250 dnech o 1 stupeň chladnější než skutečnost. Důvodem je rozdílné stanovení této předpovědi ČHMÚ. Statistika byla vypracována za 730 dnů v období od 8. 1. 2011 do 6. 1. 2013.

Since the beginning of 2011, OTE has been receiving from the Czech Hydrometeorologic Institute (ČHMÚ) daily forecasts of air temperatures for the entire territory of the Czech Republic for the next seven days. Figure 34 presents statistics of the forecast accuracy in relation to actual temperatures. The chart observes standard (Gauss') division with the median value around zero⁷ and with a descending flux as the day of forecast approaches. An exception can be observed in forecasts on days „D“ for day „D“ (forecast made today for today), where forecasts for more than 250 days were one degree colder than the actual temperatures. This stems from a different formula used by ČHMÚ for calculating this forecast. The statistics were prepared for 730 days in the period from 8 January 2011 to 6 January 2013.

⁷ Je zřejmé, že předpovědní model je obecně chladnější. To je způsobeno tím, že skutečné denní teploty pro plynárenství jsou vypočítány z údajů všech měřicích stanic ČHMÚ položených v nadmořské výšce do 700 m n. m., kdežto předpověď teplot s tímto omezením nepracuje.

⁷ The chart demonstrates that the forecast model is generally colder. This is due to the calculation of actual daily temperatures for the gas market from data of all ČHMÚ measuring stations located below 700 metres above sea level, whereby temperature forecasts are not limited in this way.

OBRÁZEK 34: STATISTIKA PŘESNOSTI PŘEDPOVĚDI SKUTEČNÉ TEPLOTY V PRŮBĚHU LET 2011 A 2012
FIGURE 34: STATISTICS OF ACCURACY OF FORECASTS OF ACTUAL TEMPERATURES FOR 2011 AND 2012

Na rozdíl od trhu s elektřinou, kde jsou veškeré odchylky vypořádány finančně za cenu stanovenou v závislosti na směru a velikosti systémové odchylky, v plynárenství je umožněno celou odchylku, nebo její část, vypořádat finančně nebo naturálně. V případě, že jsou veškeré tyto odchylky vypořádány naturálně, tj. veškerý přebývající plyn odebrán ze soustavy a veškerý chybějící plyn dodán zpět do soustavy, není finanční vypořádání za vyrovnávací plyn uplatněno. Naturální vypořádání probíhá na denní úrovni bezprostředně následující den po denním vyhodnocení předběžných odchylek a na měsíční úrovni v období od 15. do 24. plynárenského dne měsíce po měsíčním vyhodnocení skutečných odchylek, přičemž se v každém dni tohoto období vypořádává 1/10 měsíční skutečné odchylky k vyrovnání.

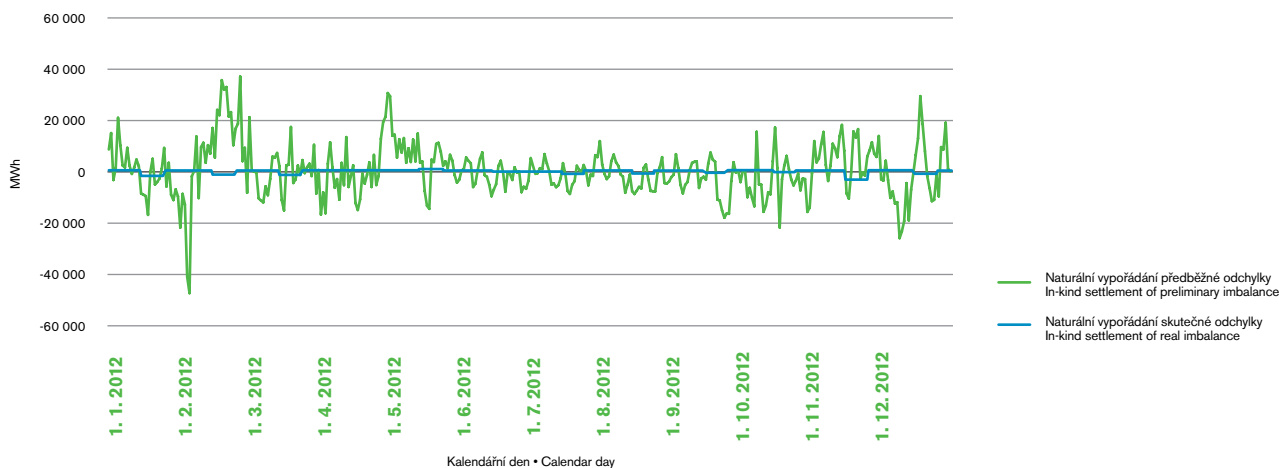
Po závěrečném měsíčním vyhodnocení odchylek jsou veškeré rozdíly vypořádány pouze finančně. Obrázek 35 ukazuje průběh naturálního vyrovnávání předběžné a skutečné odchylky v roce 2012. Pokud je v daném plynárenském dni zvoleno naturální vypořádání předběžné odchylky všemi subjekty, je naturálně vyrovnávána celá předběžná systémová odchylka. Tento jev nastal ve většině dnů roku 2012 – proto jsou průběhy naturálního vyrovnání předběžné odchylky podobné vývoji systémové odchylky. K finančnímu vypořádání předběžné odchylky došlo ze strany subjektů zúčtování celkem v 11 dnech roku 2012. Významné objemy takto vypořádaného plynu byly realizovány na počátku února vlivem velmi chladného počasí a z důvodu problémů na přepravní soustavě. Plyn, který nebyl vypořádán naturálně, byl nabídnut na vnitrodenním trhu s plynem. Všechny subjekty působící na trhu s plynem v ČR tak měly možnost tento naturálně nevyrovnaný plyn dodat či odebrat z vlastních rezerv a provozovatel přepravní soustavy nemusel aktivovat regulační energii (vyrovnávací plyn).

Unlike imbalance settlement in the electricity market, where all imbalances are subject to financial settlement at a price determined in accordance with the direction and quantity of the system imbalance, the gas market allows to settle the entire imbalance or its portion as either financial or in-kind settlement. In the event of in-kind settlement of all imbalances, i.e. all excess balancing gas was taken from the gas system and all missing gas was supplied back to the system, no financial settlement for balancing gas is required. In-kind imbalance settlement takes place daily on the following day after daily evaluation of preliminary imbalances, and monthly in the period between the 15th and 24th gas day of the month following monthly evaluation of real imbalances, whereby one-tenth of the monthly real imbalance is settled on each day of the foregoing period.

After the final monthly evaluation of imbalances, all differences are settled solely financially. Figure 35 illustrates the trend in in-kind settlement of preliminary and real imbalances in 2012. If on the given gas day all subjects opt for in-kind settlement of preliminary imbalances, the entire preliminary system imbalance is settled in kind. This phenomenon occurred on most days of 2012 – therefore the trend in in-kind settlement of preliminary imbalances is similar to the trend in the system imbalance. In total, BRPs used financial settlement of preliminary imbalances on 11 days of 2012. Large volumes of financially settled gas were recorded in early February due to extremely cold temperatures that affected the transmission system. The volume of gas that was not settled in kind in this manner was offered on the intra-day gas market. All subjects operating on the gas market in the Czech Republic therefore had an opportunity to supply or consume gas not settled in kind from their own reserves, and the transmission system operator did not have to activate regulating energy (balancing gas).

OBRÁZEK 35: PRŮBĚHY NATURÁLNÍHO VYROVNÁNÍ PŘEDBĚŽNÝCH A SKUTEČNÝCH ODCHYLEK ROKU 2012

FIGURE 35: TREND IN IN-KIND SETTLEMENT OF PRELIMINARY AND REAL IMBALANCES IN 2012

Pokud je využíváno mechanismu naturálního vypořádání odchylek, není zajištěna motivace subjektů, aby byly jejich odchylky co nejmenší. Proto se pro penalizaci odchylky rozlišuje ještě další typ odchylky v plynárenství – tzv. mimotoleranční odchylka, což je odchylka nad povolenou toleranci daného obchodníka s plynem (subjektu zúčtování).

Tolerance je poskytována na všech vstupních a výstupních bodech plynárenské soustavy, pokud není na těchto bodech zaveden alokační režim OBA (tj. je zajištěna rovnost nominace a alokace). Tabulka 4 udává alokační pravidla, která platila ke konci roku 2012 na hraničních předávacích stanicích, přeshraničních plynovodech a virtuálních ZP (VZP). Na vstupních a výstupních bodech hraničních předávacích stanic se tolerance v roce 2012 pohybovala v rozmezí 1,7–4 % z rezervované kapacity na daném bodě, na výstupních bodech přeshraničních plynovodů a odběrných místech zákazníků v rozmezí 3,4–5,7 % z rezervované kapacity na daném bodě. Přesná výše tolerance závisí kromě rezervovaných kapacit i na míře využití této kapacity obchodníkem v daném plynárenském dni.

In the event the mechanism of in-kind settlement of imbalances is employed, BRPs are not motivated to make sure their imbalances are as low as possible. For the purpose of imbalance penalization in the gas sector, another imbalance has been classified: the off-tolerance imbalance, which is imbalance exceeding the tolerance limit set for the relevant gas trader (balance responsible party).

Tolerance is provided at all entry and exit points of the gas system, unless the OBA allocation regime is implemented at these points (i.e. nomination and allocation balance is ensured). Table 4 specifies allocation rules applicable at the end of 2012 at border delivery stations, cross-border gas ducts and virtual gas storage facilities (VGS). Tolerance at entry and exit points of border delivery stations ranged between 1.7% and 4% of the reserved capacity at the relevant point in 2012, and at exit points of cross-border gas ducts and customer points of delivery between 3.4% and 5.7% of the reserved capacity at the relevant point. In addition to the reserved capacity, the exact tolerance level depends also on the rate of the trader's use of this capacity on the given gas day.

TABULKA 4: ALOKAČNÍ PRAVIDLA NA HPS, PPL A VIRTUÁLNÍCH ZP KE KONCI ROKU 2012

TABLE 4: ALLOCATION RULES AT BDS, CGD AND VIRTUAL GS AT THE END OF 2012

HPS/PPL/VZP • BDS/CGD/VGS	Vstup • Entry	Výstup • Exit
HPS • BDS Hora Sv. Kateřiny – Sayda	OBA	OBA
HPS • BDS Waidhaus – EGT	OBA	OBA
HPS • BDS Lanžhot	OBA	OBA
HPS • BDS Brandov OPAL	OBA	OBA
HPS • BDS Brandov STEGAL	OBA	OBA
HPS • BDS Český Těšín	OBA	OBA
PPL • CGD Laa CZ–AT	Pro rata	Pro rata
PPL • CGD Branice CZ–PL	Pro rata	Pro rata
PPL • CGD Bärenstein CZ–DE	Pro rata	Pro rata
VZP • VGS MND	OBA	OBA
VZP • VGS RWE	OBA	OBA

Mimotoleranční odchylka je rozdíl mezi celkovou odchylkou obchodníka a jeho celkovou povolenou tolerancí. Pokud je tento rozdíl záporný, tj. pokud tolerance převyšuje celkovou odchylku, je mimotoleranční odchylka nulová a obchodníkovi zůstává nevyužitá (volná) tolerance ve výši tohoto rozdílu. Pokud je skutečná odchylka obchodníka v daném plynárenském dni v opačném směru, než je systémová odchylka, je mimotoleranční odchylka rovna nule a obchodník není penalizován, přičemž disponuje nevyužitou tolerancí. Penalizován není rovněž obchodník, kterému sice vznikne mimotoleranční odchylka, ale získá nevyužitou toleranci bilaterálně od jiného obchodníka, nebo na organizovaném trhu s nevyužitou tolerancí.

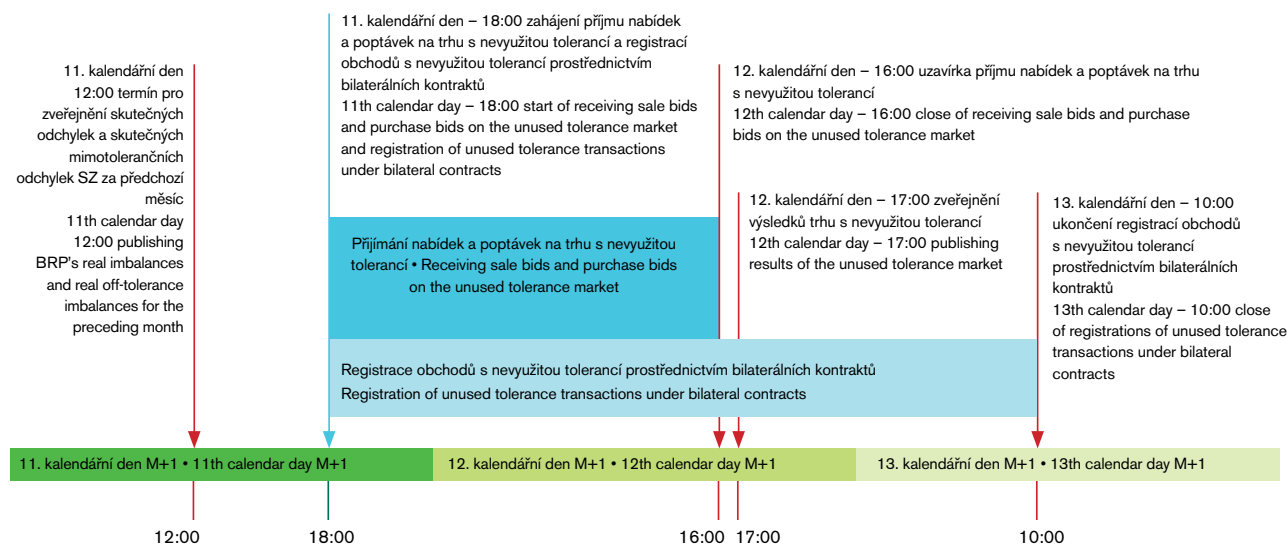
Bilaterální převody nevyužitých tolerancí a samotný trh s nevyužitou tolerancí je realizován prostřednictvím systému OTE v období několika málo dnů po stanovení měsíčních skutečných odchylek, jak ilustruje obrázek 36. V případě bilaterálních obchodů OTE registruje pouze množství převáděných nevyužitých tolerancí, cena je dohodnuta a vypořádána mezi subjekty mimo systém OTE. Na trhu s nevyužitou tolerancí mohou subjekty zúčtování anonymně poptávat a nabízet volné nevyužitě tolerance. Trh je organizován v měně CZK na základě aukčního principu (vytváří se křivky sesouhlasení, výsledkem je stanovení marginální ceny a zobchodovaného množství). Obrázek 37 ukazuje objemy a marginální ceny zobchodované nevyužitě tolerance na trhu s nevyužitou tolerancí v průběhu roku 2012. Nejvýznamnější objemy mimotolerančních odchylek byly na trhu realizovány počátkem února, opět kvůli vysoké spotřebě plynu vlivem extrémních teplot a problémům na přepravní soustavě. Díky těmto vlivům bylo k dispozici málo nevyužitých tolerancí a vzrostla tak atraktivita tohoto trhu, což se odrazilo i v tržní ceně nevyužitě tolerance.

The off-tolerance imbalance equals the difference between the relevant trader's total imbalance and its total permitted tolerance. In the event of a negative difference, i.e. if the tolerance limit exceeds the total imbalance, the resulting off-tolerance imbalance equals zero and the trader is credited with the unused (free) tolerance in the amount of the difference. In the event the trader's real imbalance on the relevant gas day is of the opposite direction to the system imbalance, the off-tolerance imbalance equals zero and the trader is not penalized and is credited with the unused tolerance. The trader with the off-tolerance imbalance that at the same time acquires unused tolerance bilaterally from another trader or on the unused tolerance market, is not subject to penalization either.

Bilateral transfers of unused tolerance and the unused tolerance market are executed through the OTE system in a few days after determining monthly real imbalances, as documented in Figure 36. In the event of bilateral transactions, OTE registers only volumes of transferred unused tolerance; the price is agreed upon and settled between the subjects outside of the OTE system. BRPs may anonymously demand and offer free unused tolerance on the unused tolerance market. The market is organized in the CZK currency on the auction principle (creating matching curves results in setting the market clearing price and traded volumes). Figure 37 shows volumes and market clearing prices of traded unused tolerance on the unused tolerance market in 2012. The largest volumes of off-tolerance imbalances on the market were recorded in early February due to extremely cold temperatures that affected the transmission system. As a result, the volume of available unused tolerance was small, which boosted the attractiveness of the unused tolerance market and, subsequently, increased the market price of unused tolerance.

OBRÁZEK 36: ČASOVÉ SCHÉMA USPOŘÁDÁNÍ OBCHODOVÁNÍ S NEVYUŽITOU TOLERANCÍ

FIGURE 36: SCHEDULE OF UNUSED TOLERANCE TRADING

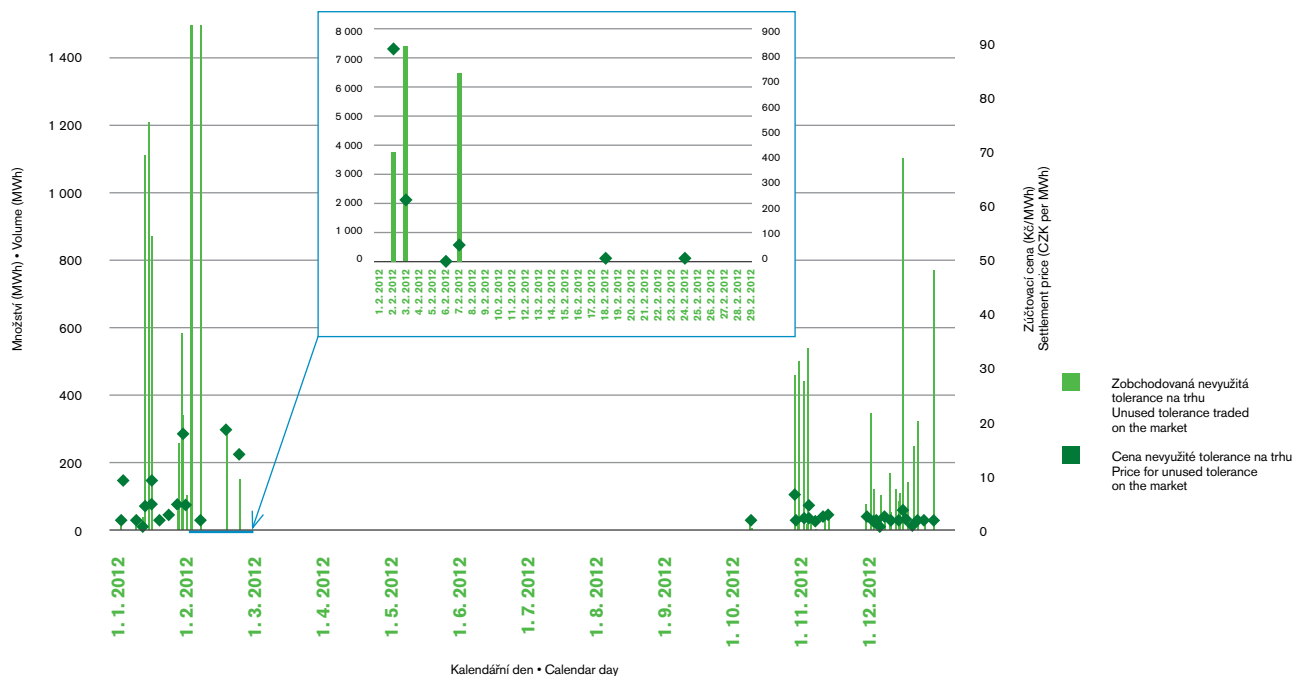

Po ukončení obchodování s nevyužitou tolerancí je výsledná mimotoleranční odchylka ohodnocena cenou za mimotoleranční odchylku, jejíž výše je závislá na absolutní velikosti systémové odchylky, a následně je tato mimotoleranční odchylka finančně vypořádána. Obrázek 38 ukazuje množství mimotolerančních odchylek před zahájením obchodování s nevyužitými tolerancemi a po ukončení obchodování, tj. množství finančně vypořádaných mimotolerančních odchylek včetně jednotkové zúčtovací ceny mimotoleranční odchylky v každém dni roku 2012. Provozovatel přepravní soustavy obdržel v roce 2012 za finančně vypořádané mimotoleranční odchylky ve výši 34 642 MWh celkem 4 970 617 Kč bez DPH.

After the close of unused tolerance trading, the resultant off-tolerance imbalance is assessed by means of the off-tolerance imbalance price which depends on the absolute volume of system imbalance. Subsequently, the off-tolerance imbalance is subject to financial settlement. Figure 38 presents volumes of off-tolerance imbalances before the start of unused tolerance trading and after the close of trading, i.e. the quantity of financially settled off-tolerance imbalances, including unit settlement prices of off-tolerance imbalances on each day of 2012. In 2012, the transmission system operator received CZK 4,970,617 without VAT worth of financially settled off-tolerance imbalances amounting to 34,642 MWh.

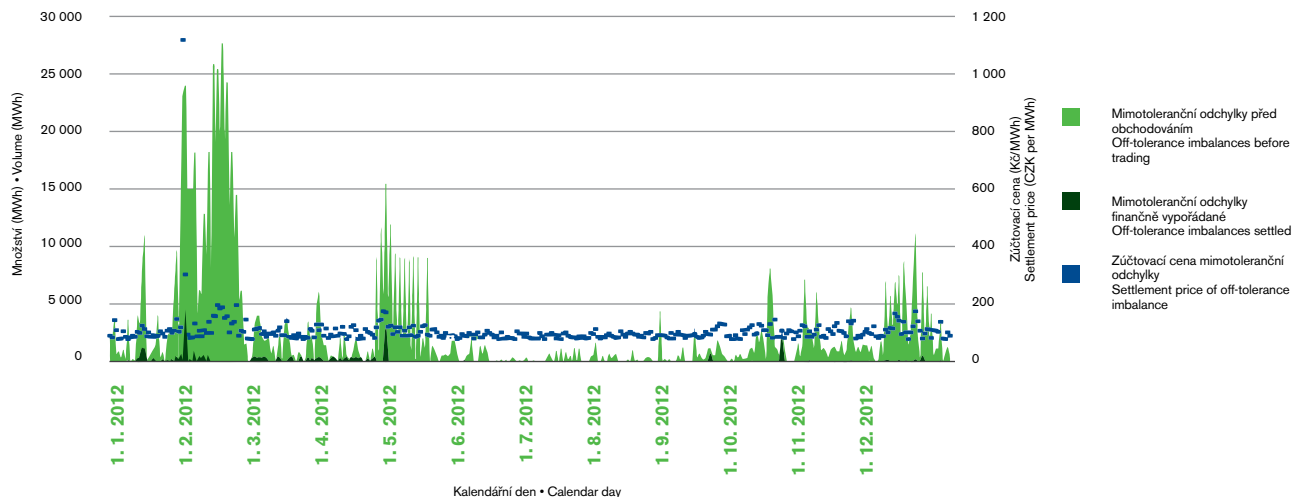
OBRÁZEK 37: ZOBCHODOVANÁ NEVYUŽITÁ TOLERANCE NA TRHU S NEVYUŽITOU TOLERANCÍ V PRŮBĚHU ROKU 2012

FIGURE 37: UNUSED TOLERANCE TRADED ON THE UNUSED TOLERANCE MARKET IN 2012

OBRÁZEK 38: MIMOTOLERANČNÍ ODCHYLKY PŘED A PO OBCHODOVÁNÍ VČETNĚ JEJICH ZÚČTOVACÍCH CEN V ROCE 2012

FIGURE 38: OFF-TOLERANCE IMBALANCES BEFORE AND AFTER TRADING, INCLUDING THEIR SETTLEMENT PRICES IN 2012

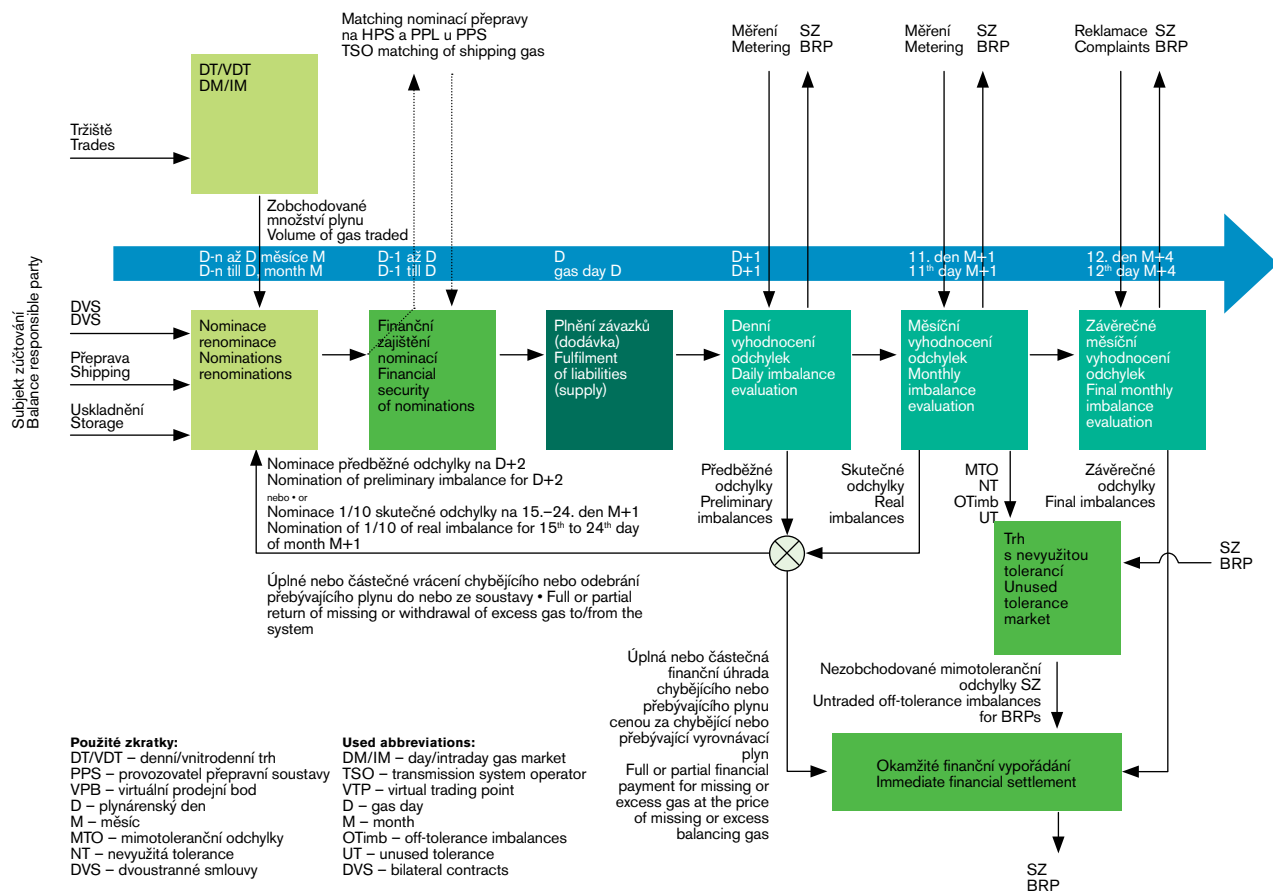

Výše popsané principy se odlišují od vyhodnocení a vypořádání odchylek v elektroenergetice, kde v platbě za odchylky je již zahrnuta nejen penalizace odchylky, ale i platba za poskytnutou regulační energii. V plynárenství jsou tyto platby oddělené. Procesní schéma vyhodnocení a vypořádání (vyrovnávání) odchylek v plynárenství je uvedeno na obrázku 39. Pokud dojde k toku peněz za vyrovnávací plyn a za mimotoleranční odchylky, jsou tyto vybrané prostředky předány PPS.

The aforementioned rules differ from imbalance evaluation and settlement in the power sector, where payments for imbalances include both imbalance penalty and charges for provided regulating energy. In the gas sector, these payments are separate. Figure 39 illustrates the process of imbalance evaluation and settlement (balancing) in the gas sector. Any possible cash flow pertaining to balancing gas and off-tolerance imbalances is directed to the transmission system operator.

OBRÁZEK 39: PROCES VYHODNOCENÍ A VYPOŘÁDÁNÍ VYROVNÁVACÍHO PLYNU A MIMOTOLERANČNÍCH ODCHYLEK

FIGURE 39: PROCESS OF EVALUATION AND SETTLEMENT OF BALANCING GAS AND OFF-TOLERANCE IMBALANCES

Finanční ohodnocení odchylek

Pokud subjekt zúčtování nezvolí naturální vypořádání předběžné nebo skutečné odchylky, je plyn v odchylce vypořádán finančně. Cena kladné nebo záporné odchylky se stanovuje denně v závislosti na tržních cenách plynu. Cena za kladnou odchylku (za přebývajícím plynem v soustavě) je definována jako tržní cena plynu snížená o určitou konstantu, cena za zápornou odchylku (za chybějícím plynem v soustavě) je definována jako tržní cena plynu zvýšená o určitou konstantu. Způsob stanovení cen určuje ERÚ v Cenovém rozhodnutí. Pro rok 2012 se cena odvíjela, stejně jako v předchozích letech, od vypořádacích cen v měně EUR na burze EEX, zóna NCG. Cena chybějícího vyrovnávacího plynu byla v roce 2012 o 4 eura vyšší než tato tržní cena, cena přebývajícího vyrovnávacího plynu byla o 4 eura nižší. Pro rok 2013 je tento rozdíl stejný.

Popsaný způsob stanovení zúčtovacích cen vyrovnávacího plynu má za cíl motivovat SZ, aby vypořádávaly odchylky naturálně. Závěrečné měsíční vypořádání odchylek a zúčtování rozdílů mezi hodnotami podle typových diagramů dodávek a skutečnými hodnotami spotřeby je již pouze finanční a realizuje se za tržní cenu (střední zúčtovací cena vyrovnávacího plynu). Obrázek 40 ukazuje zúčtovací ceny plynu: cenu chybějícího a přebývajícího plynu a střední zúčtovací cenu plynu vzniklou přímou konverzí ceny plynu na burze EEX v měně EUR do české měny za použití kurzu ČNB. Za povšimnutí stojí krátkodobý prudký vzrůst cen počátkem února, který byl způsoben extrémními mrazy. Cena plynu má v dlouhodobém horizontu rostoucí trend.

Ceny za mimotoleranční odchylky se určují podle Cenového rozhodnutí ERÚ v závislosti na absolutní velikosti systémové odchylky. Minimální cena mimotoleranční odchylky byla v roce 2012 na úrovni 80 Kč/MWh při nulové systémové odchylce. S rostoucí absolutní hodnotou systémové odchylky tato cena roste, maximální cena mimotoleranční odchylky může dosáhnout až 3 380 Kč/MWh, a to při systémové odchylce přesahující 74 470 MWh. Ceny mimotolerančních odchylek v jednotlivých dnech roku 2012 jsou zřejmé z obrázku 38. Nejvyšší zúčtovací cena za mimotoleranční odchylku ve výši 1 117,65 Kč/MWh byla dosažena dne 2. 2. 2012 při systémové odchylce o velikosti -51 866 MWh.

Financial Evaluation of Imbalances

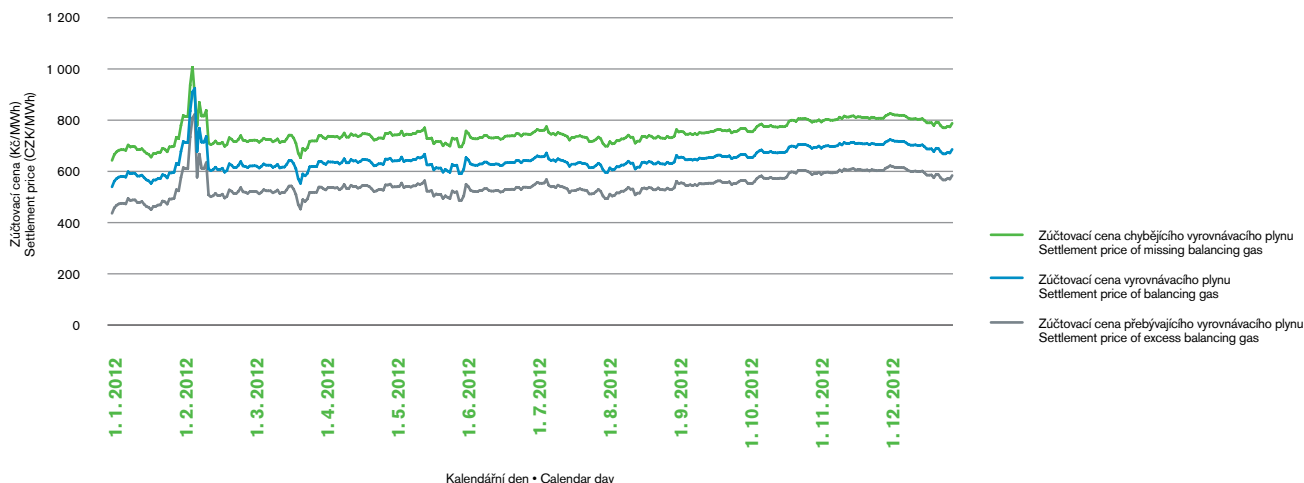
Unless balance responsible parties opt for in-kind settlement of preliminary or real imbalances, gas in imbalance is settled financially. Prices of positive or negative imbalances are fixed daily in relation to gas market prices. The price for a positive imbalance (i.e. excess gas in the gas system) is defined as gas market price reduced by an invariable; the price for a negative imbalance (i.e. missing gas in the gas system) is defined as gas market price increased by an invariable. Prices are stipulated in the price decision of the Energy Regulatory Office (ERO). Prices for 2012 were derived from EUR settlement prices on the EEX exchange, the NCG zone. In 2012, the price of missing balancing gas was higher by EUR 4 than the market price; the price of excess balancing gas was lower by EUR 4. The difference for 2013 remains the same.

The described method of fixing settlement prices for balancing gas is aimed at motivating the BRPs to settle their imbalances in kind. The final monthly settlement of imbalances and differences between values based on load profiles and metered consumption values is financial only and is carried out at the settlement price of balancing gas (mean settlement price of balancing gas). Figure 40 shows settlement prices of gas: the price of missing and excess gas and the mean settlement price of gas created by direct conversion of gas prices on the EEX exchange in EUR into the Czech currency using the Czech National Bank's exchange rate. A noteworthy feature is a short-term sharp peak price in early February caused by extreme freezing temperatures. In the long run, gas prices have been rising.

Prices of off-tolerance imbalances are determined on the basis of the ERO price decision depending on the absolute system imbalance value. The minimum price of off-tolerance imbalance in 2012 was CZK 80 per MWh at zero system imbalance. This price grows in relation to the increasing absolute value of system imbalance; the maximum price of off-tolerance imbalance can reach CZK 3,380 per MWh at a system imbalance exceeding 74,470 MWh. Prices of off-tolerance imbalances in specific days of 2012 are shown in Figure 38. The highest settlement price for off-tolerance imbalance in the amount of CZK 1,117.65 per MWh was recorded on 2 February 2012 at the system imbalance of -51,866 MWh.

OBRÁZEK 40: ZÚČTOVACÍ CENY VYROVNÁVACÍHO PLYNU V ROCE 2012

FIGURE 40: SETTLEMENT PRICES OF BALANCING GAS IN 2012

Regulační energie

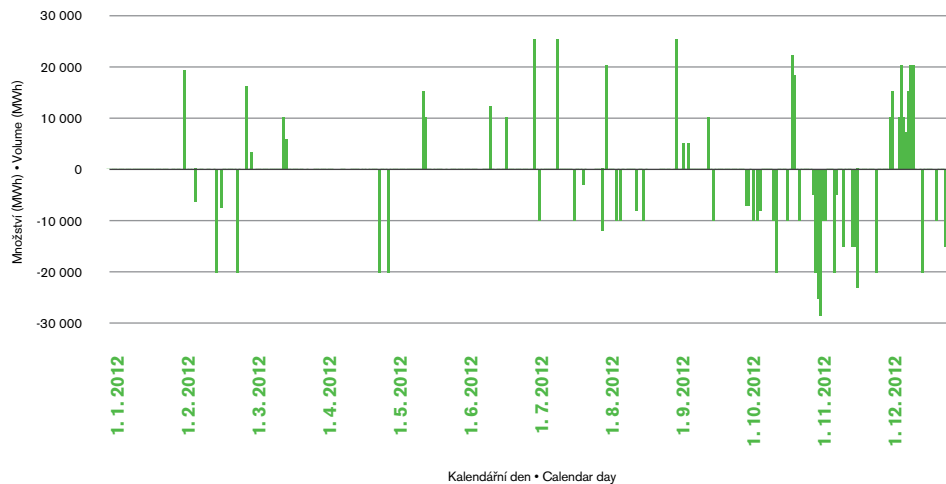
Kromě naturálního vypořádání odchylek PPS reaguje na okamžitou potřebu vyrovnávat soustavu nákupem regulační energie. Regulační energii opatřuje PPS aktivací služby flexibility, nebo prostřednictvím krátkodobých trhů OTE. Služba flexibility je poskytována těmi SZ, které splní požadavky PPS na tuto službu a registruje se u OTE jako nominace flexibilního kontraktu mezi subjektem zúčtování a PPS. Jedná se o specifický typ dvoustranného kontraktu, který je promítnut do fyzického toku plynu (alokace) ve virtuálním bodě PPS. Celkovou bilanci objemů služby flexibility registrované OTE v roce 2012 ukazuje obrázek 41. Saldo služby flexibility za celý rok 2012 je rovno -150 350 MWh, tímto způsobem tedy došlo ke snížení objemu plynu v přepravní soustavě. Poprvé od roku 2010 tak není toto saldo rovno nule.

Regulating Energy

In addition to in-kind settlement of imbalances, the TSO also responds to an immediate need to balance the system by purchasing regulating energy. The TSO acquires regulating energy by enabling the flexibility service or through OTE's short-term markets. The flexibility service is provided by those BRPs that meet TSO's requirements for this service. It is registered with OTE as flexible contract nominations between the balance responsible party and the TSO. This involves a specific type of bilateral contract, reflected in the physical gas flow (allocation) at the TSO virtual point. Figure 41 illustrates the total balance of volumes of flexibility service registered with OTE in 2012, amounting to 150,350 MWh, which reflects a decrease in the volume of gas in the transmission system. For the first time since 2010, the flexibility service balance did not equal zero.

OBRÁZEK 41: BALANCE OBJEMŮ SLUŽBY FLEXIBILITY V ROCE 2012

FIGURE 41: BALANCE OF FLEXIBILITY SERVICE VOLUMES IN 2012

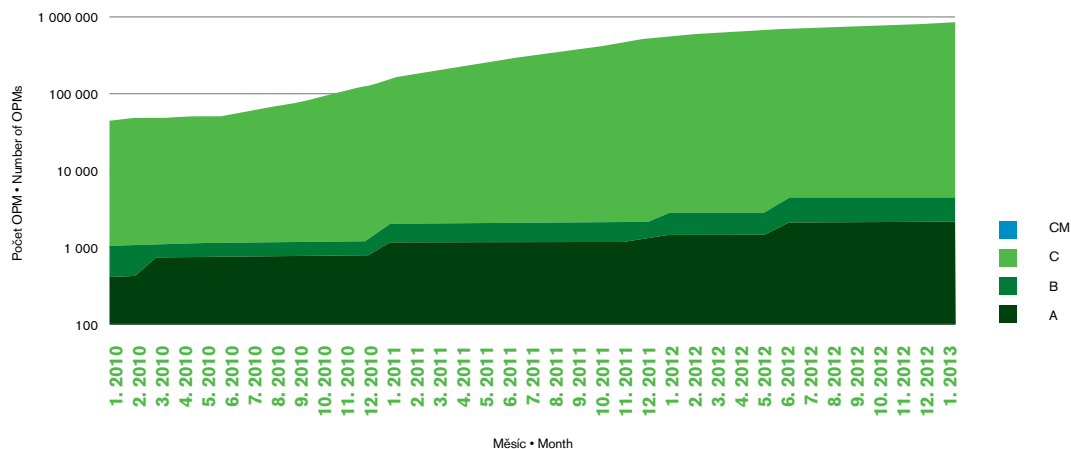
ZMĚNA DODAVATELE

Od 1. ledna 2007 mají všichni koneční odběratelé plynu právo na bezplatnou změnu dodavatele, a tím i možnost ovlivnit část svých celkových nákladů za dodávku plynu. Rok 2012 tak byl již šestým rokem fungování otevřeného trhu s plynem, na kterém si každý odběratel plynu mohl zvolit dodavatele podle svého rozhodnutí. V systému operátora trhu jsou jednotlivě registrována všechna odběrná místa (OPM) zákazníků, u kterých byl změnou dodavatele nahrazen obchodník příslušející k dané síti, nebo byla jejich registrace explicitně tímto obchodníkem vyžádána. Zbývá OPM (tj. odběrná místa obchodníka příslušejícího k dané síti) jsou registrována v systému operátora trhu v sumě. Tím je zajištěna evidence měřených dodávek a odběrů plynu jednotlivých dodavatelů a jejich přiřazení subjektům zúčtování. Obrázek 42 znázorňuje vývoj počtu spotřebních OPM dle jednotlivých typů měření od počátku roku 2010, jejichž registrace předcházela první změně dodavatele. Údaje jsou vždy k poslednímu dni měsíce, údaj za rok 2013 je ke dni 31. 1. 2013. K tomuto dni evidoval OTE celkem přes 770 000 spotřebních OPM.

CHANGE OF SUPPLIER

As of 1 January 2007, all end consumers of gas are entitled to free change of supplier, i.e. they have an opportunity to influence some of their total costs of gas supply. 2012 was the sixth year of a fully open gas market where each gas consumer could choose a supplier according to his decision. The Market Operator's system registers separately all consumer points of delivery (OPM) where change of supplier resulted in change of the trader assigned to the respective system, or where registration was explicitly requested by this trader. The remaining OPMs (i.e. points of delivery pertaining to the given system) are registered in the Market Operator's system as a sum. This ensures records of metered gas supply and consumption of separate suppliers and their assignment to BRPs. Figure 42 shows numbers of consumer OPMs according to types of metering since the beginning of 2010 that were registered prior to the first change of supplier. The data is valid as at the last day of the month, data for 2013 is valid at 31 January 2013. At this date, there were more than 770,000 consumer OPMs registered with OTE.

OBRÁZEK 42: VÝVOJ POČTU SPOTŘEBNÍCH OPM REGISTROVANÝCH U OTE OD ROKU 2010
FIGURE 42: TREND IN NUMBERS OF CONSUMER OPMS REGISTERED WITH OTE SINCE 2010

Tabulka 5 udává počty OPM podle typu měření, u kterých došlo v jednotlivých měsících roku 2012 ke změně dodavatele. Za rok 2012 proběhlo přes 348 000 změn, což je o téměř 14 000 změn méně než v roce 2011, na celkových číslech došlo tedy k mírnému poklesu. Na obrázku 43 jsou pro srovnání graficky znázorněny souhrnné údaje z tabulky 5 spolu s uvedením průběhu změn dodavatele v letech 2010 a 2011. Zobrazení počtu změn dodavatele podle typu měření v grafu je pod rozlišovací schopností obrázku.

Table 5 shows the number of OPMs where change of supplier was registered in specific months of 2012, totalling more than 348,000 changes over the year. The figure shows a mild decline of about 14,000 year-on-year. Figure 43 illustrates summarized data from Table 5 together with the trend in changes of supplier in 2010 and 2011. The number of changes of supplier according to type of metering is too low to be shown in the chart.

TABULKA 5: POČET ZMĚN DODAVATELE PLYNU U OPM PODLE TYPU MĚŘENÍ V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2012

TABLE 5: NUMBER OF CHANGES OF GAS SUPPLIER AT OPMS ACCORDING TO TYPE OF METERING IN SPECIFIC MONTHS OF 2012

Měsíc • Month	Celkem • Total	Počet změn dodavatele podle typu měření * Changes of supplier according to type of metering *			
		A	B	CM	C
leden 2012 • January 2012	42 320	584	575	849	40 312
únor 2012 • February 2012	33 632	16	16	43	33 557
březen 2012 • March 2012	33 367	3	13	20	33 331
duben 2012 • April 2012	35 284	19	26	32	35 207
květen 2012 • May 2012	17 752	5	10	25	17 712
červen 2012 • June 2012	22 683	613	842	17	21 211
červenec 2012 • July 2012	26 272	24	15	66	26 167
srpen 2012 • August 2012	27 725	9	12	10	27 694
září 2012 • September 2012	26 546	12	14	16	26 504
říjen 2012 • October 2012	26 455	19	8	20	26 408
listopad 2012 • November 2012	27 926	30	8	33	27 855
prosinec 2012 • December 2012	28 094	10	9	28	28 047
leden 2013 ** • January 2013 **	36 646	459	493	707	34 987
Celkem za 2012 • Total in 2012	348 056	1 344	1 548	1 159	344 005

Poznámka: * Údaj zahrnuje i dopočítová OPM v sítích.
 ** Údaje za rok 2013 jsou ke dni 31. 1. 2013.

Note: * Figure includes Re-computed OPMS in networks.
 ** Data for 2013 as available at 31 January 2013.

Měřením typu A se rozumí průběhové měření s denním dálkovým přenosem dat. Tímto typem měření je podle energetického zákona vybaveno odběrné místo, jehož odběr plynu byl v předcházejícím kalendářním roce vyšší než 15 mil. m³ (cca 157 GWh).

Měřením typu B se rozumí ostatní průběhové měření a je jím vybaveno odběrné místo, jehož odběr plynu byl v předcházejícím kalendářním roce vyšší než 400 tis. m³ (cca 4 200 MWh).

Měřením typu C se rozumí neprůběhové měření, které je nainstalováno u zákazníků, jejichž roční odběr plynu v jednom odběrném místě nepřesáhne 400 tis. m³. Časový průběh měření pro vyhodnocování spotřeb a odchylek subjektů zúčtování je u tohoto typu měření nahrazen typovým diagramem dodávek (TDD). Od roku 2011 existuje celkem 12 tříd TDD v závislosti na charakteru a velikosti ročního odběru plynu zákazníkem s neprůběhovým měřením.

Měřením typu CM se rozumí měření typu C s pravidelným měsíčním odečtem.

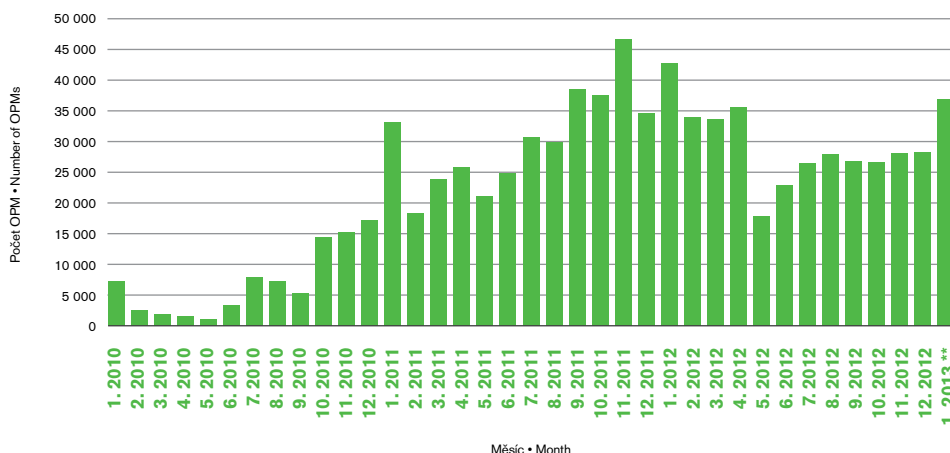
Type A metering refers to interval metering with daily remote data transfer. Pursuant to the Energy Act, this type of metering is used at points of delivery where gas consumption exceeded 15 million m³ (approx. 157 GWh) in the previous calendar year.

Type B metering refers to other types of interval metering and is used at points of delivery where gas consumption exceeded 400 thousand m³ (approx. 4,200 MWh) in the previous calendar year.

Type C metering refers to non-interval metering, installed for customers whose yearly gas consumption at a single point of delivery does not exceed 400 thousand m³. In this type of metering the interval character of metering for evaluation of consumption and imbalances of BRPs is replaced with load profiles (LP). Since 2011, 12 LP classes have been used depending on the nature and volume of annual gas consumption by customers with non-interval metering.

Type CM metering refers to type C metering with regular monthly readings.

OBRÁZEK 43: POČET ZMĚN DODAVATELE PLYNU V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH LET 2010 AŽ 2012
FIGURE 43: NUMBER OF CHANGES OF GAS SUPPLIER IN SPECIFIC MONTHS OF 2010–2012

Poznámka: ** Data za rok 2013 jsou ke dni 31. 1. 2013
Note: ** Data for 2013 as available at 31 January 2013.

ÚČASTNÍCI TRHU S PLYNEM

Na trhu s plynem působí tito licencovaní účastníci:

- Subjekt zúčtování,
- Dodavatel,
- Provozovatel distribuční soustavy,
- Provozovatel přepravní soustavy,
- Provozovatel zásobníku plynu.

Z pohledu operátora trhu má Subjekt zúčtování právo nominovat přepravu, distribuci a uskladnění, může obchodovat na krátkodobých trzích, uzavírat bilaterální kontrakty s ostatními subjekty zúčtování a dodávat plyn zákazníkům. Oproti tomu účastník v roli Dodavatele může pouze dodávat plyn svým zákazníkům – pro výkon této činnosti musí mít předanou odpovědnost za odchylku na alespoň jeden subjekt zúčtování. Zasílání dat měření pro vyhodnocení odchylek subjektů zúčtování zajišťují příslušní provozovatelé – Provozovatel distribuční soustavy a Provozovatel přepravní soustavy. Provozovatel zásobníku plynu umožňuje přístup subjektů zúčtování k zásobníkům plynu⁸.

GAS MARKET PARTICIPANTS

The following licenced participants take part in the gas market:

- Balance responsible party,
- Supplier,
- Distribution system operator
- Transmission system operator,
- Gas storage operator.

For the Market Operator's perspective, the Balance responsible party (BRP) has the right to nominate transmission, distribution and storage, trade on the short-term gas markets, enter into bilateral contracts with other BRPs, and supply gas to customers. Conversely, a market participant in the role of Supplier may only supply gas to its customers and, to be permitted to do so, must transfer imbalance responsibility to at least one BRP. Sending of metered data for evaluation of imbalances of BRPs is ensured by respective operators – Distribution System Operators, and Transmission System Operator. The Gas Storage Operator provides access of BRPs to gas storage facilities⁸.

⁸ Uvedený výčet činností licencovaných účastníků je pouze orientační. Plný rozsah činností je dán energetickým zákonem a vyhláškami.

⁸ The foregoing list of licenced participants' activities is not complete. A detailed list of activities is stipulated by the Energy Act and Decrees.

Trh s plynem
Gas Market

Tabulka 6 ukazuje počet registrovaných účastníků trhu s plynem podle typu účastníka ke konci roku 2012 a meziroční změny vzhledem ke konci roku 2011.

Table 6 shows numbers of gas market participants at the end of 2012 and year-on-year change.

TABULKA 6: POČET ÚČASTNÍKŮ TRHU S PLYNEM KE KONCI ROKU 2012

TABLE 6: NUMBERS OF GAS MARKET PARTICIPANTS AT THE END OF 2012

Typ účastníka • Type of participant	Počet k 31. 12. 2012 Number at 31 December 2012	Meziroční změna (změna vzhledem ke konci roku 2011) • Year-on-year change (compared to end of 2011)
Subjekt zúčtování • Balance responsible party	55	+12
Dodavatel • Supplier	32	+9
Provozovatel distribuční soustavy • Distribution system operator	20	+1
Provozovatel přepravní soustavy • Transmission system operator	1	0
Provozovatel zásobníku plynu • Gas storage operator	2	0

Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem

Organized Short-Term Electricity and Gas Markets

Rok 2012 opětovně potvrdil trend významného nárůstu krátkodobého obchodování s energetickými komoditami – konkrétně s elektřinou a plynem – nejen v České republice, ale i napříč Evropou. Rostoucí podíl produkce z obnovitelných zdrojů, jejíž predikce výroby je obtížná a i samotná výroba je vysoce závislá na přírodních podmínkách, se stává jedním z důvodů nárůstu likvidity na krátkodobých trzích a současně vyvolává potřebu věnovat těmto trhům, jejich kapacitním a spolehlivostním parametrům maximální pozornost. Tuto skutečnost společnost OTE co nejvíce reflektuje v integračních aktivitách, kterých se aktivně účastní.

Dne 11. září 2012 došlo k úspěšnému propojení českého, slovenského a maďarského trhu s elektřinou na principu implicitní alokace přeshraničních kapacit. Tato metoda, nahrazující propojení českého a slovenského trhu s elektřinou, umožňuje společné obchodování na energetických burzách všech tří zemí až do výše dostupné přenosové kapacity a významným způsobem ovlivňuje způsob krátkodobého obchodování v celém středoevropském regionu. Propojení těchto tří trhů se stalo dalším krokem k naplnění cíle EU, a to vytvoření celoevropského trhu s elektřinou do roku 2014.

Na projektu, který započal 30. května 2011 podepsáním smlouvy o spolupráci na projektu zúčastněnými stranami (Memorandum of Understanding), společně pracovali organizátoři trhu (OTE, OKTE a HUPX) a provozovatelé přenosových soustav (ČEPS, SEPS a MAVIR) s podporou příslušných ministerstev a národních regulačních úřadů (ERÚ, ÚRSO a MEH).

Významná je také skutečnost, že tento propojený trh pracuje na základě harmonizovaných parametrů užívaných v převažující části Evropy a pro vyhodnocování trhu je využíván algoritmus, který je plně v souladu s řešením používaným v regionu CWE.

2012 reaffirmed the trend of significant growth in short-term trading of energy commodities, specifically electricity and gas, in the Czech Republic and across Europe. One of the reasons for an increase in liquidity in short-term markets is a growing proportion of energy generation from renewable sources where production prediction is difficult and production itself is highly dependent on natural conditions. This requires paying close attention to these markets and their capacity and reliability parameters. OTE makes maximum effort to reflect these factors in its integration activities in which it participates.

On 11 September 2012, integration of the Czech, Slovak and Hungarian electricity markets was completed, using the principle of cross-border implicit capacity allocation. This method, which replaced the Czech and Slovak electricity markets coupling, allows joint trading on energy stock markets of all three countries up to the level of available transmission capacity and it significantly affects short-term trading in the entire Central European region. The interconnection of the three markets was an intermediate step to meeting the EU target of creating an integrated European electricity market by 2014.

The project, launched on 30 May 2011 by signing a Memorandum of Understanding by the participating parties, was jointly implemented by market organizers (OTE, OKTE and HUPX) and transmission system operators (ČEPS, SEPS and MAVIR) with the support of respective ministries and national regulatory bodies (ERO, RONI and MEH).

It is important to note that the integrated market operates on the basis of harmonized parameters used in most of Europe and it is evaluated according to an algorithm fully compliant with the solutions applied in the CWE region.

Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem Organized Short-Term Electricity and Gas Markets

Spuštění propojeného česko-slovensko-maďarského trhu předcházelo zavedení záporných cen a procedury druhé aukce, vyhlášené v případě překročení definovaných cenových limitů, na propojeném organizovaném denním trhu s elektřinou ČR a SR k 1. únoru 2012. Organizovaný krátkodobý trh v České republice představuje důležitou formu obchodování s elektřinou a plynem. Pro účastníky energetického trhu představuje díky podstatnému nárůstu likvidity v posledních letech spolehlivou záruku, že mohou i v době krátce před termínem dodávky (den, hodina) v reakci na aktuální situaci ve svém výrobním, resp. odběratelském portfoliu nebo v soustavě nakoupit, resp. prodat příslušnou komoditu. Cílem a účelem trhu je nejen snížení rizika vzniku odchylky, ale také zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti dodávek obou komodit. Podstatný význam likvidních krátkodobých trhů je také v jejich cenotvornosti, kdy ceny obchodů na těchto trzích jsou využívány jako podklad pro vypořádání finančních instrumentů, obchodovaných na komoditních burzách, či slouží jako vodítko pro ceny jiných kontraktů mezi dodavatelem a odběratelem.

Operátor trhu prostřednictvím krátkodobých trhů nejen zajišťuje obchodování s komoditami, ale poskytuje také jistotu finančního vypořádání uzavřených obchodů. Vystupuje v nich jako jedna z obchodních protistran, čímž umožňuje zajistit účastníkům anonymitu obchodů, a výrazně tak snižuje možné riziko obchodujících stran.

Velkou výhodou představuje pro účastníky trhu skutečnost, že veškeré obchody, uzavřené na těchto trzích, jsou zároveň automaticky započítány do jejich obchodních pozic, a účastník tak již nemusí, na rozdíl od externích platform, provádět další dodatečnou registraci vzniklého obchodu.

Mezi základní zásady, kterými se obchodování na krátkodobých trzích OTE řídí, patří:

- poskytnutí neutrálního a bezpečného prostředí pro jednotlivé účastníky trhu,
- podpora konkurence na trhu,
- poskytování informací o trhu,
- úloha centrální protistrany obchodů, prováděných na principu anonymity,
- zajištění rizik na straně finančního vypořádání transakcí i na straně fyzické dodávky komodity,
- zajištění nediskriminačních podmínek pro obchodování všem účastníkům,
- omezování bariér vstupu nových účastníků na trh,
- poskytování cenových signálů trhu.

Porovnání základních parametrů jednotlivých trhů je zobrazeno v tabulce 7.

The launch of the integrated Czech-Slovak-Hungarian markets was preceded by the introduction of negative prices and second auction procedure, announced in the event of exceeding price limits, in the coupled organized day-ahead electricity markets of the Czech and Slovak republics as of 1 February 2012. The organized short-term market in the Czech Republic is an important form of electricity and gas trading. Due to significant liquidity growth in particular in the past years it provides market participants with a solid guarantee that they can purchase or sell the respective commodity even at short notice before the delivery date (day, hour) in response to the current situation in their production or consumption portfolio/system. The objective and purpose of the market is to reduce imbalance risk and to increase security and reliability of supply in both commodities. In addition, liquid short-term markets are highly important in terms of pricing, where prices of transactions executed on these markets are used as a basis for settlement of financial instruments traded on commodity exchanges, or as guidelines for prices in other contracts between suppliers and customers.

Through the short-term markets the Market Operator ensures commodity trading, in addition to providing secure financial settlement of closed transactions. It also acts as one of the trading parties, which allows anonymous trading, and it significantly reduces potential risks for the counterparties.

Of great advantage for market participants is that all deals closed on these markets are also automatically added to their trading position, therefore the participants need not perform additional registration of the transactions, contrary to external platforms.

Key rules governing trading on OTE's short-term markets comprise:

- ensuring a neutral and secure environment for market participants,
- support for market competition,
- provision of market-related information,
- acting as a central counterparty for transactions executed anonymously,
- hedging risks in respect of financial settlement of transactions and physical supply of the commodity,
- ensuring non-discriminatory conditions for all participants' trading,
- reducing barriers preventing market entry for new participants,
- distribution of market price signals.

Table 7 provides an overview of key specifics of short-term markets.

Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem
Organized Short-Term Electricity and Gas Markets

TABULKA 7: SROVNÁNÍ ZÁKLADNÍCH PARAMETRŮ JEDNOTLIVÝCH TRHŮ

TABLE 7: OVERVIEW OF KEY SPECIFICS OF SHORT-TERM MARKETS

	Elektřina • Electricity				Plyn • Gas	
	BM	DT • DM	VDT • IM	VT • BMR	DT • DM	VDT • VDT
Forma trhu Type of market	kontinuální párování continuous matching	denní aukce daily auction	akceptační vývěska notice board	akceptační vývěska notice board	denní aukce daily auction	kontinuální párování continuous matching
Obchodovaná perioda Traded period	12 nebo 24 hod. 12 or 24 hours	1 hod. 1 hour	1 hod. 1 hour	1 hod. 1 hour	*** 24 hod. *** 24 hours	*** 24 hod. *** 24 hours
Minimální možné obchodovatelné množství Minimum tradable volume	1 MW x 12 nebo 24 hod. 1 MW x 12 or 24 hours	1 MWh	1 MWh	1 MWh	0,1 MWh	0,1 MWh
Maximální možné obchodovatelné množství Maximum tradable volume	* 50 MW x 12 nebo 24 hod. * 50 MW x 12 or 24 hours	99 999 MWh	99 999 MWh	99 999 MWh	99 999 MWh	99 999,9 MWh
Nejmenší možný inkrement množství Smallest quantity increment	1 MW x 12 nebo 24 hod. 1 MW x 12 or 24 hours	0,1 MWh	0,1 MWh	0,1 MWh	0,1 MWh	0,1 MWh
Měna obchodování Trading currency	CZK	EUR	CZK	CZK	EUR	EUR
Minimální možná cena Minimum price	1 CZK/MWh	** -3 000 EUR/ MWh	-99 999 CZK/ MWh	-99 999 CZK/ MWh	0,01 EUR/MWh	0,01 EUR/MWh
Maximální možná cena Maximum price	9 999 CZK/MWh	****3 000 EUR/ MWh	99 999 CZK/ MWh	99 999 CZK/ MWh	4 000 EUR/MWh	4 000 EUR/MWh
Nejmenší možný inkrement ceny Smallest price increment	1 CZK/MWh	0,01 EUR/MWh	1 CZK/MWh	1 CZK/MWh	0,01 EUR/MWh	0,01 EUR/MWh
Možnost nulové ceny Zero price option	NE NO	ANO YES	NE NO	NE NO	NE NO	NE NO
Čas otevření trhu Market opens at	9:30 D-5	neomezené unlimited	15:00 D-1	H-1:00	neomezené unlimited	10:30 D-1
Čas uzavření trhu Market closes at	13:30 D-1	11:00 D-1	H-1:00	H-0:30	10:00 D-1	5:00 D+1

* V rámci jedné nabídky • Within one bid

** Do 1. 2. 2012 byla minimální možná cena 0,01 EUR/MWh • The minimum price was EUR 0.01/MWh until 1 February 2012

*** Plynárenský den od 6:00 do 6:00 • Gas day from 6:00 to 6:00

**** Druhá aukce je vyhlášována při dosažení či překročení dolní meze ceny -150 EUR/MWh nebo horní meze ceny 500 EUR/MWh

Second auction is announced whenever the bottom price limit of EUR -150/MWh or the top price limit of EUR +500/MWh are reached or exceeded

**ORGANIZOVANÝ KRÁTKODOBÝ TRH
S ELEKTŘINOU A VYROVNÁVACÍ TRH
S REGULAČNÍ ENERGIÍ**

Krátkodobý trh s elektřinou sestává z obchodních platform blokového trhu, denního trhu a vnitrodenního trhu. Obchodování na všech těchto trzích probíhá 7 dní v týdnu (tj. i v nepracovních dnech), 365 dnů v roce, přičemž jednotlivé trhy jsou koncipovány tak, aby obchodování a možnost uzavírání obchodů a úpravy svých obchodních pozic prostřednictvím těchto trhů na sebe časově navazovalo. Čtvrtým trhem, mírně odlišným od předcházejících, je vyrovnávací trh s regulační energií, který je organizován ve spolupráci s provozovatelem přenosové soustavy – společností ČEPS, a.s. Jeho odlišnost od ostatních trhů spočívá ve skutečnosti, že jednou z obchodujících stran je vždy provozovatel přenosové soustavy, který na tomto trhu opatřuje kladnou nebo zápornou regulační energii pro regulaci přenosové soustavy.

Blokový trh s elektřinou

Organizovaný blokový trh s elektřinou umožňuje kontinuálním způsobem obchodovat pevně určené bloky elektřiny na daný obchodní den, konkrétně se jedná o standardní bloky typu Base (0:00–24:00 hod.), Peak (8:00–20:00 hod.) a Offpeak (0:00–8:00 hod.; 20:00–24:00 hod.).

Obchodování s bloky začíná již 5 dní před dnem dodávky v 9:30 hodin a doba ukončení obchodování je shodná s uzavěrou dvoustranných smluv, tj. 13:30 hodin dne před dnem dodávky. Mezi prvním a posledním dnem obchodování je trh otevřen od 6:00 do 20:00 hodin. Nejmenší obchodovatelnou jednotku na blokovém trhu tvoří 1 MW výkonu po dobu hodinově odpovídající typu bloku. Například pro Base se tak jedná o 1 MW x 24 hodin = 24 MWh. Obdobným způsobem jsou definovány i ostatní obchodovatelné bloky.

Ceny na blokovém trhu jsou zadávány v celých Kč, přičemž minimální cena je 1 Kč/MWh a maximální cena činí 9 999 Kč/MWh. Rozhodujícím kritériem každé objednávky je tzv. limitní cena, která určuje hranici pro danou objednávku, nebo objednávka bez limitní ceny, která automaticky reprezentuje krajní cenové rozpětí objednávek. Další výhodou tohoto trhu je funkce automatického párování. Pomocí této funkcionality se automaticky spárují odpovídající objednávky v závislosti na limitních cenách v kombinaci s časovým údajem zavedení objednávky.

Obrázky 44 a 45 prezentují množství zobchodované elektřiny prostřednictvím blokového trhu.

Za pozornost stojí nárůst objemu obchodované elektřiny na blokovém trhu v roce 2012 (19 GWh) oproti roku 2011 (nárůst o 96%).

**ORGANIZED SHORT-TERM ELECTRICITY MARKET AND
BALANCING MARKET WITH REGULATING ENERGY**

The short-term electricity market comprises trading platforms of the block market, the day-ahead market and the intra-day market. Trading on these markets takes place seven days a week (i.e. also on non-business days), 365 days a year. The markets are structured to ensure continuity in trading and the possibility of closing deals and modifications of trading positions across the markets. The fourth, slightly different market is the balancing market with regulating energy, organized in cooperation with the transmission system operator, ČEPS. The difference from the other markets is in that one of the trading parties is always the transmission system operator which acquires positive or negative regulating energy on this market for regulation of the transmission system.

Electricity Block Market

The organized electricity block market allows continual trading of fixed electricity blocks on specific trading days; this applies to standard blocks of the Base type (0:00–24:00), Peak type (8:00–20:00) and Off-peak type (0:00–8:00; 20:00–24:00).

Block trading begins five days before the day of delivery at 9:30 and the close of trading is the same as the closing time for bilateral contracts registration, i.e. at 13:30 on the day preceding the delivery day. Between the first and the last trading day the market is open from 6:00 to 20:00. The smallest tradable unit on the block market is 1 MW for the duration (in hours) corresponding to the type of block. For the Base type, for example, this means 1 MW x 24 hours = 24 MWh. Other tradable blocks are defined in a similar manner.

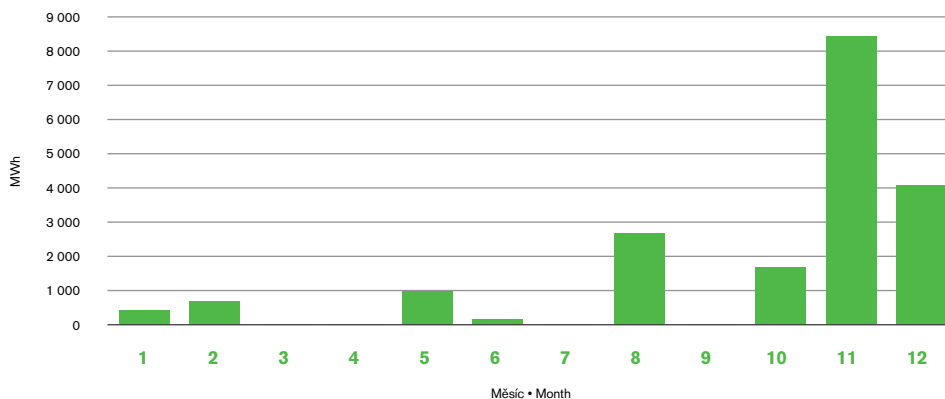
Prices quoted on the block market are rounded to whole CZK; the minimum price is CZK 1 per MWh and the maximum price is CZK 9,999 per MWh. The key criterion for each order is the limit price which determines the limit for the specific order, or an order without a limit price that automatically represents the maximum possible price range of the orders. Another benefit of this market is automatic matching. This functionality facilitates automatic matching of corresponding orders in relation to limit prices and in combination with the time of submission of the orders.

Figures 44 and 45 document volumes of electricity traded on the block market.

Note the 96% increase in the volume of electricity traded on the block market in 2012 (19 GWh) compared to 2011.

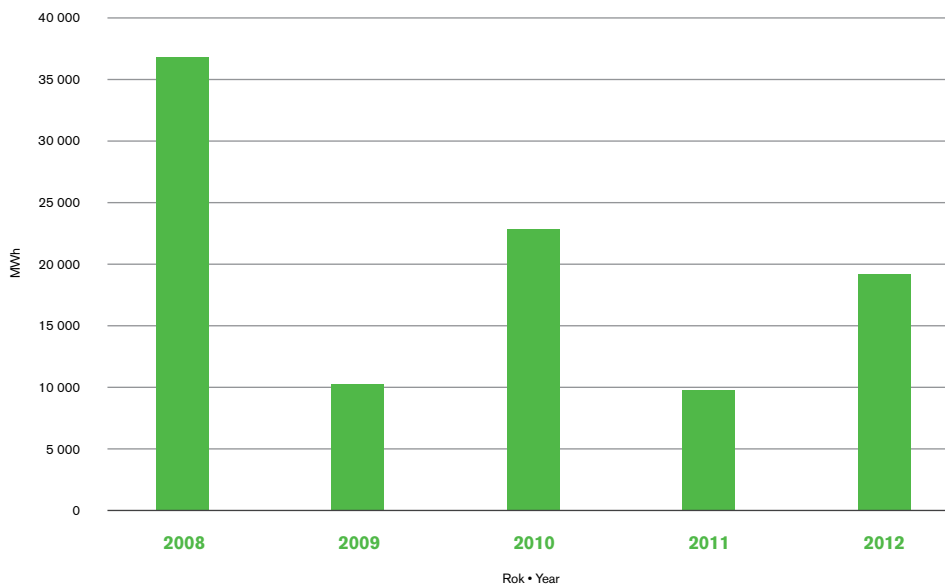
OBRÁZEK 44: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY NA BLOKOVÉM TRHU V ROCE 2012

FIGURE 44: VOLUMES OF ELECTRICITY TRADED ON THE BLOCK MARKET IN 2012

OBRÁZEK 45: VÝVOJ ZOBCHODOVANÉHO MNOŽSTVÍ ELEKTRINY NA BLOKOVÉM TRHU V LETECH 2008–2012

FIGURE 45: TREND IN VOLUMES OF ELECTRICITY TRADED ON THE BLOCK MARKET IN 2008–2012

Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem Organized Short-Term Electricity and Gas Markets

Denní trh s elektřinou

Organizovaný denní trh s elektřinou, provozovaný od roku 2002, byl od září 2009 propojen s organizovaným denním trhem ve Slovenské republice⁹ prostřednictvím implicitních aukcí a od 11. 9. 2012 došlo k jeho propojení také s trhem maďarským¹⁰. Tato forma obchodování je v Evropě známá také pod pojmem Market Coupling nebo implicitní alokace kapacit. Jako jediný typ trhu z organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou je na něm elektřina obchodována i vypořádávána v měně EUR, přestože finanční zajištění obchodů zůstává v české koruně. Pro obchodující účastníky zůstává také možnost finančního vypořádání v CZK.

Spotový denní trh, provozovaný na principu Market Coupling, znamená, že požadavky na nákup či prodej elektřiny registrovaných účastníků trhu v ČR, SR a HU na následující den jsou uspokojeny společně i z ostatních tržních míst bez nutnosti explicitního získání přenosové kapacity účastníkem trhu, a to právě až do výše přenosové kapacity pro propojení trhů.

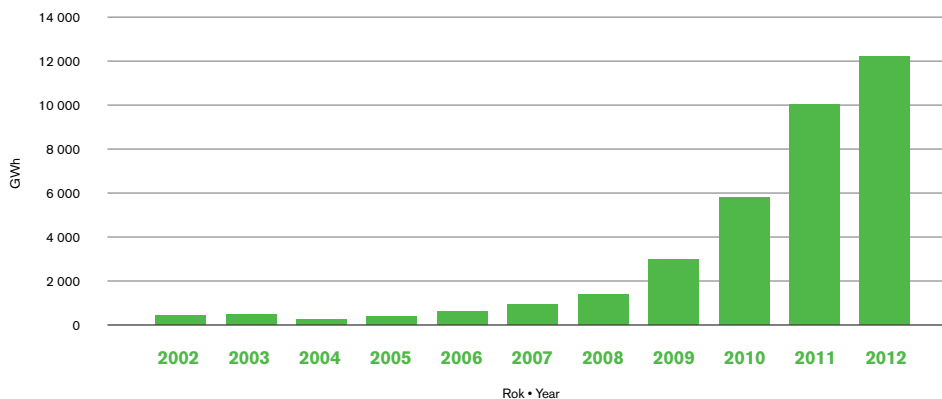
Day-Ahead Electricity Market

The organized day-ahead electricity market, operated since 2002, has been coupled with the organized day-ahead electricity market in the Slovak Republic⁹ since September 2009 through implicit auctions. In addition, on 11 September 2012 it was also coupled with the Hungarian market¹⁰. This form of trading is also known in Europe as market coupling or implicit capacity allocation. The day-ahead spot market is the only type of market of the organized short-term electricity markets that trades and settles electricity in EUR, although the financial security for transactions is provided in CZK. In addition, market participants have the option of financial settlement in CZK.

The day-ahead spot electricity market organized through market coupling means that the bids of registered market participants for the purchase or sale of electricity in the CR, SR and HU for the following day are matched jointly from the neighbouring market places without the need for the market participants to acquire transmission capacity, up to the level of transmission capacity reserved for the integrated markets.

**OBRÁZEK 46: VÝVOJ OBJEMŮ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY NA DT V LETECH 2002–2012
(SE ZAHRNUTÍM EX/IM Z DT)**

**FIGURE 46: TREND IN VOLUMES OF ELECTRICITY TRADED ON THE DAY-AHEAD MARKET
IN 2002–2012 (INCL. EX/IM FROM DM)**

⁹ Denní trh na Slovensku je organizován společností OKTE, a.s. (www.okte.sk)

¹⁰ Organizátorem denního trhu v Maďarsku je HUPX Zrt. (www.hupx.hu)

⁹ The day-ahead market in Slovakia is organized by OKTE, a.s. (<http://www.okte.sk>).

¹⁰ The day-ahead market in Hungary is organized by HUPX Zrt (<http://www.hupx.hu>).

Zkušenosti již integrovaných trhů potvrzují následující skutečnosti:

- dochází k optimálnímu využití přeshraničních kapacit,
- integrace napomáhá vyrovnaní elektrizačních soustav jednotlivých zemí,
- dochází k nárůstu likvidity na trzích a stabilizaci cenových indexů,
- klesá volatilita spotových cen elektřiny,
- omezují se nákupy často nevyužitých kapacit profilů při explicitních aukcích,
- klesají rizika spojená s nákupem kapacity bez elektřiny při exportu/importu.

V posledních dvou letech jsou vedeny intenzivní diskuse o tom, jak dále v procesu integrace pokračovat. Do těchto diskusí, vedených na úrovni Evropské komise, ACER a národních regulačních autorit, se zapojují i hlavní skupiny zastřešující významné účastníky trhu jako je např. ENTSO-E za provozovatele přenosových sítí, EUROPEX za organizátory krátkodobých trhů, EFET za obchodníky s elektřinou atp. V rámci vývoje optimálních technických řešení je důležité nalézt také vhodný způsob určování přeshraničních přenosových kapacit, aby byla zachována kontrola nad fyzickými toky elektřiny. Na druhou stranu je pro organizátory těchto trhů důležité, přes různé vlastnické struktury a odlišný stupeň a druh regulace (MiFID, Energetická legislativa...), nalézt řešení pro jednotný, maximálně transparentní trh podporující volné obchodování a spolehlivý mechanismus tvorby cen v rámci právních a regulačních pravidel.

Na denním trhu je možné anonymně nabízet nebo poptávat elektřinu pro každou z 24 hodin obchodního dne. Výsledkem jsou uzavřené obchody na pevně stanovená množství elektřiny a cena pro každou obchodní hodinu obchodního dne. Podávat nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup je možné do 11:00 hodin den před obchodním dnem. Cena je pro každou hodinu stanovena jako marginální. V roce 2012 bylo minimální množství, které lze na tomto trhu zobchodovat, 1 MWh, maximální množství pak 99 999 MWh. Minimální cena nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup 0,01 EUR/MWh, maximální cena nabídky 4 000 EUR/MWh platila do 31. 1. 2012. Od 1. 2. 2012 činí minimální cena nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup -3 000,00 EUR/MWh a maximální cena nabídky pak +3 000,00 EUR/MWh. Množství elektřiny se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

Data gathered from the operation of integrated markets show the following:

- cross-border capacity is used in an optimum way,
- integration facilitates balancing of power supply systems of neighbouring countries,
- market liquidity rises and price indices stabilize,
- spot prices of electricity are less volatile,
- purchases of unused load profile capacity in explicit auctions are reduced,
- risks arising from capacity purchases without electricity for export/import are mitigated.

The past two years saw heated debates about how to proceed in the integration process. Among the participants in the discussions at the level of the European Commission, ACER and national regulatory authorities are key groups representing major market participants, such as ENTSO-E representing transmission system operators, EUROPEX representing short-term market organizers, EFET representing electricity traders, etc. In terms of developing optimum technical solutions, it is critical to seek an efficient method for determining cross-border transmission capacity in order to maintain control of physical electricity flows. On the other hand, market organizers must seek, through a variety of ownership structures and different levels and types of regulation (MiFID, energy legislation...), solutions to forming an integrated, highly transparent market supporting free trade and a reliable pricing mechanism within the scope of legal and regulatory rules.

The day-ahead spot market allows offering or demanding electricity anonymously for every hour of the 24-hour trading day. The outcome is closed deals relating to fixed volumes of electricity and at fixed prices for every trading hour of the trading day. Both sale bids and purchase bids may be submitted until 11:00 on the day preceding the trading day. Prices are set as market clearing prices for every hour. In 2012 the minimum tradable volume was 1 MWh, the maximum volume was 99,999 MWh. Until 31 January 2012, the minimum price of a bid was EUR 0.01 per MWh and the maximum price was EUR 4,000 per MWh. As of 1 February 2012 the minimum price of an offer to supply/sell and a bid to consume/buy is EUR -3,000/MWh, and the maximum price EUR +3,000/MWh. The volume of electricity is specified in MWh, with one decimal place.

Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem
Organized Short-Term Electricity and Gas Markets

V případě, kdy výsledná spotová cena v jednotlivé hodině dne dosáhne nebo překročí definované prahové hodnoty (horní prahová hodnota: +500 EUR/MWh a dolní prahová hodnota: -150 EUR/MWh), je provedena tzv. procedura „druhé aukce“, jejímž cílem je umožnit znovuotevření DT k aktualizaci nabídek/poptávek a případnou nápravu neobvyklého stavu na DT s elektřinou.

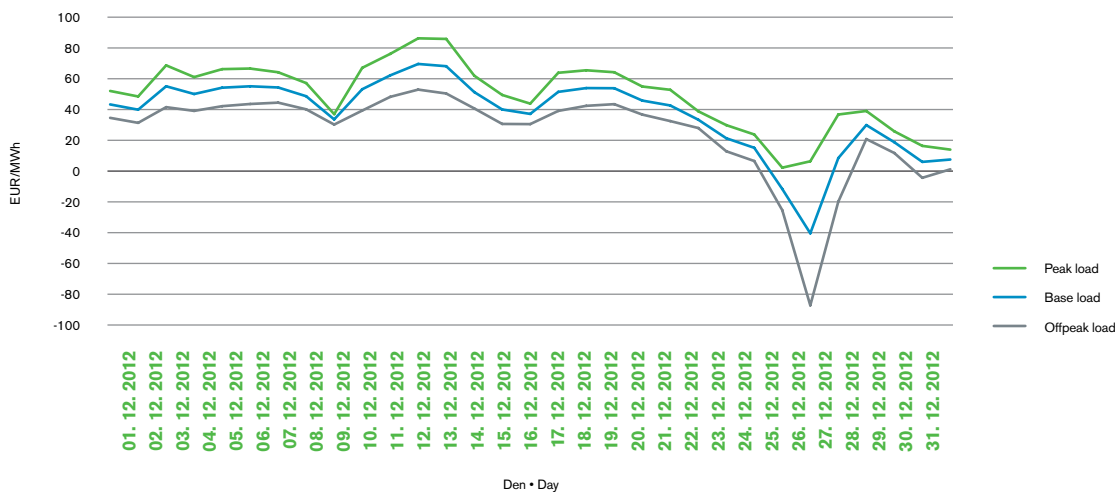
V průběhu roku 2012 dosahovaly ceny na Denním trhu výlučně kladných hodnot, pouze v závěru prosince 2012 došlo, vzhledem ke specifické situaci na trhu s elektřinou, k jejich prolomení a ve dnech dodávky 25.–27. 12. došlo k dosažení záporných cen na Denním trhu, jak dokládá i obrázek 47. Dne 26. 12. 2012 byla využita také procedura druhé aukce. Tento jev nastal ve stejném období i na dalších energetických trzích Evropy.

In the event the resulting spot price at a specific hour reaches or exceeds the defined threshold values (top threshold value: EUR +500/MWh, bottom threshold value: EUR -150/MWh), the “second auction” procedure is launched with the aim to enable reopening of DM for updating bids and, if needed, to correct any unusual situation on the day-ahead electricity market should it occur.

Prices on the day-ahead market showed positive values in 2012, with the exception of late December 2012 when the trend was reversed due to specific conditions on the electricity market; as a result, from 25 December to 27 December prices of sale bids on the day-ahead market were negative in some hours, as illustrated in Figure 47. In addition, the second auction procedure took place on 26 December 2012. This phenomenon occurred also in other European energy markets in the same period.

OBRÁZEK 47: MARKET SPOT INDEX V PRŮBĚHU PROSINCE 2012

FIGURE 47: MARKET SPOT INDEX IN DECEMBER 2012

Na obrázcích 48 až 50 jsou prezentovány výsledky organizovaného denního trhu. Obdobně jako v posledních letech pokračoval i v roce 2012 významný nárůst obchodování. Objem obchodů s elektřinou uzavřených na denním trhu OTE za rok 2012 dosáhl 12 160 GWh. Jedná se o meziroční nárůst ve výši 21,5 % oproti roku 2011, v němž účastníci obchodování uzavřeli obchody ve výši 10 014 GWh. Celkový zobchodovaný objem na DT v ČR v roce 2012 představoval přibližně 20 procent tuzemské netto spotřeby.

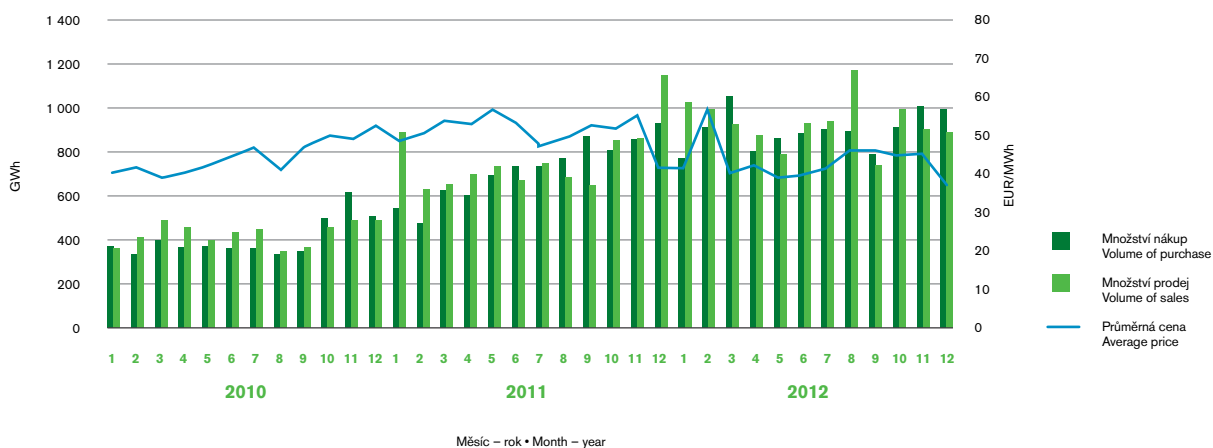
Průměrná cena obchodů na denním trhu OTE dosáhla v průběhu roku 2012 hodnoty 42,38 EUR/MWh.

Figures 48-50 show the results of the organized day-ahead spot market. Similarly to recent years significant growth in trading on DM continued in 2012. The volume of electricity traded on OTE's day-ahead market totalled 12,160 GWh in 2012, accounting for a 21.5% increase compared to 2011 when trading participants closed deals amounting to 10,014 GWh. The total volume of DM electricity trading in the Czech Republic accounted for approximately 20% of domestic net consumption in 2012.

The average price of trades on OTE's day-ahead spot market in 2012 was EUR 42.38/MWh.

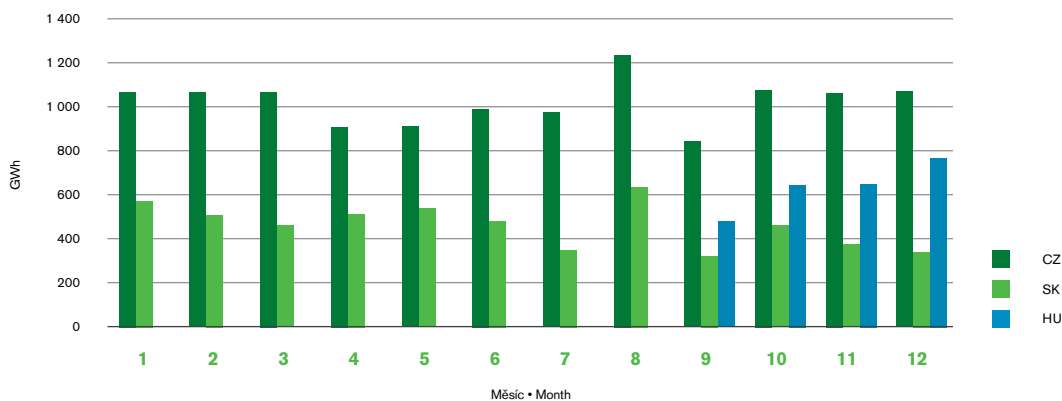
OBRÁZEK 48: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY A PRŮBĚH PRŮMĚRNÉ CENY NA DENNÍM TRHU PO JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2010 AŽ 2012

FIGURE 48: VOLUMES OF TRADED ELECTRICITY AND AVERAGE PRICES ON THE DAY-AHEAD MARKET IN SPECIFIC MONTHS OF 2010–2012

OBRÁZEK 49: ZOBCHODOVANÉ MNOŽSTVÍ NA DENNÍCH TRZÍCH CZ, SK A HU* PO JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2012

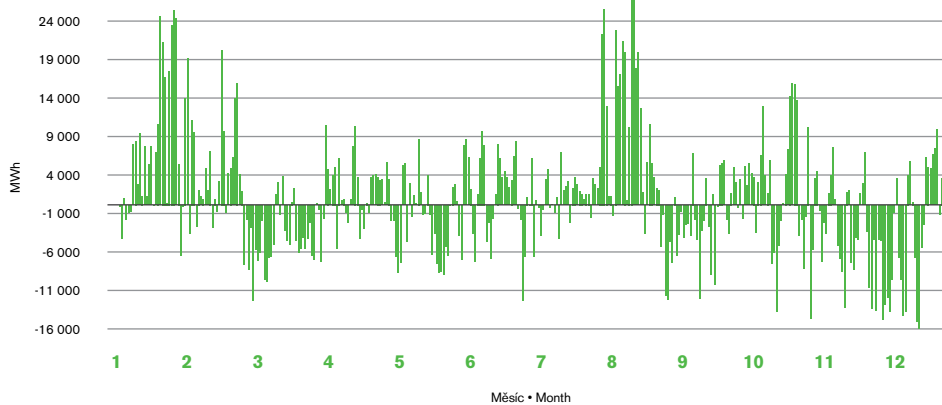
FIGURE 49: VOLUMES OF ELECTRICITY TRADED ON CZ, SK AND HU* DAY-AHEAD MARKETS IN SPECIFIC MONTHS OF 2012

* Zobchodovaná množství na samostatném denním maďarském trhu v období do září 2012 nejsou zobrazena.
 * Volumes of electricity traded on single Hungarian market in period until September 2012 are not depicted.

OBRÁZEK 50: SALDO PŘESHYRANIČNÍHO TOKU NA HRANICI CZ-SK PO JEDNOTLIVÝCH DNECH ROKU 2012

FIGURE 50: BALANCE OF CZ-SK CROSS-BORDER FLOWS ON SPECIFIC DAYS OF 2012

Pokud přidělená přeshraniční kapacita pro implicitní denní aukci nedostačuje požadovanému vypočtenému toku mezi dvěma oblastmi, dojde v dané hodině ke vzniku rozdílné spotové ceny pro tyto oblasti. Tato situace je rovněž označována pojmem „rozpojení trhů“. Jak je patrné z následujícího obrázku 51, k rozpojení českého a slovenského trhu došlo pouze v 2 % hodin¹¹ uplynulého roku (V 8 642 hodinách byla spotová cena v oblasti CZ i SK shodná). Tento fakt nasvědčuje o dostatku přeshraniční přenosové kapacity na profilu CZ-SK a provázenému tržnímu prostředí v rámci sousedních zemí. Od 12. 9. 2012, tedy ode dne spuštění MC CZ-SK-HU, lze pozorovat rozdílnou cenu mezi denním trhem v ČR a HU zhruba ve 24 % hodin tohoto období. V 76 % hodin tohoto období pak byly ceny stejné ve všech třech tržních oblastech. Optimální využití přeshraniční kapacity v rámci implicitní denní aukce tak značným způsobem prohlubuje integraci těchto tří trhů a to i přes nízké hodnoty dostupné přeshraniční kapacity na profilu SK-HU.

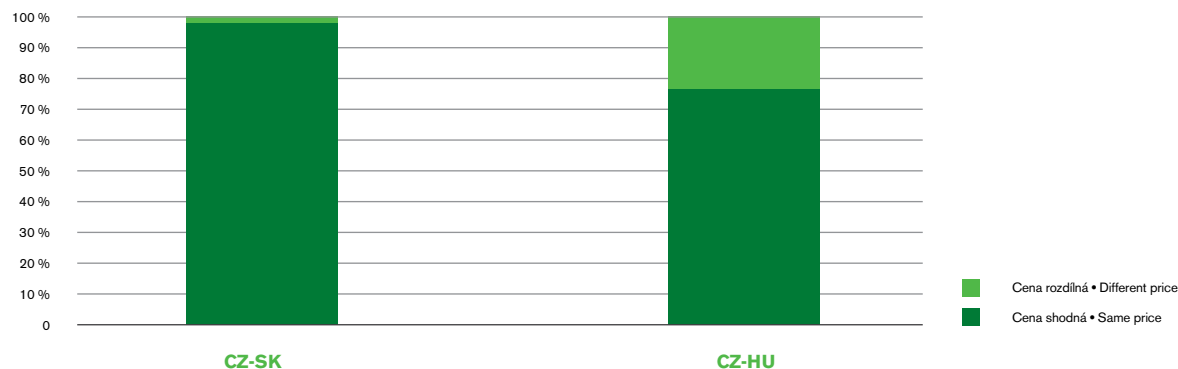
If the allocated cross-border capacity for daily implicit auction does not meet the required calculated flow between two regions, it results in two different spot prices for the two regions at the specific hour. This situation is also described as “market decoupling”. The following Figure 51 demonstrates that the prices of the Czech and Slovak markets were different in only 2% of the past year's hours¹¹ (in the remaining 8,642 hours the spot price was identical for both Czech and Slovak market areas). This trend testifies to sufficient CZ-SK cross-border transmission capacity and the neighbouring countries' integrated market environment. Since 12 September 2012, i.e. the date of launch of CZ-SK-HU MC, different prices between the day-ahead markets in the CR and HU have accounted for 24% of hours over the monitored period, whereas the prices were the same in all three market areas in 76% of hours. Optimum utilization of cross-border capacity in respect of implicit daily auction fosters the integration of the three markets despite low volumes of available SK-HU cross-border capacity.

11 Započítána data z MC CZ-SK i z MC CZ-SK-HU

11 Data included from CZ-SK MC and CZ-SK-HU MC

OBRÁZEK 51: KONVERGENCE CEN V RÁMCI MC CZ-SK A OD 12. 9. 2012 MC CZ-SK-HU

FIGURE 51: PRICE CONVERGENCE WITHIN THE SCOPE OF CZ-SK MC, AND SINCE 12 SEPTEMBER 2012 ALSO CZ-SK-HU MC

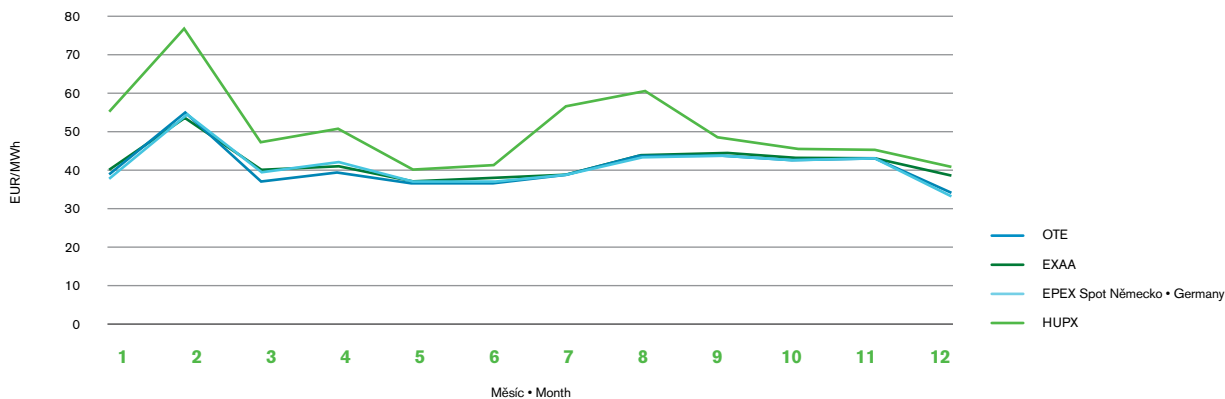

Srovnání spotových cen v regionu je prezentováno na obrázku 52, který ukazuje průběhy průměrných měsíčních cen dosahovaných na denním trhu OTE (Česká republika), HUPX (Maďarsko), EPEX (Německo/Rakousko) a EXAA (Německo/Rakousko). Je zřejmé, že ceny, dosahované na spotových burzách v regionu, jsou srovnatelné. Z obrázku lze také vypočítat dopad propojení maďarského trhu s česko-slovenským trhem s elektřinou, a to konkrétně na vývoj spotových cen v Maďarsku.

Figure 52 provides comparison of spot prices in the region: the trend in average monthly prices on the day-ahead markets of OTE (Czech Republic), HUPX (Hungary), EPEX (Germany/Austria) and EXAA (Germany/Austria). It is evident that prices at spot exchanges in the region are comparable. The chart also maps out the impact of coupling the Hungarian market with the Czech-Slovak electricity market, notably on the trend in spot prices in Hungary.

OBRÁZEK 52: SROVNÁNÍ PRŮMĚRNÝCH MĚSÍČNÍCH CEN NA DENNÍM TRHU OTE, HUPX, EPEX SPOT (NĚMECKO) A EXAA V ROCE 2012 (ZDROJ: OTE, EPEX SPOT, EXAA, HUPX)

FIGURE 52: COMPARISON OF AVERAGE MONTHLY PRICES ON THE DAY-AHEAD MARKET OF OTE, HUPX, EPEX SPOT (GERMANY) AND EXAA IN 2012 (SOURCES: OTE, EPEX SPOT, EXAA, HUPX)

Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem
Organized Short-Term Electricity and Gas Markets

Vnitrodenní trh s elektřinou

Prostřednictvím organizovaného vnitrodenního trhu s elektřinou obchodníci anonymně nabízejí nebo poptávají elektřinu (formou tzv. vývěsky) v průběhu obchodního dne, a to až do limitního času 60 minut před realizací dodávky či odběru, přičemž obchodování na vnitrodenním trhu se otevírá v 15:00 hodin den před obchodním dnem na všechny obchodní hodiny. Minimální obchodované množství je 1 MWh, maximální 99 999 MWh, minimální cena nabídky je -99 999 Kč/MWh, maximální cena nabídky +99 999 Kč/MWh. Množství elektřiny se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

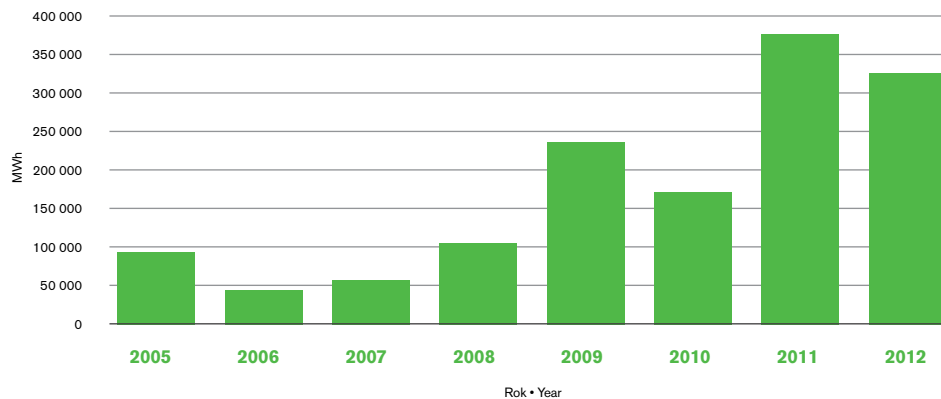
Objem obchodů, uzavřených v roce 2012 na vnitrodenním trhu s elektřinou, dosáhl hodnoty 328 GWh, což představuje mírný pokles zobchodované elektřiny v porovnání s rokem 2011, v němž bylo zobchodováno 379 GWh elektřiny. Na obrázcích 53 až 56 jsou prezentovány výsledky organizovaného vnitrodenního trhu s elektřinou v roce 2012. Nutno podotknout, že vnitrodenní trh s elektřinou je vnitrostátním trhem ČR a o jeho přeshraničním propojování s okolními tržními oblastmi probíhají intenzivní jednání.

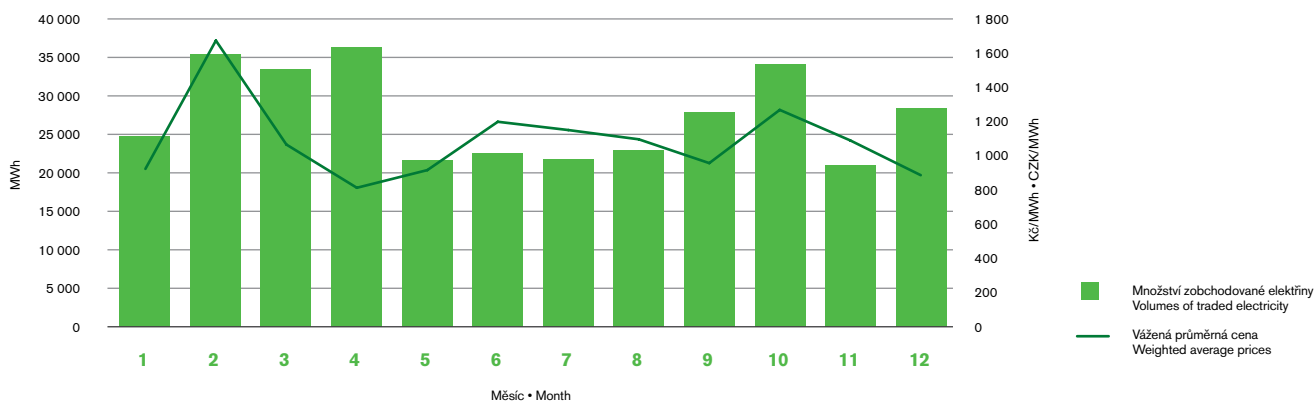
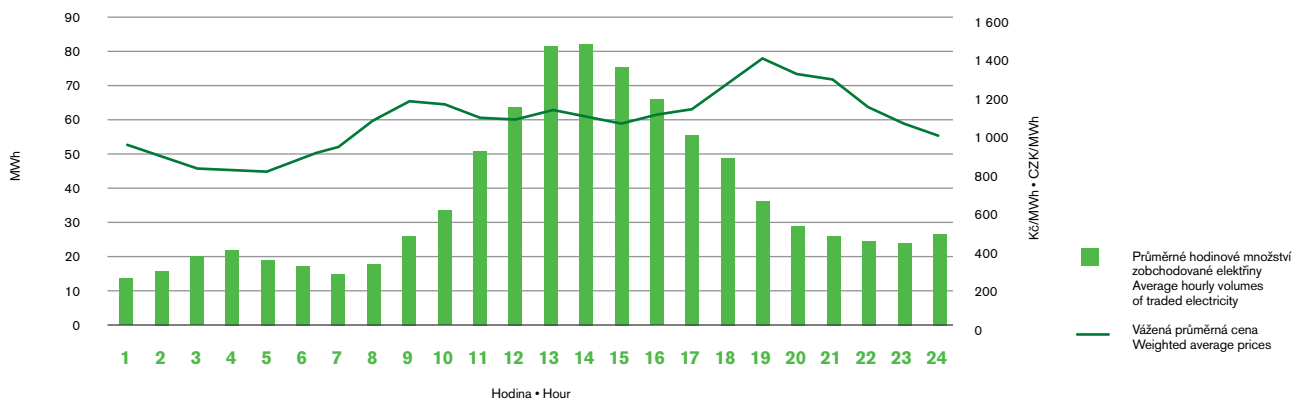
Intra-Day Electricity Market

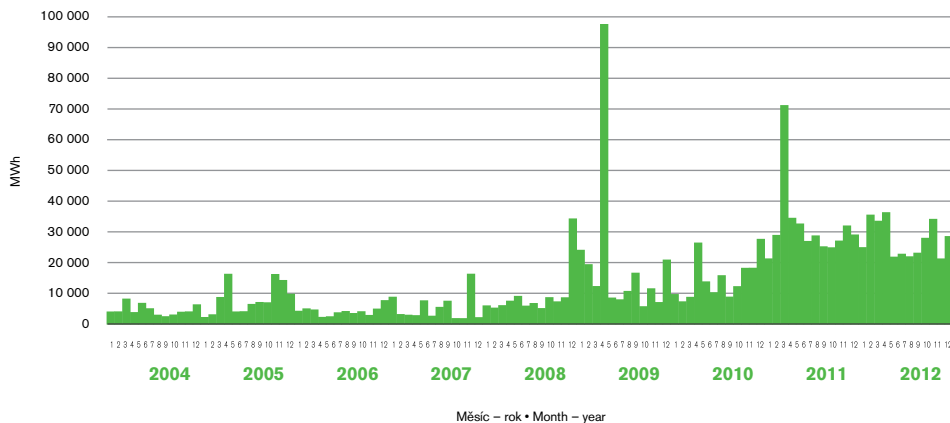
The organized intra-day electricity market allows traders to offer or demand electricity anonymously (in the form of an "acceptance notice") on the current trading day until the limit time of 60 minutes before the execution of the supply or consumption ("delivery hours"). Trading on the intra-day market opens at 15:00 on the day preceding the trading day for all trading hours. The minimum traded volume is 1 MWh, the maximum volume is 99,999 MWh, the minimum bid price is CZK -99,999 per MWh, and the maximum bid price is CZK +99,999 per MWh. The volume of electricity is specified in MWh, with one decimal place.

The volume of deals closed in 2012 on the intra-day electricity market amounted to 328 GWh, representing a light decline in comparison with the 2011 figure of 379 GWh worth of traded electricity. Figures 53-56 show the results of the organized intra-day electricity market in 2012. Note that the intra-day electricity market is a Czech internal trade and its integration is being discussed.

OBRÁZEK 53: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY NA VNITRODENNÍM TRHU V LETECH 2005–2012
FIGURE 53: VOLUMES OF ELECTRICITY TRADED ON THE INTRA-DAY MARKET IN 2005–2012

OBRÁZEK 54: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY A PRŮBĚH VÁŽENÉ PRŮMĚRNÉ CENY
NA VNITRODENNÍM TRHU PO JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2012FIGURE 54: VOLUMES OF TRADED ELECTRICITY AND WEIGHTED AVERAGE PRICES ON THE INTRA-DAY
MARKET IN SPECIFIC MONTHS OF 2012OBRÁZEK 55: PRŮMĚRNÉ MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY A PRŮBĚH VÁŽENÉ PRŮMĚRNÉ
CENY NA VNITRODENNÍM TRHU PO JEDNOTLIVÝCH HODINÁCH ROKU 2012FIGURE 55: AVERAGE VOLUMES OF TRADED ELECTRICITY AND WEIGHTED AVERAGE PRICES ON
THE INTRA-DAY MARKET AT SPECIFIC HOURS OF 2012

OBRÁZEK 56: VÝVOJ MĚSÍČNÍCH OBJEMŮ ZOBCHODOVANÉ ELEKTRINY NA VNITRODENNÍM TRHU V LETECH 2004–2012**FIGURE 56: MONTHLY VOLUMES TRADED ON THE INTRA-DAY MARKET IN 2004–2012**

Logickým krokem k vytvoření jednotného evropského trhu je rovněž spolupráce v oblasti vnitrodenního obchodování a propojování jednotlivých trhů na regionální/celoevropské úrovni. Vytváření jednotného evropského trhu v oblasti vnitrodenního obchodování je rozdílné od integrace na denní úrovni, neboť se jedná o kontinuální obchodování probíhající 24 hodin denně 7 dní v týdnu, což klade velké nároky na harmonizaci postupů mezi tržními místy a poskytovateli přeshraničních profilů. Na mnoha evropských trzích navíc zatím není organizované vnitrodenní obchodování účastníkům těchto trhů umožněno.

V rámci procesu Evropské integrace probíhá příprava detailní specifikace modelu jednotného vnitrodenního obchodování a intenzivní jednání se všemi zainteresovanými stranami nad tímto návrhem.

Úspěšným vyřešením a implementací přeshraničního vnitrodenního obchodování na bázi implicitní alokace přeshraničních kapacit by vznikl účinný nástroj, prostřednictvím něhož by účastníci obchodování měli širší prostor pro upřesnění svých konečných obchodních pozic, což by ve svém důsledku vedlo k posílení stability elektrizačních soustav jednotlivých zemí.

Vyrovňovací trh s regulační energií

Specifickou kapitolou v obchodování bezprostředně před konkrétní obchodní hodinou představuje Vyrovňovací trh s regulační energií. Na tomto trhu mohou účastníci v čase až 30 minut před obchodní hodinou obchodovat, již jako poslední možnost, svou elektřinu. V tomto případě již pouze v podobě kladné či záporné regulační energie, kde v obou případech představuje poptávající stranu tohoto obchodu provozovatel přenosové soustavy. Obstaraná regulační energie na tomto trhu napomáhá provozovateli přenosové soustavy k operativnímu řízení a bilancování soustavy.

A logical step in creating an integrated European market is also cooperation in intra-day trading and coupling of markets on the regional/European scale. Establishing an internal European market in the segment of intra-day trading differs from daily integration since it entails continuous trading for 24 hours a day and seven days a week, which requires demanding harmonization of processes between market places and cross-border profile providers. In addition, a number of European markets still do not allow organized intra-day trading for their participants.

With regards to pan-European integration process preparations are being made for a detailed specification of an integrated intra-day trading model and the proposal has been discussed with all involved parties.

Finding a feasible solution and implementing cross-border intra-day trading on the basis of cross-border implicit capacity allocation would result in creating an effective instrument providing market participants with more opportunities for specifying their final trading positions. In addition, it would help strengthen the stability of power supply systems in the pertinent countries.

Balancing Market with Regulating Energy

The balancing market with regulating energy represents a specific chapter in trading shortly before the specific trading hour. Participants in this market may trade electricity up to 30 minutes before delivery hour as a last instance, in this case solely as positive or negative regulating energy where the transmission system operator always acts as the demanding party of the transaction. Regulating energy acquired on this market helps the transmission system operator to manage and balance the system as needed.

Unlike other short-term markets, trading on the balancing market with regulating energy is accessible also for registered market

Obchodování na Vyrovnávacím trhu s regulační energií se mohou, na rozdíl od ostatních krátkodobých trhů, účastnit také registrovaní účastníci trhu, kteří nejsou subjekty zúčtování odchylek, musejí však splnit podmínky registrace k přístupu na tento trh.

Motivace účastníků tohoto trhu poskytovat kladnou nebo zápornou regulační energii je podpořena oceněním nabídek na vyrovnávacím trhu. Výsledná jednotková cena, která je účastníkovi zúčtována, je vždy minimálně rovna té nabídkové ceně, se kterou účastník na vyrovnávací trh vstupoval. Pokud však nakoupená regulační energie přispívá k vyrovnání systémové odchylky (převážná většina případů) a průměrná cena veškeré aktivované regulační energie je vyšší, pak je výsledná jednotková cena rovna této průměrné ceně. Druhým krokem ke zvýšení motivace k účasti na vyrovnávacím trhu je princip stanovení ceny protiodchylky popsáný ve vyhlášce Pravidla trhu a v kapitole Trh s elektřinou.

Jak je zřejmé z obrázku 58, došlo v průběhu roku 2012 k nárůstu objemu regulační energie zobchodované na vyrovnávacím trhu. Množství zobchodované regulační energie na vyrovnávacím trhu po jednotlivých měsících roku 2012 je znázorněno na obrázku 57.

Zvýšení likvidity vyrovnávacího trhu s regulační energií bylo způsobeno několika faktory. Za primární lze považovat snahu provozovatele přenosové soustavy snižovat výdaje za podpůrné služby. Ze strany subjektů to byl tlak zúčtovací ceny odchylek, který vyústil ve snahu SZ využít minimalizace jejich odchylky v době blízké obchodní hodině. Výrazným faktorem byl i nárůst „neregulovatelných“ obnovitelných zdrojů energie, větrných, a zejména fotovoltaických elektráren.

participants that are not subjects of imbalance settlement, however, they must meet the requirement of registration to access the market.

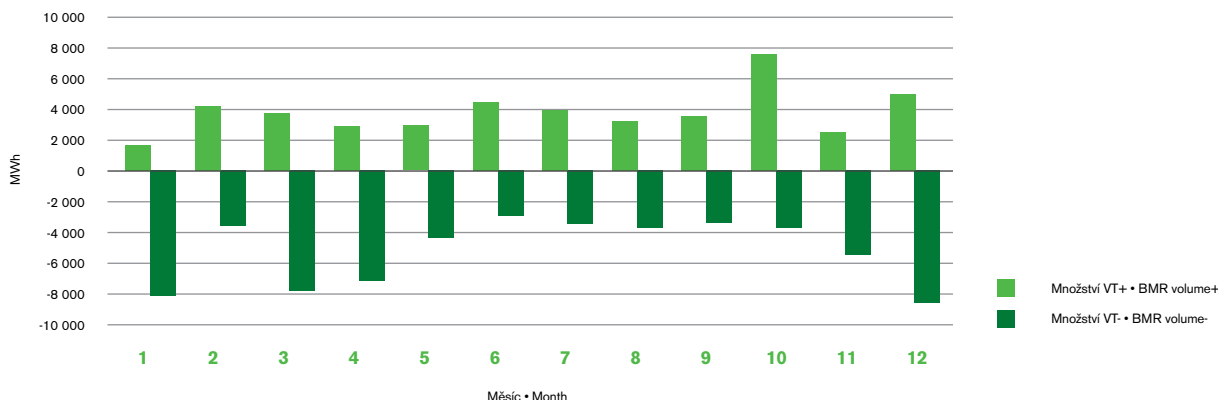
Motivation of the participants in this market to provide positive or negative regulating energy is supported by evaluation of bids on the balancing market. The resulting unit price paid to every market participant is always at least equal to the bid price that was entered by the market participant when submitting the bid to the balancing market. However, if the purchased regulating energy contributes to compensating for a system imbalance (which occurs in most cases) and the average price of all enabled regulating energy is higher, then the resulting unit price equals the average price. Another step boosting the participants' motivation to take part in the balancing market is the mechanism of determining the price of the counter-imbalance defined in the Market Rules and the chapter Electricity market.

As Figure 58 documents, in 2012 the volume of regulating energy traded on the balancing market rose. Figure 57 illustrates volumes of regulating energy traded on the balancing market in specific months of 2012.

Several factors contributed to an increase in liquidity of the balancing market with regulating energy. The primary factor was the transmission system operator's efforts to reduce expenses related to ancillary services. Balance responsible parties were pressured by the settlement price of imbalances which resulted in their attempts to minimize their imbalances at the time close to the trading hour. Another major factor was growth in "unregulated" renewable energy sources, such as wind and, in particular, photovoltaic installations.

OBRÁZEK 57: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ REGULAČNÍ ENERGIE NA VYROVNÁVACÍM TRHU PO JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2012

FIGURE 57: VOLUMES OF REGULATING ENERGY TRADED ON THE BALANCING MARKET IN SPECIFIC MONTHS OF 2012

Obsahem následující tabulky 8 je vývoj obchodování s regulační energií na VT v jednotlivých letech. Ukazuje na zajímavý podíl záporné regulační energie na veškeré použité RE- pro vyrovnání systémové odchylky.

Table 8 below shows the trend in trading regulating energy on the balancing market in specific years. It documents the growing proportion of negative regulating energy in all RE- used for offsets of system imbalances.

TABULKA 8: POROVNÁNÍ MNOŽSTVÍ A CEN RE Z VT V LETECH 2009–2012

TABLE 8: COMPARISON OF VOLUMES AND PRICES OF REGULATING ENERGY FROM THE BALANCING MARKET IN 2009–2012

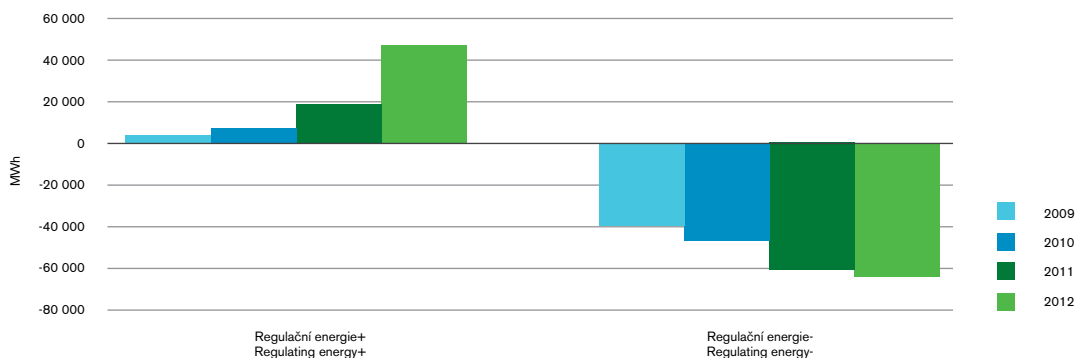
	2009	2010	2011	2012
Zobchodované množství RE+ na VT (MWh) • Traded volume of RE+ on BMR (MWh)	3 566,50	6 892,00	18 144,60	45 942,50
Zobchodované množství RE- na VT (MWh) • Traded volume of RE- on BMR (MWh)	-39 123,20	-45 984,90	-60 016,50	-63 005,90
Průměrná cena RE+ na VT (Kč/MWh) • Average price of RE+ on BMR (CZK/MWh)	2 581,58	2 609,20	2 534,40	2 498,07
Průměrná cena RE- na VT (Kč/MWh) • Average price of RE- on BMR (CZK/MWh)	-487,33	-419,67	-51,63	-45,67
Procento z celkové použité RE+ (%) • Share in total used RE+ (%)	0,85	1,66	5,55	11,72
Procento z celkové použité RE- (%) • Share in total used RE- (%)	8,76	12,85	16,18	16,21

Ve srovnání s předcházejícím rokem vzrostl objem záporné regulační energie zobchodované na VT o cca 5 % a objem kladné regulační energie zobchodované na VT o více než 150 %. Zobchodovaná množství regulační energie a dosažené ceny na VT jsou zobrazeny na obrázcích 58 a 59.

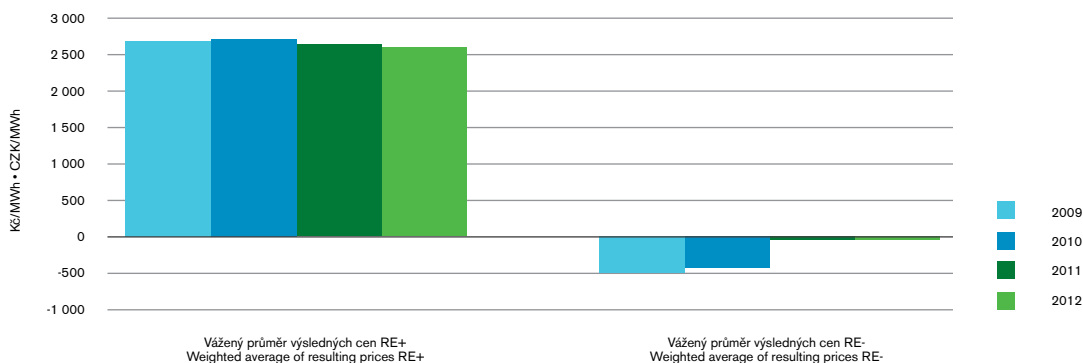
Compared to the previous year, the volume of negative regulating energy traded on the BMR rose by about 5%, and the volume of positive regulating energy climbed by more than 150%. Volumes of regulating energy traded on BMR and bid prices are documented in Figures 58 and 59.

OBRÁZEK 58: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ REGULAČNÍ ENERGIE NA VYROVNÁVACÍM TRHU V LETECH 2009–2012

FIGURE 58: VOLUMES OF REGULATING ENERGY TRADED ON THE BALANCING MARKET IN 2009–2012

OBRÁZEK 59: PRŮMĚRNÁ CENA REGULAČNÍ ENERGIE NA VYROVNÁVACÍM TRHU V LETECH 2009–2012
FIGURE 59: AVERAGE PRICES OF REGULATING ENERGY ON THE BALANCING MARKET IN 2009–2012

ORGANIZOVANÝ KRÁTKODOBÝ TRH S PLYNEM

Organizovaný krátkodobý trh s plynem byl spuštěn OTE v roce 2010. Stejně jako při obchodování s elektřinou i zde probíhá obchodování 7 dní v týdnu (tj. i v nepracovních dnech), 365 dnů v roce, přičemž jednotlivé trhy na sebe časově navazují. Odlišností oproti organizovanému trhu s elektřinou je jednak obchodní jednotka – 1 obchodní den, a dále doba plynárenského dne (6:00–6:00 hodin).

Krátkodobý trh s plynem v ČR je představován:

- denním trhem s plynem,
- vnitrodenním trhem s plynem.

Tyto trhy jsou organizovány v měně EUR.

Dalším z trhů organizovaných Operátorem trhu je trh s nevyužitou tolerancí, který od ledna 2012 doznal podstatných změn oproti jeho podobě v roce 2011, kdy byl pouze registrační platformou bilaterální výměny a převodů nevyužitě tolerance, a to zavedením aukčního principu obchodování. Popis tohoto obchodování a jeho výsledky viz kapitola Trh s plynem.

Denní trh s plynem

Organizovaný denní trh s plynem je založen na obdobném principu, jako denní trh s elektřinou, tj. na principu sesouhlasení nabídek/poptávek (aukčním principu).

Uzavírka obchodování je v 10:00 hodin s vyhlášením výsledků do 10:30 hodin. Minimální obchodované množství je 0,1 MWh, maximální 99 999 MWh, minimální cena nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup činí 0,01 EUR/MWh, maximální cena nabídky 4 000 EUR/MWh. Množství plynu se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

ORGANIZED SHORT-TERM GAS MARKET

The organized short-term gas markets was launched by OTE in 2010. Similarly to electricity trading, trading on these markets takes place seven days a week (i.e. also on non-business days), 365 days a year, and the specific markets are structured to ensure continuity. Differences from the organized electricity market include the trading unit – 1 gas day, and the duration of the gas day (6:00–6:00).

The short-term gas market in the Czech Republic comprises:

- Day-ahead gas market
- Intra-day gas market

The foregoing markets are organized in EUR.

Another market organized by the Market Operator is the unused tolerance market. This market has changed significantly since 2012. Until the end of 2011 it served solely as a registration platform for bilateral exchanges and transfers of unused tolerance. The changes comprised the implementation of the auction mechanism of trading. This type of trading and its results are described in more detail in chapter Gas Market.

Day-Ahead Gas Market

The organized day-ahead gas market is based on a similar principle as the day-ahead electricity market, i.e. the principle of supply/demand bid matching (auction principle).

Trading closes at 10:00 and results are released by 10:30 at the latest. The minimum traded volume is 0.1 MWh, the maximum volume is 99,999 MWh, the minimum price of an offer to supply/sell and a bid to consume/buy is EUR 0.01 per MWh, and the maximum price of the sale bid is EUR 4,000 per MWh. The volume of gas is specified in MWh, with one decimal place.

Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem Organized Short-Term Electricity and Gas Markets

Úpravou pravidel trhu s plynem k 1. 1. 2011 došlo k nastavení časů obchodování na denním a vnitrodenním trhu s plynem. Došlo k podstatnému přiblížení časů uzavírky denního trhu a následně otevření vnitrodenního trhu. Zájem účastníků o platformu denního trhu s plynem však i díky tomuto zcela vymizel a přesunul se na platformu vnitrodenního trhu s plynem.

Vnitrodenní trh s plynem

Organizovaný vnitrodenní trh s plynem umožňuje účastníkům trhu s plynem kontinuální obchodování i v průběhu plynárenského dne. Vnitrodenní trh s plynem se otevírá v 10:30 hodin dne předcházejícího plynárenskému dni, tj. bezprostředně po ukončení denního trhu s plynem.

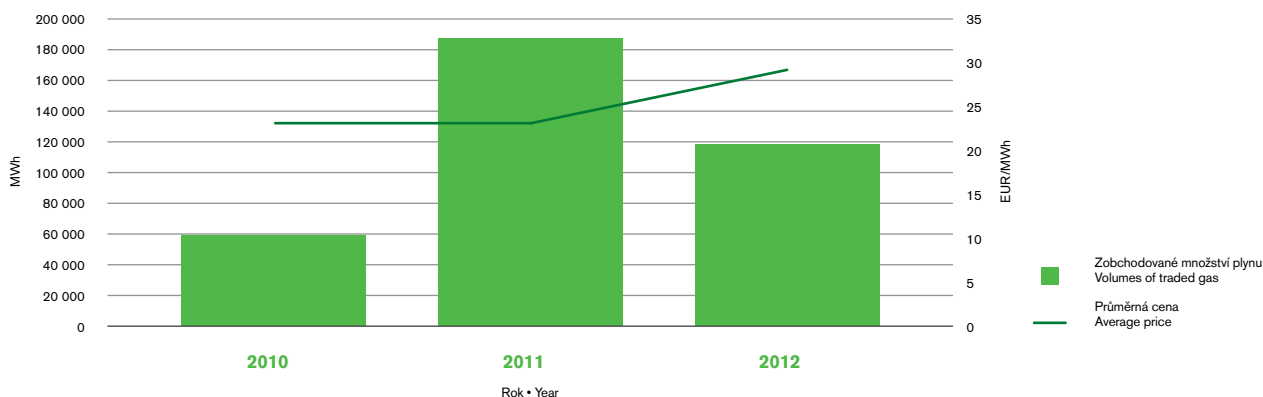
An amendment to the Gas Market Rules, effective as of 1 January 2011, stipulated trading times on the day-ahead and intra-day gas markets with the aim to bring closer the gate closer time of the day-ahead market and the time of opening the intra-day market. However, this change contributed to the participants' diminished interest in trading on the day-ahead gas market and the shift of their attention toward the intra-day gas market.

Intra-Day Gas Market

The organized intra-day gas market allows gas market participants continuous trading in the course of a gas day. The intra-day gas market opens at 10:30 on the day preceding the gas day, i.e. immediately after the close of the day-ahead gas market.

OBRÁZEK 60: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉHO PLYNU A PRŮMĚRNÁ CENA NA VNITRODENNÍM TRHU S PLYNEM V LETECH 2010, 2011 A 2012

FIGURE 60: VOLUMES OF TRADED GAS AND AVERAGE PRICES ON THE INTRA-DAY GAS MARKET IN 2010, 2011 AND 2012

Uzavírání obchodů je založeno na principu automatického párování zadáných objednávek na základě ceny a časové známky zavedení objednávky. Tedy jde o princip podobný blokovému trhu s elektřinou.

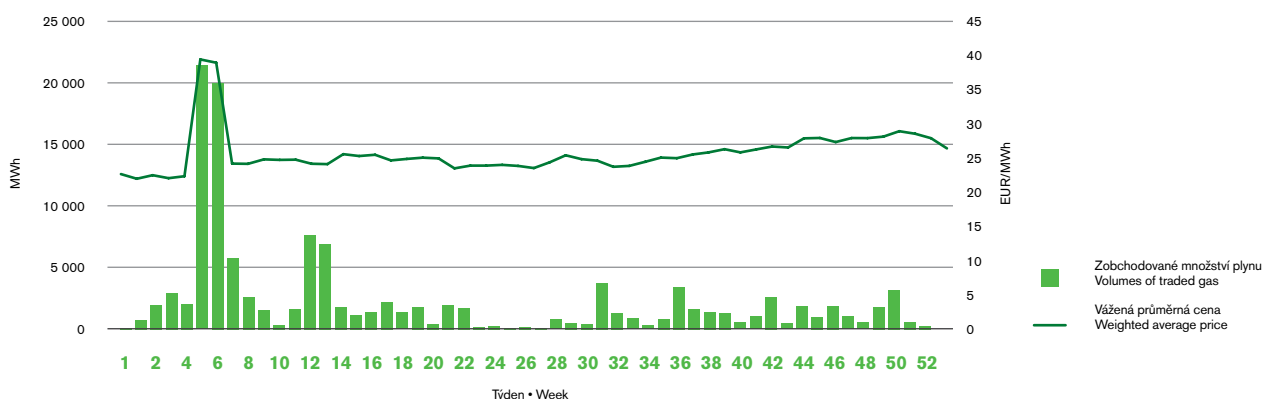
Minimální obchodované množství je 0,1 MWh, maximální 99 999,9 MWh, minimální cena nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup činí 0,01 EUR/MWh, maximální cena nabídky 4 000 EUR/MWh. Množství elektřiny se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

Na vnitrodenním trhu s plynem bylo zobchodováno v průběhu roku 2012 celkem 119 GWh plynu za celkem 3,486 mil. EUR. V porovnání s rokem 2011 (188 GWh) se jedná o meziroční pokles zobchodovaného množství plynu. Průměrná cena obchodovaného plynu na vnitrodenním trhu v roce 2012 činila 29,30 EUR/MWh. Množství zobchodovaného plynu a průběh průměrné ceny je zobrazen na obrázku 61.

The execution of transactions is based on the principle of automatic matching of submitted orders according to the price and the time identifier of the order submission. This principle is similar to that applied on the electricity block market.

The minimum traded volume is 0.1 MWh, the maximum volume is 99,999.9 MWh, the minimum price of an offer to supply/sell and a bid to consume/buy is EUR 0.01 per MWh, and the maximum price of the sale bid is EUR 4,000 per MWh. The volume of gas is specified in MWh, with one decimal place.

In 2012, a total of 119 GWh was traded on the intra-day gas market in the amount of EUR 3.486 million. Compared to the 2011 figure of 188 GWh, the volume of traded gas fell. The average price of gas traded on the intra-day market in 2012 amounted to EUR 29.30/MWh. Figure 61 documents volumes of traded gas and average prices.

OBRÁZEK 61: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉHO PLYNU A PRŮBĚH PRŮMĚRNÉ CENY
NA VNITRODENNÍM TRHU S PLYNEM PO JEDNOTLIVÝCH TÝDNECH ROKU 2012FIGURE 61: VOLUMES OF TRADED GAS AND AVERAGE PRICES ON THE INTRA-DAY GAS MARKET
IN SPECIFIC WEEKS OF 2012

ÚČASTNÍCI KRÁTKODOBÉHO TRHU S ELEKTŘINOU A PLYNEM

Krátkodobý trh s elektřinou

Pokračující vývoj českého trhu s elektřinou s sebou přináší nové obchodní příležitosti, které jsou lákavé pro stále větší počet účastníků. V průběhu roku 2012 vstoupilo na trh 18 nových účastníků, z toho 6 zahraničních. Na druhou stranu ukončili v roce 2012 působnost na krátkodobém trhu s elektřinou 4 účastníci. K 31. 12. 2012 tak měl krátkodobý trh s elektřinou 98 účastníků trhu.

Na obrázku 62 je zobrazen vývoj počtu účastníků krátkodobého trhu s elektřinou v jednotlivých letech.

PARTICIPANTS IN SHORT-TERM ELECTRICITY AND GAS MARKETS

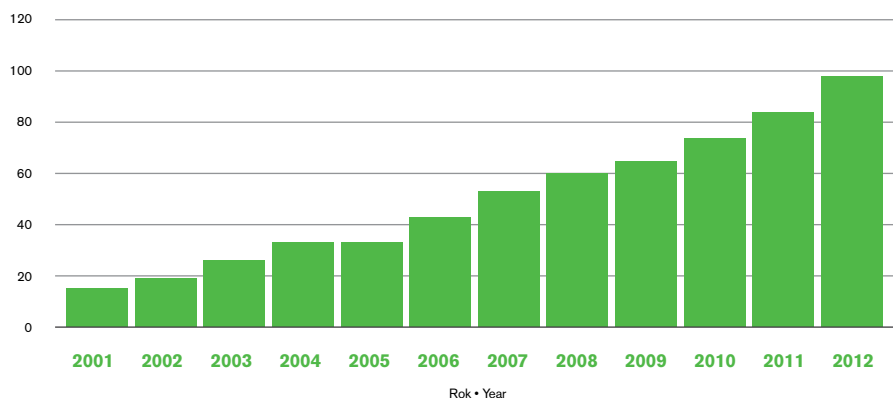
Short-term electricity market

The development of the Czech electricity market provides new business opportunities that attract an increasing number of participants. In 2012 the electricity market acquired 18 new participants, of which 6 were foreign entities. Conversely, 4 participants terminated their activity on the market. In all, the short-term electricity market 98 participants at 31 December 2012.

Figure 62 shows the number of registered market participants in the short-term electricity market in specific years.

OBRÁZEK 62: POČET ÚČASTNÍKŮ KRÁTKODOBÉHO TRHU S ELEKTŘINOU V LETECH 2001–2012

FIGURE 62: NUMBERS OF SHORT-TERM ELECTRICITY MARKET PARTICIPANTS IN 2001–2012

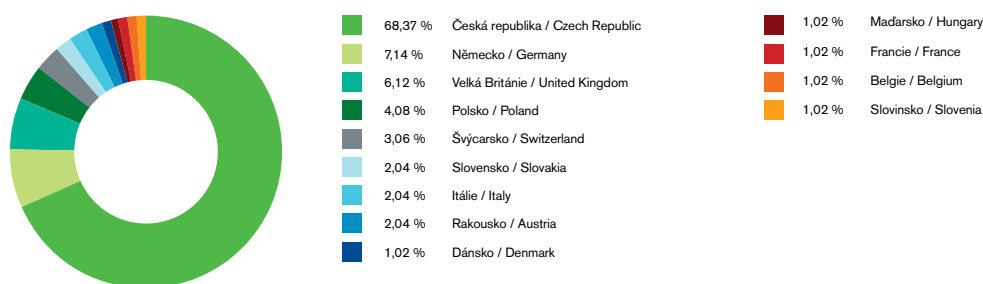
Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem Organized Short-Term Electricity and Gas Markets

Krátkodobý trh s elektřinou organizovaný společností OTE se stal významnou obchodní platformou i pro zahraniční účastníky. Obrázek 63 prezentuje procentuální zastoupení českých a zahraničních účastníků krátkodobého trhu s elektřinou k 31. 12. 2012 dle jednotlivých zemí.

The short-term electricity market organized by OTE has become an important trade platform for foreign entities as well. Figure 63 illustrates the proportion (in %) of Czech and foreign participants in the short-term electricity market at 31 December 2012 grouped by country.

OBRÁZEK 63: PROCENTUÁLNÍ ZASTOUPENÍ ÚČASTNÍKŮ KRÁTKODOBÉHO TRHU S ELEKTŘINOU DLE JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

FIGURE 63: SHARES OF PARTICIPANTS IN THE SHORT-TERM ELECTRICITY MARKET BY COUNTRY

ÚČASTNÍCI VYROVNÁVACÍHO TRHU S REGULAČNÍ ENERGIÍ

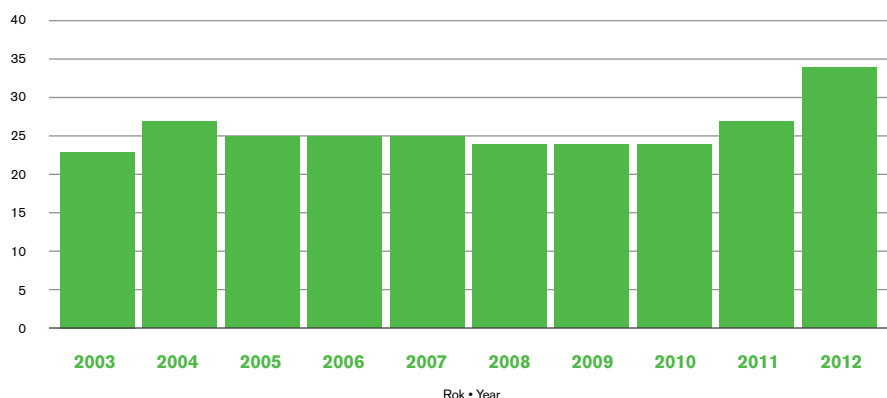
Snaha účastníků trhu minimalizovat své odchylky a naplno využít možností, které liberalizovaný trh s elektřinou přináší, vyvolává rostoucí zájem účastníků o vyrovnávací trh s regulační energií. V roce 2012 se zvýšil počet účastníků, přistupujících na vyrovnávací trh, o 6 nových účastníků, z toho 2 zahraniční. K 31. 12. 2012 působilo na vyrovnávacím trhu celkem 33 účastníků. Na obrázku 64 je zobrazen vývoj počtu účastníků krátkodobého trhu s elektřinou v jednotlivých letech.

PARTICIPANTS IN THE BALANCING MARKET WITH REGULATING ENERGY

The market participants' efforts to minimize their imbalances and fully utilize the opportunities provided by the liberalized electricity market have resulted in growing numbers of participants in the balancing market with regulating energy. In 2012, 6 new participants registered on the balancing market, of which 2 were foreign entities. A total of 33 participants were registered on the balancing market at 31 December 2012. Figure 64 shows the number of new registrations of market participants in the balancing market in specific years.

OBRÁZEK 64: POČET ÚČASTNÍKŮ VYROVNÁVACÍHO TRHU S REGULAČNÍ ENERGIÍ V LETECH 2003–2012

FIGURE 64: NUMBERS OF MARKET PARTICIPANTS OF BMR IN 2003–2012

Na vyrovnávacím trhu s regulační energií jsou aktivní především účastníci z České republiky, postupně však o tento trh začínají projevovat zájem i zahraniční účastníci např. z Dánska, Slovenska, Švýcarska a Německa.

ÚČASTNÍCI KRÁTKODOBÉHO TRHU S PLYNEM

Rostoucí počet účastníků se projevuje nejen na trhu s elektřinou, ale také na trhu s plynem. Provázanost těchto komodit vede účastníky k rozšiřování jejich obchodních aktivit na obou trzích. V průběhu roku 2012 přistoupilo na krátkodobý trh s plynem 15 nových účastníků, z toho 7 zahraničních. Na trhu s plynem, organizovaném OTE, působilo k 31. 12. 2012 celkem 55 účastníků. V roce 2012 však působnost na krátkodobém trhu s plynem ukončili 3 účastníci.

Na obrázku 65 je zobrazen vývoj počtu účastníků krátkodobého trhu s plynem v jednotlivých letech.

Although participants from the Czech Republic are most active on the balancing market with regulating energy, the market has increasingly attracted also foreign participants (e.g. from Denmark, Slovakia, Switzerland and Germany).

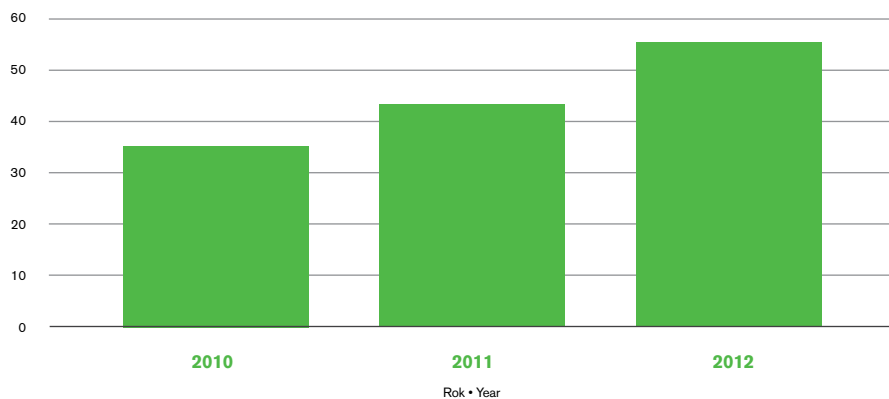
PARTICIPANTS IN THE SHORT-TERM GAS MARKET

In conjunction with the trend in the electricity market, the gas market has also seen growing numbers of participants. Close ties between the two commodities motivates both markets' participants to expand their business operations. In 2012 the gas market acquired 14 new participants, of which 7 were foreign entities. A total of 55 participants were registered on the gas market organized by OTE at 31 December 2012; 3 participants terminated their activity on the short-term gas market.

Figure 65 shows the number of market participants in the short-term gas market in specific years.

OBRÁZEK 65: POČET ÚČASTNÍKŮ KRÁTKODOBÉHO TRHU S PLYNEM V LETECH 2010–2012

FIGURE 65: NUMBERS OF SHORT-TERM GAS MARKET PARTICIPANTS IN 2010–2012

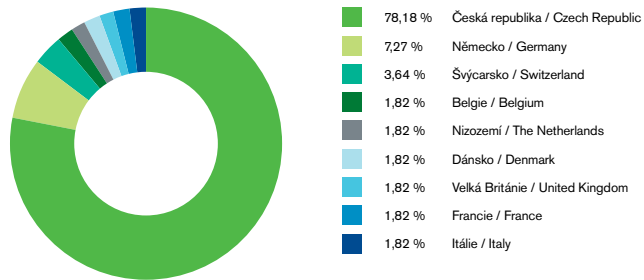

Krátkodobý trh s plynem se stává čím dál atraktivnějším i pro zahraniční účastníky, kteří zde mohou realizovat své obchodní záměry. Obrázek 66 prezentuje procentuální zastoupení českých a zahraničních účastníků krátkodobého trhu s plynem k 31. 12. 2012 dle jednotlivých zemí.

The short-term gas market organized by OTE has become increasingly attractive for foreign entities that can execute their transactions there. Figure 66 illustrates the proportion (in %) of Czech and foreign participants in the short-term gas market at 31 December 2012 grouped by country.

OBRÁZEK 66: PROCENTUÁLNÍ ZASTOUPENÍ ÚČASTNÍKŮ KRÁTKODOBÉHO TRHU S PLYNEM DLE JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ

FIGURE 66: SHARES OF PARTICIPANTS IN THE SHORT-TERM GAS MARKET BY COUNTRY

Provoz rejstříku obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

Operation of the Registry for Greenhouse Gas Emission Allowance Trading

Rejstřík obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů je dostupný z veřejné stránky rejstříku <https://www.povolenky.cz>. Za účelem plnění povinností uzavírá operátor trhu, jakožto správce rejstříku, smluvní vztahy s provozovateli zařízení emitujících CO₂ a s obchodníky. Na tomto základě je umožněn vstup jednotlivým subjektům.

K 31. 12. 2012 existovalo v rejstříku:

- 367 účtů provozovatelů zařízení,
- 68 osobních vkladových účtů,
- 16 obchodních účtů a
- 4 účty provozovatelů letadel.

Osobní vkladové a obchodní účty jsou v rejstříku primárně určeny osobám (právníkům nebo fyzickým), které nejsou provozovateli zařízení a nespádají povinně do evropského systému obchodování (EU ETS), ale mají rovněž zájem se zapojit do obchodování s emisními jednotkami.

Účet v rejstříku mělo ke konci roku 2012 otevřeno celkem 289 subjektů. Řada subjektů má v rejstříku více než jeden účet.

HLAVNÍ UDÁLOSTI ROKU 2012

Termín	Událost
3. ledna	Distribuce výpisů z účtů za rok 2011 pro všechny držitele účtů.
12. ledna	V součinnosti s ERÚ zveřejněna průměrná cena emisní povolenky za rok 2011 ve výši 325,79 Kč pro účely regulace cen tepelné energie.
30. ledna	Částečně spuštěn jednotný Rejstřík Unie. Jeho zpřístupnění provozovatelům letadel bylo prvním krokem plánovaného přechodu národních rejstříků do Rejstříku Unie.
21. února	Provedena alokace povolenek pro rok 2012 provozovatelům zařízení. Závěrečná cena EUA na burze BlueNext byla tento den 8,98 €/EUA.

The Greenhouse Gas Emission Allowance Registry can be accessed from the public website <https://www.povolenky.cz>. The Market Operator in its role of Registry administrator makes contractual arrangements with operators of installations producing CO₂ and allowance traders and facilitates their access to the Registry.

As at 31 December 2012, the Registry comprised:

- 367 installation operator holding accounts
- 68 personal holding accounts
- 16 trading accounts, and
- 4 aircraft operator holding accounts.

Personal holding accounts in the Registry are primarily designed for persons (legal and natural) that do not operate installations and are not subject to the mandatory European Trading System (EU ETS), but want to get engaged in emission allowance trading.

At the end of 2012, a total of 289 entities held an account in the Registry. A number of entities held more than one account.

KEY EVENTS IN 2012

Date	Event
3 January	Distribution of 2011 account statements to all account holders.
12 January	In cooperation with the ERO, the average price of an emission allowance for 2011 in the amount of CZK 325.79 is published for the purposes of thermal energy price regulation.
30 January	Partial operation of the Union Registry is launched. Making it accessible for aircraft operators was the first step of the scheduled transition of national registries to the Union Registry.
21 February	Allowances for 2012 are allocated to installation operators. The closing price of EUA on the BlueNext exchange was EUR 8.98/EUA on this day.

- 15. května** Zveřejněna Zpráva o hodnocení provozovatelů zařízení ve vztahu ke splnění na úrovni EU v souladu s přílohou XVI., odstavec 4., Nařízení Komise (ES) č. 2216/2004 ve znění pozdějších předpisů. Celková suma verifikovaných emisí za rok 2011 je 74 187 036 tun CO₂.
- 20. června** Přechod národního rejstříku do jednotného Rejstříku Unie.
- 30. prosince** Pro zvládnutí řádného ročního reportování podle SEF (*Standard Electronic Format*) systém ITL nastavil v období od 30. prosince 2012, 20:00, do 1. ledna 2013, 9:00, všechny rejstříky do stavu „stop transactions”.
V tomtéž období byly pozastaveny všechny transakce také v Rejstříku Unie.

PŘECHOD NÁRODNÍHO REJSTŘÍKU DO JEDNOTNÉHO REJSTŘÍKU UNIE

Rok 2012 byl z pohledu provozu národního rejstříku významný zejména přechodem do jednotného Rejstříku Unie.

Samotný přechod na Rejstřík Unie, který byl již od ledna otevřen pro provozovatele letadel, proběhl v několika krocích v období od 14. května 2012, kdy bylo omezeno užívání národních rejstříků, do 20. června, kdy byl Rejstřík Unie plně aktivován a obsahoval také účty provozovatelů zařízení a osobní vkladové účty. Tyto účty byly přeneseny z původních národních rejstříků.

TRANSAKCE PROVÁDĚNÉ V REJSTŘÍKU

V roce 2012 se v rejstříku uskutečnilo 1 393 transakcí, při nichž změnilo účet celkem 153 731 091 jednotek. Do statistiky jsou zahrnuty veškeré transakce s:

- Evropskými povolenkami a
- Kjótskými jednotkami (CER, ERU nebo AAU).

Správce rejstříku není schopen rozlišit, zda se jedná o transakci obchodní, či zda byla iniciována z jiného než obchodního podnětu. Proto následující grafy nezobrazují čistě vývoj obchodování s emisními jednotkami, ale zahrnují veškeré transakce s emisními jednotkami v rejstříku.

Rozložení počtu transakcí a objemů převedených jednotek uvádí následující tabulka a obrázky.

- 15 May** The Report on the Evaluation of Installation Operators in Relation to Compliance at the EU Level pursuant to Annex XVI, para. 4, of Commission Regulation (EC) No. 2216/2004, as amended, is published.
The total amount of verified emissions for 2011 is 74,187,036 tonnes of CO₂.
- 20 June** Transition of the national registry to the Union Registry.
- 30 December** To complete regular annual reporting under SEF (*Standard Electronic Format*), the International Transaction Log (ITL) system set all registries in the “Stop Transactions” mode for the period from 30 December 2012 20:00 to 1 January 2013 9:00. All transactions in the Union Registry were also suspended in the same period.

TRANSITION OF THE NATIONAL REGISTRY TO THE UNION REGISTRY

In terms of the national registry operation, 2012 was a significant year, in particular due to its transition to the Union Registry.

The transition to the Union Registry, which opened for aircraft operators as of January, was carried out in several stages, starting 14 May 2012 when the use of national registries was limited, and ending on 20 June when the Union Registry became fully functional, comprising also installation operator and personal holding accounts that had been transferred from the national registries.

TRANSACTIONS EXECUTED IN THE REGISTRY

In 2012, a total of 1,393 transactions were executed in the Registry resulting in the transfer of 153,731,091 emission units to other accounts. The statistics comprise all types of transactions as follows:

- European Union allowances (EUA), and
- Kyoto units (CER, ERU or AAU).

The Registry Administrator cannot distinguish whether a transaction is commercial or whether it was initiated for another purpose.

The following charts therefore do not show trends concerning solely emission unit trading, but they include all transactions with emission units in the Registry.

The table and figures below illustrate the distribution of numbers of transactions and volumes of transferred units.

Provoz rejstříku obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů
Operation of the Registry for Greenhouse Gas Emission Allowance Trading

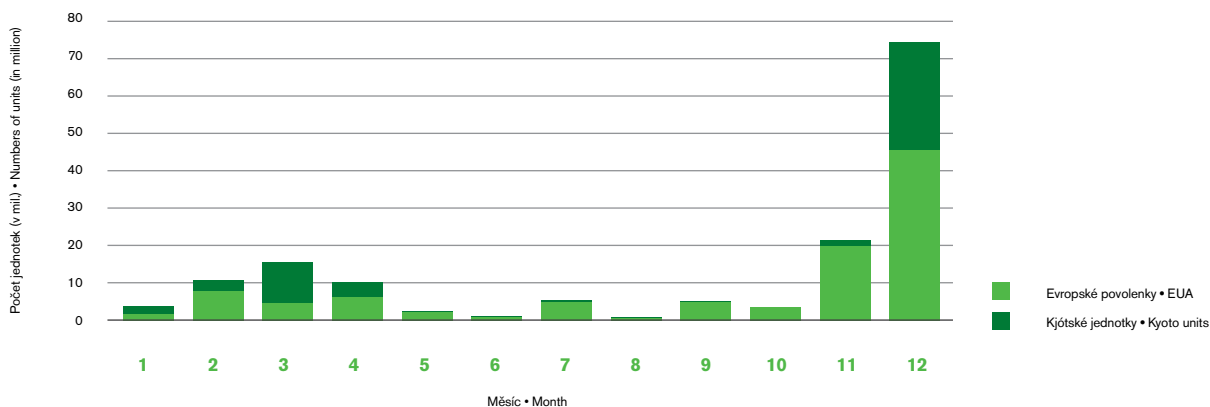
TABULKA 9: ROZLOŽENÍ POČTU TRANSAKČÍ A OBJEMŮ PODLE TYPU JEDNOTEK

TABLE 9: DISTRIBUTION OF NUMBERS OF TRANSACTIONS AND UNIT VOLUMES ACCORDING TO UNIT TYPE

Typ jednotky • Type of unit	Objemy jednotek • Volumes of units	%	Počty transakcí • Numbers of units	%
Evropské povolenky • EUA	103 302 697	67 %	772	55 %
Kjótské jednotky • Kyoto units	50 428 394	33 %	621	45 %
Suma • Total	153 731 091	100 %	1 393	100 %

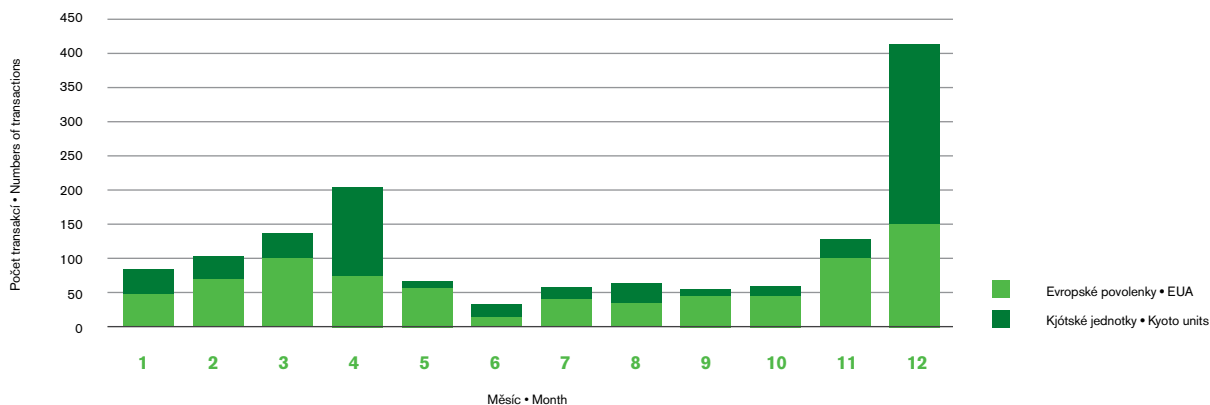
OBRÁZEK 67: OBJEMY PŘEVÁDĚNÝCH JEDNOTEK V ROCE 2012

FIGURE 67: VOLUMES OF TRANSFERRED UNITS IN 2012

OBRÁZEK 68: POČTY TRANSAKČÍ V ROCE 2012

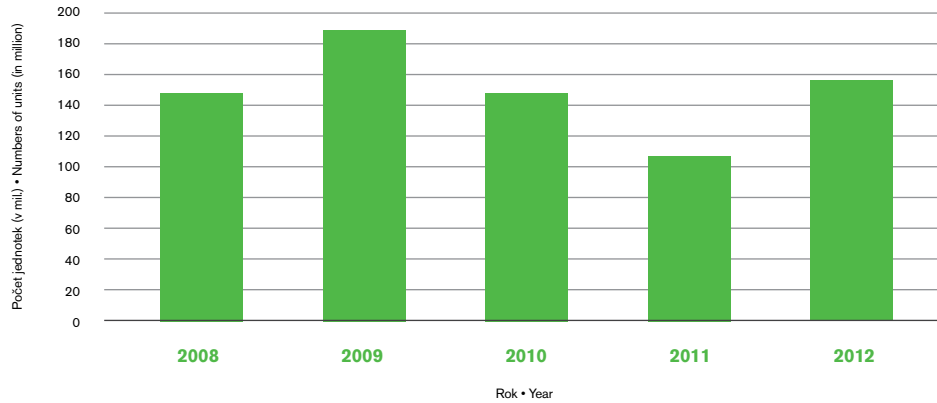
FIGURE 68: NUMBERS OF TRANSACTIONS IN 2012

Provoz rejstříku obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů
Operation of the Registry for Greenhouse Gas Emission Allowance Trading

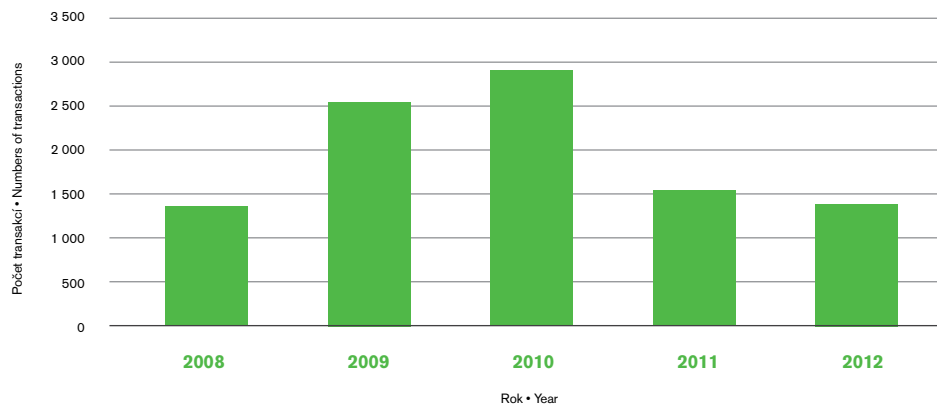
OBRÁZEK 69: VÝVOJ OBJEMU PŘEVÁDĚNÝCH JEDNOTEK V REJSTRÍKU V LETECH 2008–2012

FIGURE 69: TREND IN VOLUMES OF TRANSFERRED UNITS IN THE REGISTRY IN 2008–2012

OBRÁZEK 70: VÝVOJ POČTU TRANSAKČÍ V REJSTRÍKU V LETECH 2008–2012

FIGURE 70: TREND IN NUMBERS OF TRANSACTIONS IN THE REGISTRY IN 2008–2012

CENY EMISNÍCH POVOLENEK V ROCE 2012

Ceny povolenky (EUA) na spotovém trhu European Energy Exchange (EEX) oscilovaly v roce 2012 kolem ceny 7 € za povolenku. Svého maxima 9,31 € dosáhla cena povolenky na tomto trhu 27. února 2012 a minima 5,71 € dne 4. prosince 2012.

Vývoj ceny povolenky na spotovém trhu EEX v roce 2012 můžete sledovat na následujícím obrázku.

PRICES OF ALLOWANCES IN 2012

In 2012, prices of European Union Allowances (EUA) on the European Energy Exchange (EEX) spot market oscillated around EUR 7 per unit. The maximum price per EUA amounted to EUR 9.31 on 27 February 2012, and the minimum price amounted on EUR 5.71 on 4 December 2012.

The figure below shows the trend in allowance prices on the EEX spot market in 2012.

OBRÁZEK 71: VÝVOJ CENY EUA NA SPOTOVÉM TRHU EEX V ROCE 2012**FIGURE 71: TREND IN EUA PRICES ON THE EEX SPORT MARKET IN 2012**

Risk management

Risk Management

DEFINICE FINANČNÍCH RIZIK

Povinnosti operátora trhu definované energetickým zákonem, zejména vyhodnocování, zúčtování a vypořádávání odchylek a funkce organizátora krátkodobého trhu, přináší i zodpovědnost zajistit finanční vypořádání závazků a pohledávek jednotlivých účastníků na trhu s elektřinou a plynem, které jim, v souvislosti s vyhodnocením odchylek a s obchodováním na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu, vznikly. Operátor trhu vstupuje do finančního vypořádání jako jediná kreditní protistrana registrovaných účastníků trhu (RÚT); veškeré závazky jednotlivých účastníků trhu jsou tak zúčtovány jako závazky vůči operátorovi trhu a všechny jejich pohledávky jdou na jeho vrub. Tímto nastavením operátor trhu přebírá odpovědnost za řádnou a včasnou úhradu všech pohledávek RÚT. Na tomto základě je možné definovat hlavní finanční rizika operátora trhu jako riziko nedostatečné likvidity a riziko ztráty z neuhrazených pohledávek za RÚT. Na základě této identifikace pak vyplývají dva základní cíle metodiky RM OTE (Risk Management společnosti OTE). Tím je vytvoření dostatečné likvidní rezervy zabezpečující peněžní prostředky na vypořádacích účtech operátora trhu pro případy neuhrazení závazku některého z RÚT v řádných termínech (riziko nedostatečné likvidity) a dále kontrola a řízení otevřené kreditní pozice ve smyslu zajištění budoucích pohledávek operátora trhu za RÚT (riziko ztráty z trvalé platební neschopnosti RÚT). Metodiky řízení obou těchto hlavních finančních rizik jsou postaveny na čtyřech základních principech¹²:

- princip vyrovnané bilance,
- princip 100% zajištění současných a možných budoucích závazků SZ s možností poskytnutí úlevy na základě bonity SZ,
- princip jednotného postupu pro všechny SZ,
- princip řízení finančních rizik prostřednictvím CS OTE.

Princip vyrovnané bilance

Celý systém i statut operátora trhu jsou postaveny na vyrovnaných příjmových a výdajových peněžních tocích, přičemž v praxi je tento princip podpořen posunutím (zpožděním) vypořádání debetních plateb operátora trhu oproti kreditním. Operátor trhu tak nejdříve inkasuje své pohledávky, zkompletuje objem peněz, a následně jej s několikadenním zpožděním přerozdělí formou úhrady svých závazků vůči SZ a poskytovatelům RE.

DEFINITION OF FINANCIAL RISKS

The obligations of the Market Operator as defined by the Energy Act, in particular evaluation and settlement of imbalances and the functions of the short-term market organizer, entail responsibility for ensuring the financial settlement of liabilities and receivables of electricity and gas market participants, arising in connection with imbalance evaluation and trading on the short-term markets organized by the Market Operator. The Market Operator participates in the financial settlement as the only credit counter-party to registered market participants (RMPs); as a result, all their liabilities are settled as payables to the Market Operator and all their receivables are debited to the Market Operator. In these arrangements the Market Operator assumes responsibility for proper and timely payments of all RMP's receivables. Subsequently, two key financial risks of the Market Operator comprise the risk of insufficient liquidity and the risk of losses arising from unsettled receivables from RMPs. The two identified risks govern two primary targets of OTE's risk management (RM OTE): the creation of a sufficient liquidity reserve securing funds in the Market Operator's settlement accounts if necessary due to some of the RMP's failure to settle liabilities in due time (insufficient liquidity risk), and the review and management of an opened credit position in terms of securing the Market Operator's future receivables from RMPs (risk of losses arising from RMP's permanent insolvency). The methodology of managing the two key financial risks is based on four basic principles¹²:

- principle of balanced accounts,
- principle of 100% hedging of BRP's current and future liabilities with the option to grant a FS relief based on BRP's favourable record,
- principle of equal treatment of all BRPs,
- principle of financial risk management by CS OTE.

Principle of balanced accounts

The whole system and the status of the Market Operator are based on balanced income and expense cash flows. In practice this principle is supported by delaying the settlement of debit payments of the Market Operator vs. credit payments. The Market Operator first collects its receivables, consolidates the volume of funds and, subsequently, redistributes them in the form of settlement of its payables to BRP and RE providers with a delay of several days.

¹² Podrobný popis jednotlivých principů řízení rizik na straně operátora trhu je uveden na webových stránkách: www.ote-cr.cz

¹² A detailed description of specific rules of risk management by the Market Operator is posted on <http://www.ote-cr.cz>.

Princip 100% zajištění závazků

Tento princip znamená, že veškerá teoretická riziková expozice, která může SZ vzniknout, je kryta nástroji řízení kreditního rizika tak, aby operátor trhu mohl, v případě jakýchkoliv i neočekávaných problémů na straně SZ, splnit své povinnosti vůči ostatním SZ a vůči provozovateli přenosové/přepravní soustavy. Subjektům s vynikající finanční bonitou může být poskytována sleva z finančního zajištění (FZ).

Princip jednotného postupu pro všechny SZ

Metodika RM OTE je zejména v oblasti řízení kreditního rizika postavena na principu stejného přístupu ke všem SZ, přičemž kreditní riziko každého subjektu zúčtování je řízeno individuálně. Důvodem pro tento přístup je snaha snížit co nejvíce riziko, že by operátor trhu musel krýt ztrátu ze svých vlastních zdrojů.

Pro krátkodobé nebo i trvalé snížení kreditního rizika SZ je možné ze strany SZ využít institutu převedení odpovědnosti za odchylku za odběrné místo mezi subjekty zúčtování, případně převedení celkové odchylky na jiný subjekt zúčtování.

Princip řízení finančních rizik prostřednictvím CS OTE

Touto cestou chce operátor trhu dosáhnout především minimalizace rizika ze selhání lidského faktoru jak na straně SZ, tak ve vlastních řadách. Tento systém umožňuje automaticky stanovovat a zajišťovat aktuální riziko všech SZ stejně, a to tak, aby bylo možné ze strany SZ optimalizovat výši svého FZ, resp. náklady s tím spojené. Kontrola dostatečnosti výše FZ v CS OTE a přepočty aktuálního zůstatku FZ probíhá při každé události, která ovlivňuje výši tohoto zůstatku a v daných časových intervalech. Pokud by byl zůstatek záporný, automaticky dojde ke znemožnění registrace dalších obchodů příslušného SZ, které by jinak vedly k dalšímu čerpání nyní již záporného zůstatku, případně ke krácení registrovaných obchodů (trh s plynem) nebo k dalším opatřením snižujícím riziko na straně operátora trhu. V průběhu obchodování lze velikost FZ optimalizovat, například podle sezonních změn v objemech obchodování, ale vždy tak, aby byly zajištěné všechny již vzniklé nebo na základě registrací očekávané budoucí závazky. K přepočtu výše aktuálního zůstatku FZ dochází i v případě vzniku závazku ze strany OTE, a to tak, že dochází k navýšení celkového obchodního limitu SZ o tento závazek.

Principle of 100% liability hedging

This principle means that any theoretical risk exposure that may arise for a BRP is covered by instruments of credit risk management so that in the event of any expected or unexpected problems on the part of the BRP the Market Operator can meet its obligations toward the other BRPs and the transmission system operators. Balance responsible parties with an excellent financial standing may receive a financial security relief.

Principle of equal treatment for all balance responsible parties

The RM OTE methodology, specifically in the area of credit risk management, is based on the principle of equal treatment of all balance responsible parties, whereby credit risk of each balance responsible party is managed separately. The reason for this approach is an effort to minimize the risk that the Market Operator would have to cover the loss from its own resources.

To mitigate any credit risk in the short term or permanently, BRPs may choose to transfer imbalance responsibility for a point of delivery between balance responsible parties, or to transfer total imbalance responsibility to another balance responsible party.

Principle of financial risk management by CS OTE

The Market Operator primarily aims to minimize risks arising from a human error both on the part of balance responsible parties and its own staff. This system allows for automatic determining and hedging of current risks equally for all BRPs in a way that BRPs could optimize the amounts of their financial security and related costs. The sufficiency of the financial security is verified in CS OTE and the current financial security balance is adjusted for each event that might affect the security balance, and in the specific time intervals. If the balance is negative, registration of any other transaction of the respective balance responsible party is automatically invalidated to prevent any other drawdown of the already negative balance, or registered transactions (on the gas market) are reduced, or other measures are implemented to mitigate the Market Operator's risk. The amount of financial security can be optimized in the course of trading, for example according to seasonal changes in trading volumes, but always in such a way so as to hedge all current or future liabilities anticipated on the basis of submitted registrations. The available financial security is adjusted also in the event OTE's liability arises, where the respective BRP's trading limit is increased by the amount of this liability.

ŘÍZENÍ KREDITNÍHO RIZIKA

Aktuální kreditní riziko operátora trhu lze definovat jako sumu očekávaných, nebo již vzniklých a doposud neuhrazených závazků SZ vůči operátorovi trhu. To vzniká pouze z položek, ve kterých může vzniknout operátorovi trhu pohledávka, tj. z položek nebo typů obchodů finančně zúčtovaných prostřednictvím OTE. Naopak registrované domácí i zahraniční dvoustranné smlouvy nejsou finančně vypořádávané prostřednictvím operátora trhu, ale pouze se registrují technické hodnoty pro účel vypořádání odchylek. Tyto obchody tak samy o sobě nejsou finančně zajišťovány, ale je využívána informace o těchto kontraktech pro zajištění rizika z vypořádání odchylek.

Celková riziková expozice (nebo taky kreditní riziko operátora trhu) je tvořena následujícími dílčími rizikovými expozicemi:

- riziková expozice za odchylky pro elektřinu a plyn,
- riziková expozice za krátkodobý trh s elektřinou a plynem,
- riziková expozice za mimotoleranční odchylky a od ledna 2012 i za trh s nevyužitou tolerancí pro plyn,
- riziková expozice za pevné ceny za činnosti OTE.

Riziková expozice za odchylky pro elektřinu a plyn

Způsob stanovení rizikové expozice za odchylky pro elektřinu byl v červenci roku 2011 zcela změněn tak, aby se co nejvíce přiblížil plynárenství.

Rizikovou expozicí za odchylky na trhu s elektřinou se rozumí aktuální nevyrovnaná obchodní pozice, stanovená na základě registrovaných platných smluvních hodnot a odhadovaných hodnot spotřeby odběrných míst zákazníků a výroby zdrojů. Operátor trhu stanovuje pro každou hodinu dodávky zvlášť rizikovou expozici za kladnou odchylku a rizikovou expozici za zápornou odchylku, přičemž pro ocenění rizikové expozice za kladnou odchylku použije operátor trhu tzv. Parametrickou cenu kladné odchylky a pro ocenění rizikové expozice za zápornou odchylku a použije operátor trhu Parametrickou cenu záporné odchylky a větší z obou oceněných rizikových expozic (větší z obou částek) v každé hodině je v daný okamžik použita pro blokaci obchodního limitu. Obě parametrické ceny se stanovují z historických cen odchylek.

Po vyhodnocení odchylek dochází k nahrazení této pozice skutečným závazkem/pohledávkou SZ. Splacení závazku za odchylky znamená úplné uvolnění blokované části finančního zajištění.

CREDIT RISK MANAGEMENT

The current credit risk of the Market Operator can be defined as a sum of expected, or already arisen and unsettled liabilities of a balance responsible party to the Market Operator. The risk pertains only to items from which liabilities to the Market Operator may arise, i.e. from items or types of transactions that are financially settled through OTE. Conversely, registered intra-state and foreign bilateral contracts are not financially settled through the Market Operator; merely their technical values are registered for the purpose of settlement of imbalances. As a result, these transactions are not financially secured, but information about these contracts is used for hedging risks arising from settlement of imbalances.

Total risk exposure (or the Market Operator's credit risk) is comprised of the following partial risk exposures:

- risk exposure arising from electricity and gas imbalances,
- risk exposure arising from the short-term electricity and gas markets,
- risk exposure arising from off-tolerance imbalances and, as of January 2012, from the unused tolerance gas market,
- risk exposure arising from fixed prices charged for OTE's operations.

Risk exposure arising from electricity and gas imbalances

The method of determining risk exposure arising from electricity imbalances was overhauled in July 2011 to bring it closer to the gas sector.

Risk exposure arising from imbalances on the electricity market means the current unbalanced trading position determined on the basis of registered valid contractual values and estimated values of consumption at customer-type points of delivery and source generation. The Market Operator determines for each supply hour risk exposure arising from a positive imbalance and risk exposure arising from a negative imbalance, respectively. To assess risk exposure for a positive imbalance, the Market Operator uses the parametric price of positive imbalance, and to assess risk exposure for a negative imbalance the Market Operator uses the parametric price of negative imbalance. The larger of the two assessed exposures (larger of the two amounts) at each hour is used to block the trading limit at any given time. Both parametric prices are determined from historical prices of imbalances.

After the evaluation of imbalances this position is replaced with the actual liability/receivable of the balance responsible party. Settlement of the liability arising from imbalances results in complete release of the blocked part of financial security.

Rizikovou expozicí za odchylky na trhu s plynem se rozumí riziková expozice za dodávku vyrovnávacího (bilančního) plynu, kterou místo subjektu zúčtování dodává do soustavy provozovatel přepravní soustavy, přičemž operátor trhu je jedinou protistranou vůči provozovateli přepravní soustavy a současně centrální protistranou pro zúčtování odchylek vůči SZ. Riziková expozice za plyn na odchylky vychází z principu trhu s plynem, kdy odchylka, kterou SZ způsobí, může být vyrovnána buď naturálně, tedy plynem ve dni D+2, anebo finančně za cenu vyrovnávacího plynu. Princip stanovení rizikové expozice vychází z rozdílu, který může vzniknout za část závazku dodat plyn do plynárenské soustavy a za část odebrat plyn z plynárenské soustavy.

Riziková expozice za část dodávky plynu je množství plynu, které subjekt zúčtování prodává bilaterálně na virtuálním prodejním bodě (VPB) a na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu, přičemž do této rizikové expozice vstupuje nejen zobchodované množství na krátkodobých trzích, ale i registrovaný prodejní pokyn.

Riziková expozice za část odběru plynu je výše nominovaného množství plynu na výstupních bodech přepravní soustavy – hraničních předávacích stanicích (HPS) a zásobnicích plynu (ZP), na výstupních bodech distribuční soustavy – přeshraničních plynovodech (PPL), množství plynu nominované na VPB k vyrovnání záporné odchylky a odhadovaná spotřeba odběrných míst zákazníků. Riziková expozice se snižuje o množství plynu, které subjekt zúčtování nakupuje na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu (pouze již zobchodované množství) a bilaterálně na VPB, včetně množství plynu nominovaného na VPB k vyrovnání kladné odchylky.

Riziková expozice za organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem

V případě zajištění finančního vypořádání blokového, denního a vnitrodenního trhu s elektřinou a plynem je nutné z hlediska komodity zajišťovat pouze pokyny, které znamenají závazek SZ vůči OTE – typicky např. nákup elektřiny nebo plynu. Vzhledem ke skutečnosti, že na denním a vnitrodenním trhu je možné obchodovat za záporné ceny, zajišťují se i prodejní pokyny se zápornou cenou. V okamžiku registrace takového pokynu je na denním a vnitrodenním trhu blokován obchodní limit ve výši součinu poptávaného množství a uvedené ceny, v pokynu navýšené o DPH. V případě využití více bloků v pokynu na denní trh se blokována částka počítá jako největší možná částka daná kumulovaným množstvím bloků a jednotlivých limitních kladných cen navýšených o DPH u nákupních pokynů a kumulovaným množstvím bloků a jednotlivých limitních záporných cen navýšených o DPH u prodejních pokynů. Ve druhé fázi, tj. po sesouhlasení denního trhu a/nebo vzniku obchodu na blokovém či vnitrodenním trhu, respektive po agregaci obchodní hodiny na vnitrodenním

Risk exposure arising from imbalances on the gas market means risk exposure arising from delivery of balancing gas, which is supplied to the system by the transmission system operator instead of the balance responsible party, whereby the Market Operator is the sole counterparty to the transmission system operator and, at the same time, the central counterparty for settlement of imbalances with the BRP. Risk exposure arising from gas used for imbalances is based on the gas market principle where an imbalance caused by a BRP may be settled in kind, i.e. by supply of gas on D+2 day, or financially at the price of balancing gas. The mechanism of risk exposure assessment is based on the difference that may ensue between the part of the obligation to supply gas to the gas system and the part of the obligation to take gas from the gas system.

Risk exposure arising from the part of gas supply is the volume of gas that the balance responsible party sells bilaterally at the Virtual Trading Point (VTP) and on the short-term markets organized by the Market Operator; this risk exposure accounts not only for the traded volume on the short-term markets, but also for the registered sale bid.

Risk exposure arising from the part of gas offtake is the quantity of the nominated volume of gas at exit points of the transmission system, i.e. Border Deliver Stations (BDS) and Gas Storage (GS) facilities, at exit points of the distribution system, i.e. Cross-Border Gas Ducts (CGD), the volume of gas nominated at VTP for negative imbalance settlement, and the estimated consumption at customer-type points of delivery. The risk exposure is reduced by the quantity of gas purchased by the BRP on the short-term markets organized by the Market Operator (only the volume already traded) and bilaterally at VTP, including the volume of gas nominated at VTP for positive balance settlement.

Risk exposure arising from the organized short-term electricity and gas markets

In case of securing financial settlement of the block, day-ahead and intra-day electricity and gas markets, in respect of the traded commodity it is necessary to secure only bids that represent a liability of the balance responsible party to OTE – typically electricity or gas purchases. With regard to the option of trading at negative prices on the electricity day-ahead and intra-day markets, sale bids with negative prices are also secured. At the time of registration of such bid, the trading limit equalling the product of the demanded volume and the price quoted in the bid plus VAT is blocked on the day-ahead and intra-day markets. In the event of using more blocks in a bid submitted to the day-ahead market, the blocked amount is calculated as the highest possible amount of cumulated quantities of blocks and positive limit prices plus VAT for purchase bids, and cumulated quantities of blocks and negative limit prices plus VAT for sale bids. In the second phase, i.e. after matching the day-ahead market and/or executed trade on the block or intra-day markets, or after aggregation of the trading hour on the intra-day electricity market, the blocked amount is converted into

trhu s elektřinou, je výše blokace přepočtena na velikost součinu skutečně nakoupeného množství a výsledné kladné ceny navýšené o DPH, případně prodaného množství a sesouhlasené ceny, pokud je sesouhlasená cena záporná. Po tomto vyhodnocení CS OTE vygeneruje inkasní příkaz (na konci každého pracovního dne), po jehož zaplacení dojde k uvolnění příslušné blokované části obchodního limitu. Pokyny registrované na denní trh s elektřinou prostřednictvím systému PXE jsou zajišťovány na straně PXE a vypořádány také prostřednictvím jejího systému.

Vzhledem k tomu, že se na denním trhu s elektřinou a krátkodobých trzích s plynem obchoduje v měně EUR, ale systém utilizace finančního zajištění je v CZK, dochází k přepočtu rizikové expozice na CZK dle příslušného vypořádacího kurzu OTE.

V případě blokového trhu je systém navíc podpořen asynchronními kontrolami stavu FZ, které v závislosti na nedostatečnosti FZ v průběhu obchodování mohou anulovat nespárované objednávky na BT.

Riziková expozice za mimotoleranční odchylky (plynárenství)

Riziková expozice SZ za mimotoleranční odchylky se počítá z předběžných hodnot odchylky SZ a předběžné systémové odchylky. Mimotoleranční odchylka vzniká SZ pouze v případě, pokud směr jeho odchylky je stejný jako směr systémové odchylky a její výše přesahuje objem tolerancí SZ stanovených dle Pravidel trhu. Cena mimotoleranční odchylky je stanovena dle Cenového rozhodnutí ERÚ. Takto stanovená hodnota rizikové expozice se kumuluje postupně v průběhu měsíce. Po zveřejnění skutečných hodnot je riziková expozice přepočtena. Subjekt zúčtování má následně možnost zobchodovat mimotoleranční odchylku na trhu s nevyužitou tolerancí, a to jak na bilaterálním trhu, tak od ledna 2012 také na anonymním trhu organizovaném operátorem trhu. Teprve nezobchodovaný objem mimotolerančních odchylek je uhrazen příslušným SZ a blokování obchodního limitu je ukončeno v okamžiku zpracování bankovního výpisu dokladujícího uhrazení daného závazku.

Vzhledem k tomu, že obchody s nevyužitou tolerancí na anonymním trhu organizovaném operátorem trhu jsou vypořádány přes operátora trhu, je nutné pokyny, které mohou znamenat závazek SZ vůči operátorovi trhu, zajišťovat také. Obchodní limit SZ je blokován ve výši částky nákupního pokynu, která převyšuje mimotoleranční odchylku SZ pro daný plynárenský den, přičemž se částka nákupního pokynu počítá z poptávaného množství tolerancí a ceny navýšené o DPH.

the amount equalling the product of the actually purchased volume and the resulting positive price plus VAT or, in the event of a negative matched price, the sold volume and matched price. Following this evaluation, CS OTE generates a collection order (at the end of each business day); after the payment the respective blocked part of the trading limit is released. Bids registered on the day-ahead electricity market through the PXE system are secured by PXE and settled through the PXE system.

As trading on the day-ahead electricity market and short-term gas markets is executed in EUR, but the financial security utilization system is implemented in CZK, the risk exposure is adjusted for CZK in accordance with OTE's settlement exchange rate.

For the block market the system is additionally supported by asynchronous checks of FS balances; in the event the required FS balance is insufficient in the course of trading, non-matched orders on BM may be cancelled.

Risk exposure arising from off-tolerance imbalances (gas sector)

Risk exposure of balance responsible parties arising from off-tolerance imbalances is calculated from preliminary values of the BRP's imbalance and the preliminary system imbalance. An off-tolerance imbalance occurs for the BRP only in the event the direction of the BRP's imbalance is identical to the system imbalance direction and its volume exceeds the volume of the BRP's tolerance defined under the Market Rules. The price of the off-tolerance imbalance is set pursuant to the applicable ERO price decision. The calculated value of risk exposure is cumulated gradually in the course of the month. After publishing the real data, risk exposure is adjusted. Subsequently, the balance responsible party is allowed to trade any off-tolerance imbalances on the unused tolerance market, both on the bilateral market and, as of January 2012, on the anonymous market organized by the Market Operator. The remaining untraded quantity of off-tolerance imbalances is then settled by the BRP and the blocked trading limit is released at the time of processing a bank statement evidencing payment of the respective liability.

In respect of settlement of unused tolerance transactions on the anonymous market organized by the Market Operator, it is necessary to secure also bids from which liabilities of balance responsible parties to the Market Operator may arise. The BRP's trading limit is blocked in the amount of the purchase bid that exceeds the respective BRP's off-tolerance imbalance for the relevant gas day, whereby the amount of the purchase bid is calculated from the demanded volume of tolerance and the price with VAT.

Nástroje řízení kreditního rizika

V současné době může SZ zajistit své budoucí a již vzniklé závazky vůči OTE těmito základními instrumenty:

- složením peněžních prostředků na účet operátora trhu (hotovost),
- neodvolatelnou bankovní zárukou vystavenou v CZK bankou nebo její pobočkou na území ČR splňující podmínky stanoveného aktuálního dlouhodobého ratingu minimálně na úrovni BBB+ (S&P, Fitch), resp. Baa1 (Moody's).

Nejpoužívanějším nástrojem jsou bankovní záruky, které v elektroenergetice zajišťují 59 % celkové hodnoty otevřené pozice operátora trhu k SZ, složené peněžní prostředky (hotovost) pak 41 % celkového objemu (pokles podílu bankovních záruk oproti roku 2011). V plynárenství je poměr jednoznačnější ve prospěch bankovních záruk. Jejich podíl je 84 %, zatímco peněžní prostředky tvoří 16 % z celkového objemu poskytnutého finančního zajištění. Zde je nutné upozornit na skutečnost neustálého vývoje tohoto poměru v průběhu roku, kdy zvláště v období svátků v prosinci dochází v elektroenergetice k dočasnému nárůstu složených peněžních prostředků z důvodu prodloužení vypořádacího cyklu obchodů. Zmíněné podíly využitých nástrojů jsou ke dni 31. 12. 2012, a jsou tudíž ovlivněny (v elektroenergetice) zmíněným dočasným nárůstem složených peněžních prostředků.

ŘÍZENÍ RIZIKA LIKVIDITY

Riziko likvidity operátor trhu řídí tvorbou dostatečné rezervy hotových peněžních prostředků. Tato rezerva je zajištěna podmínkou minimální výše finančního zajištění poskytnutého ve formě peněžních prostředků složených na účet operátora trhu – 10 % z celkového poskytnutého finančního zajištění, ne více než 20 mil. Kč. Toto je doplněno kontokorentními rámci na vypořádacích účtech OTE a procesem zpoždění debetních plateb oproti kreditním v délce tří dnů.

Z pohledu stability jsou nejjistější smluvené kontokorentní úvěry na vypořádacích účtech OTE, které jsou stanovené fixně vždy na jeden rok. Také likvidní rezervu tvořenou peněžními prostředky složenými na účet operátora trhu lze považovat za relativně stálou. Naopak poslední položka – rezerva likvidity ze zpoždění plateb, je velice volatilní (tzn. značně proměnlivá), a to i v horizontu jednoho dne. Největší vliv na tuto skutečnost mají rozdílné délky vypořádacího cyklu u jednotlivých bank, kombinované s platební morálkou SZ. Problematickým z hlediska likvidity je i odlišné zdanění DPH tuzemských a zahraničních účastníků.

Co se týče ceny těchto instrumentů, je nepřímo úměrná jejich stabilitě. V případě složených peněžních prostředků se operátor trhu zavázal vyplácet pravidelný přírůstek, jehož velikost je dána vývojem tržních sazeb (během roku 2012 ale došlo k výraznému poklesu tržních úrokových sazeb). Při použití této

Instruments for credit risk management

Balance responsible parties may currently secure their future and existing payables to OTE using basic instruments as follows:

- cash deposits into the Market Operator's account;
- irrevocable bank guarantees issued in CZK by a bank or a bank branch operating in the Czech Republic that meet the condition of current long-term minimum rating of BBB+ (S&P, Fitch) or Baa1 (Moody's).

The most frequently used instruments are bank guarantees, which in the electricity industry account for 59% of the total open position of the Market Operator with respect to the BRP, followed by cash deposits accounting for 41% of the total volume (the share of bank guarantees declined year-on-year). In the gas industry, bank guarantees are the predominantly used hedging instrument with a 84% share compared to a 16% share of cash deposits in the total volume of provided financial security. It needs to be pointed out that this ratio keeps changing in the course of the year; notably during the holiday season in December the proportion of deposited cash in the energy sector rises temporarily due to the extended trade settlement cycle. The foregoing statistics were available as at 31 December 2012 therefore they reflect the aforementioned growth in cash deposits in the power sector.

LIQUIDITY RISK MANAGEMENT

The Market Operator manages liquidity risks by creating a sufficient reserve of cash. This reserve is secured by the condition of a minimum amount of financial security provided in the form of cash deposited into the Market Operator's account – 10% of the total provided financial security, but not more than CZK 20 million. These instruments are compounded with overdraft frameworks within OTE's settlement accounts and the process of delaying debit payments vs. credit payments by three days.

In terms of stability, the most secure instruments are overdraft loans agreed upon for OTE's settlement accounts. These loans are fixated for a year. Also relatively stable is a liquidity reserve comprised of cash deposited into the Market Operator's account. Conversely, the last item – a liquidity reserve from delayed payments – is very volatile (i.e. considerably variable), even within a single day. This is mostly due to different durations of the settlement cycle at different banks, in addition to varying payment discipline of balance responsible parties. Differences in VAT taxation of local and foreign market participants are also unfavourably affecting liquidity.

Prices of the aforementioned instruments are inversely proportional to their stability. In case of deposits made, the Market Operator has pledged to pay out accruals regularly, the amount of which is derived from market rates (market interest rates dropped significantly in 2012). If this reserve is used up, the Market Operator bears the costs in the amount of these accruals. The cheapest source is the cushion

Risk management
Risk Management

rezervy tak operátor trhu nese náklad ve výši těchto přírůstků. Nejlevnějším zdrojem je polštář ze zpoždění plateb, který v případě bezproblémové platební morálky SZ přináší přírůstky, jež operátorovi trhu kompenzují vzniklé náklady při dočasných platebních problémech některého ze SZ v jiných dnech.

Kromě již uvedeného lze za nástroje řízení finančních rizik (tj. rizika likvidity i kreditního rizika) dále považovat i povolení k inkasu závazků SZ z účtů SZ, dále právo pozdržet platby a právo jednostranného zápočtu závazků s pohledávkami v případě platební neschopnosti SZ.

from delayed payments which, provided the BRP's payment discipline is good, yields accruals that compensate for the Market Operator's expenses incurred in case of temporary payment problems of any of the balance responsible parties on other days.

In addition to the above described instruments, other instruments for financial risk management (i.e. liquidity risk and credit risk) include an authorization for direct collection of payables of the balance responsible parties from their accounts, the right to delay payments, and the right of a unilateral offset of payables against receivables in case of the relevant BRP's insolvency.

Příloha

Appendix

Seznam subjektů zúčtování a účastníků krátkodobých trhů v obou komoditách k 31. 12. 2012

Overview of balance responsible parties and short-term market participants in both commodities at 31 December 2012

Účastník • Participant	Země Country	Elektřina • Electricity			Plyn • Gas	
		Subjekt zúčtování Balance responsible party	Krátkodobé trhy Short-term market	Vyrovňovací trh Balancing market	Subjekt zúčtování Balance responsible party	Krátkodobé trhy Short-term market
A.En. CZ, s.r.o.	CZ	•	•			
AKCENTA ENERGIE a.s.	CZ	•	•			
ALPIQ ENERGY SE	CZ	•	•	•		
Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ	•	•	•		
Amper Market, a.s.	CZ	•	•			
Axpo Trading AG	CH	•	•	•	•	•
B.E.K. Group CZ s.r.o.	CZ	•	•			
BCF – ENERGY s.r.o.	CZ	•	•			
BICORN s.r.o.	CZ	•	•			
Blue-Gas s.r.o.	CZ				•	•
BOHEMIA ENERGY entity s.r.o.	CZ	•	•		•	•
CARBOUNION BOHEMIA, spol. s r.o.	CZ	•	•			
CARBOUNION KOMODITY, s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
CENTRAL COUNTERPARTY, a.s.	CZ	•	•			
CENTROPOL ENERGY, a.s.	CZ	•	•		•	•
CITIGROUP GLOBAL MARKETS LIMITED	UK	•	•			
COMFORT ENERGY s.r.o.	CZ	•	•			
CONTE spol. s r.o.	CZ				•	•
Czech Coal a.s.	CZ	•	•	•		
ČEPS, a.s.	CZ	•	•	•		
Česká plynárenská a.s.	CZ				•	•
Českomoravský cement, a. s.	CZ	•	•			
ČEZ Prodej, s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
ČEZ, a. s.	CZ	•	•	•	•	•
ČM ENERGETIKA a.s.	CZ	•	•			
Dalkia Commodities CZ, s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ	•	•	•		
Danske Commodities A/S	DK	•	•	•	•	•
DB Energy Commodities Limited	UK	•	•			
Dopravní podnik Ostrava a.s.	CZ	•	•			
e&t Energie Handelsgesellschaft m.b.H.	AT	•	•			
E.ON Energie, a.s.	CZ	•	•	•	•	•
E.ON Energy Trading SE	DE	•	•			
E.ON Ruhrgas AG	DE				•	•
EDF Trading Limited	UK	•	•	•		
Edison Trading S.p.A.	IT	•	•			
Ekologické Zdroje Energie s.r.o.	CZ	•	•	•		
ELECTRABEL	BE	•	•		•	•

Účastník • Participant	Země Country	Elektřina • Electricity			Plyn • Gas	
		Subjekt zúčtování Balance responsible party	Krátkodobé trhy Short-term market	Vyrovňovací trh Balancing market	Subjekt zúčtování Balance responsible party	Krátkodobé trhy Short-term market
Elektrárny Opatovice, a.s.	CZ	•	•	•		
ELIMON a.s.	CZ	•	•		•	•
ENAMO s.r.o.	CZ	•	•			
EnBW Trading GmbH	DE	•	•			
Eneka s.r.o.	CZ	•			•	•
Enel Trade S.P.A.	IT	•	•			
Enepa Trade s.r.o.	CZ	•	•	•		
Energana s.r.o.	CZ	•	•			
Energie2, a.s.	CZ	•	•		•	•
Energotrans, a.s.	CZ	•	•	•		
Energy Financing Team (Switzerland) AG	CH	•	•			
ENOI S.P.A.	IT				•	•
EP ENERGY TRADING, a.s.	CZ				•	•
Erste Energy Services, a.s.	CZ	•	•			
ETC – ENERGY TRADING, s.r.o.	CZ	•	•			
Europe Easy Energy a.s.	CZ	•	•		•	•
EXEN s.r.o.	CZ	•	•			
Ezpada s.r.o.	CZ	•	•	•		
FITEN SPÓLKA AKCYJNA	PL	•	•			
FONERGY s.r.o.	CZ	•	•		•	•
Fosfa akciová spoločnosť	CZ	•	•			
Freepoint Commodities Europe LLP	UK	•	•			
Gama Investment a.s.	CZ			•		
Gazprom Marketing & Trading Limited	UK	•	•		•	•
GDF SUEZ Prodej plynu s.r.o.	CZ				•	•
GDF SUEZ Trading	FR	•	•		•	•
Gunvor International B. V.	NL				•	•
HALIMEDES, a.s.	CZ				•	•
HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o.	SI	•	•			
IBERDROLA ENERGIE ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.	CZ	•	•			
Ideon S.A.	PL	•	•			
J.P. Morgan Energy Europe s.r.o.	CZ	•	•	•		
JAS Budapest Zrt.	HU	•	•			
Jihomoravská plynárenská, a.s.	CZ				•	•
JIP – Papírny Větrník, a. s.	CZ	•	•			
KAVALLIERGLASS, a.s.	CZ	•	•			
K-Gas s.r.o.	CZ				•	•
KI Energy Ceska, s.r.o.	CZ	•	•			
KoM-SOLUTION GmbH	DE	•	•			
KOMTERM energy, s.r.o.	CZ				•	•
KOPEX SPÓLKA AKCYJNA	PL	•	•			
LAMA energy a.s.	CZ	•	•	•	•	•
Lumen Energy a.s.	CZ				•	•
Lumius, spol. s r.o.	CZ	•	•	•	•	•
MAGNA E.A. s.r.o.	SK	•	•			
MERCURIA ENERGY TRADING SA	CH	•	•		•	•
Merrill Lynch Commodities (Europe) Limited	UK	•	•			
MIROMI energy, a.s.	CZ	•	•	•	•	•

Účastník • Participant	Země Country	Elektřina • Electricity			Plyn • Gas	
		Subjekt zúčtování Balance responsible party	Krátkodobé trhy Short-term market	Vyrovňovací trh Balancing market	Subjekt zúčtování Balance responsible party	Krátkodobé trhy Short-term market
MND a.s.	CZ				•	•
MND Gas Storage a.s.	CZ				•	•
Morgan Stanley Capital Group Czech Republic, s.r.o.	CZ	•	•			
MVM – ADWEST Marketing und Handelsgesellschaft m.b.H.	AT	•	•			
Nano Energies Trade s.r.o.	CZ	•	•	•		
Naten s.r.o.	CZ	•	•			
NET4GAS, s.r.o.	CZ				•	•
PGE Trading GmbH	DE	•	•			
Plzeňská energetika a.s.	CZ			•		
Plzeňská teplárenská, a.s.	CZ			•		
POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE, a.s.	CZ		•			
Pragoplyn, a.s.	CZ				•	•
Pražská energetika, a.s.	CZ	•	•	•	•	•
Pražská plynárenská, a.s.	CZ				•	•
První energetická a.s.	CZ	•	•	•		
Příbramská teplárenská a.s.	CZ	•	•			
RD CZ Energy s.r.o.	CZ	•	•			
Repower Trading Česká republika s.r.o.	CZ	•	•			
RIGHT POWER TRADING, s.r.o.	CZ	•	•			
RWE Energie, a.s.	CZ				•	•
RWE Key Account CZ, s.r.o.	CZ	•	•		•	•
RWE Supply & Trading CZ, a.s.	CZ				•	•
RWE Supply & Trading GmbH	DE	•	•		•	•
Severomoravská plynárenská, a.s.	CZ				•	•
Slovenské elektrárne, a.s.	SK	•	•	•		
Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ	•	•	•		
SPP CZ, a.s.	CZ				•	•
SSE CZ, s.r.o.	CZ	•	•			
ST Energy s.r.o.	CZ	•	•			
Stabil Energy s.r.o.	CZ				•	•
Statkraft Markets GmbH	DE	•	•	•		
TAURON Czech Energy s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
TEI Deutschland GmbH	DE	•	•			
Teplárny Brno, a.s.	CZ	•	•	•		
TRADEA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	PL	•	•			
Vattenfall Energy Trading GmbH	DE	•	•		•	•
V-Elektra, s.r.o.	CZ	•	•			
VEMEX Energie a.s.	CZ	•	•		•	•
VEMEX s.r.o.	CZ				•	•
VERBUND Trading Czech Republic s.r.o.	CZ	•	•			
VNG Energie Czech s.r.o.	CZ				•	•
Východočeská plynárenská, a.s.	CZ				•	•
WINGAS GmbH	DE				•	•
Západomoravská energetická s.r.o.	CZ				•	•

OTE, a.s.

OTE, A.S. – POSKYTOVATEL KOMPLEXNÍCH SLUŽEB NA TRHU S ELEKTŘINOU A PLYNEM V ČESKÉ REPUBLICE

- spolehlivé zpracování a výměna dat a informací na trhu s elektřinou a trhu s plynem prostřednictvím centra datových a informačních služeb 24 hodin, 7 dnů v týdnu,
- organizování krátkodobého trhu s elektřinou a plynem,
- zúčtování a vypořádání odchylek mezi smluvními a skutečnými hodnotami dodávek a odběrů elektřiny a plynu,
- poskytování technického a organizačního zázemí pro změnu dodavatele elektřiny a plynu,
- administrace výplaty podpory obnovitelných zdrojů energie,
- správa národního rejstříku jednotek a povolenek na emise skleníkových plynů.

Kontakt:

OTE, a.s.
Sokolovská 192/79
186 00 Praha 8
Tel: + 420 296 579 160
ote@ote-cr.cz
www.ote-cr.cz

OTE, A.S. – PROVIDER OF COMPREHENSIVE SERVICES ON THE ELECTRICITY AND GAS MARKETS IN THE CZECH REPUBLIC

- Reliable data and information processing and exchange on the electricity and gas markets through the Data and Information Service Centre, 24 hours a day, seven days a week;
- Organizing the short-term electricity and gas markets;
- Clearance and financial settlement of imbalances between the contracted and metered values in supplies and consumption of electricity and gas;
- Provision of technical and organizational support for change of electricity and gas supplier;
- Administration of payments of subsidies for renewable energy sources;
- Administration of the national registry for trading of greenhouse gas emission units and allowances.

Contact:

OTE, a.s.
Sokolovská 192/79
186 00 Praha 8
Czech Republic
Tel: + 420 296 579 160
ote@ote-cr.cz
www.ote-cr.cz

